

49
'69

FLACARA

ANUL XVIII
NR. 757
29 NOIEMBRIE 1969

mai multă atenție investițiilor

Deși constructorii feroviari din județul Dolj au dat în funcțiune tronsonul Craiova-Filiași, iar lucrările de la rețeaua telefonică interurbană Craiova-Tr. Severin au totalizat deja 100 km cablu telefonic, planul anual de investiții pe județ prezintă încă numeroase rămăneri în urmă.

Există în județ un număr de 6 capacități și obiective, cu termen de punere în funcțiune la sfârșitul lunii octombrie a.c., care nu s-au dat încă în exploatare. La Fabrica de produse lactate-Craiova s-au înregistrat întârzieri mari la lucrările de construcții și instalații, ca urmare a neaprovizionării șantierului la timp cu materiale. Nici în prezent Trustul 2 instalații-București nu a asigurat pe șantierul I bateriile de încălzire, 18 tablouri electrice, 11 uși pentru camerele de ventilație. Lipsa frontului de lucru la construcția a făcut ca o serie de utilaje existente pe șantier să nu fie montate la termenele din grafic.

La Combinatul chimic-Craiova, capacitățile restanță de la 30 VI a.c. nu s-au realizat, deoarece probele tehnologice la fabrica de amoniac, începute în luna mai a.c., au fost sistate în luna august. S-au reluat după o oarecare întârziere, ca apoi instalația să fie oprită. Planul de

investiții nu se poate îndeplini, creându-se goluri în producție și încălcându-se cu ușurință termenele stabilite.

La Întreprinderea de prefabricate-Craiova, cu o capacitate de 115 000 mc elemente neterminate, prevăzută a intra în funcțiune pînă la sfârșitul anului, nu s-au asigurat nici pînă în prezent utilajele. Conducerea atelierelor «9 Mai»-București e datoare încă șantierului 2 transportoare cu bandă care trebuiau livrate, conform graficului, pînă la 31 iulie a.c. Nu e convinsă oare că neonorindu-și contractele aduce prejudicii serioase atît obiectivelor industriale respective, cît și propriului plan de producție?

Nemontarea acestui utilaj la Întreprinderea de prefabricate-Craiova a întîrziat montarea altora, care trebuia încheiată pînă la sfârșitul trimestrului III.

În fața acestei situații se impun în continuare măsuri care să ducă la recuperarea rămănerilor în urmă, acordîndu-se atenție obiectivelor cu termen de intrare în funcțiune anul acesta.

Este necesar să se ia măsuri urgente pentru crearea frontului de lucru pentru timpul friguros, astfel încît planul de investiții să fie îndeplinit integral.

A. PETRE

valoarea unui singur procent

Produsele Uzinei de mecanică fină-București — aparate, dispozitive și scule de măsură și control — fiind concepute în așa fel încît să ajute permanent la ridicarea productivității muncii în toate ramurile de activitate industrială, în mod firesc îți pui întrebarea: dar în însăși uzina ce le produce cum stăm cu productivitatea muncii?

În primele 10 luni ale anului planul producției globale a fost îndeplinit în proporție de 101,13%, iar la producția-marfă vîndută și încasată, în proporție de 102%. În ce privește creșterea productivității muncii, aceasta a înregistrat un spor de 1,6% peste plan.

— *Ce înseamnă, de fapt, o creștere cu un procent al productivității muncii în uzina dv.?* — *I-am întebat pe tov. ing. I. Neaga, șeful serviciului planificare de la U.M.F.*

— Concret: un spor de producție însemnat și economii peste plan depășind 500 000 lei la prețul de cost.

— *Cum se realizează această creștere?*

— Principala contribuție în această direcție au adus-o măsurile luate în acest an pentru îmbunătățirea organizării muncii, a tehnologiei și a fabricației. În uzină a fost organizat un atelier special pentru aparatele de măsură de tehnicitate și complexitate mai ridicată — aparate care pînă nu demult se fabricau în aceleași ateliere în care se produc și sculele mai puțin pretențioase. S-au reorganizat transporturile uzinale și s-a

aplicat o disciplină tehnologică mai severă, a cărei urmare a fost reducerea rebuturilor, pe întreaga uzină, la procentul de 0,2% (față de aproape 1% cît era în anii precedenți). Munca de planificare și organizare a producției a fost de asemenea îmbunătățită. Astfel, s-a izbutit să se asigure determinarea și lansarea în fabricație a comenzilor pe loturi optime, încît să se realizeze caracterul de serie mare al producției respectîndu-se totodată termenele de livrare către beneficiari. Pentru o mai bună lansare a comenzilor centralizate s-au depus eforturi în vederea tipizării în măsură mai mare a unor reperi (un exemplu: uzina produce peste 20 de tipodimensiuni de micrometre; pentru sporirea productivității muncii celor ce le produc s-au tipizat multe dintre reperatele — părțile componente — acestor micrometre, astfel ca să se asigure, la lansarea unor comenzi, serii cît mai mari).

Uzina mai are de făcut față unor greutăți în aprovizionarea cu materii prime și materiale. De asemenea, sînt încă multe de făcut în direcția ridicării calității, cît și în ce privește lărgirea gamei de aparate și dispozitive produse. Dar, mai ales, există încă rezerve pentru ridicarea pe o treaptă și mai înaltă a productivității. Posibilități există. Iar premisele sînt create prin realizările de pînă acum.

V. VIȘAN

instantanee ale lipsei de punctualitate a unor furnizori

Planificat pentru a fi construit în raza orașului Brașov, în satul Măgurele, Complexul avicol de 15 hale trebuie să fie terminat la sfârșitul trimestrului IV. Trustul V al M.C.I. a adoptat un sistem de construcție modern, care constă în folosirea unor plăci izolatoare de silan și a unor pereți sandviș din azbociment și polistiren. Dar turnizorii acestor noi produse nu-și respectă contractele. Întreprinderea de materiale izolatoare Berceni-Ploiești a livrat din 17 000 mp doar 8 000-9 000 mp, iar producția pe lunile următoare va fi livrată la Crevedia, deci nu va ajunge și la Brașov; pentru celălalt produs, Întreprinderea Birsești-Gorj a livrat din 5 700 mp doar jumătate. Încă o dată planificarea defectuoasă a contractărilor și nerespectarea lor de către furnizori pun în imposibilitate constructorul de a-și îndeplini obligațiile.

pentru locomotive și de la Uzinele-Reșița o alta, de piese pentru C.F.R. Această extindere a reclamat construcția unei noi hale care trebuie să fie gata la sfârșitul anului. Un colectiv de la Institutul politehnic-Cluj, condus de profesorul Mircea Mihăilescu, a proiectat pentru acoperișul halei forme lenticulare, invenție proprie, care sînt de trei ori mai ușoare decît materialul folosit în construcția obișnuită. Deși Întreprinderea de prefabricate-Aiud a trebuit să facă tipare speciale și deci le-a livrat cu întârziere, construcția propriu-zisă este gata, dar nu are cu ce funcționa. Este vorba de o mașină Borweg-125, construită de Fabrica de mașini-unelte și agregate-București (prototip), care a fost contractată direct de la EREN '69 de Cluj cu întârziere. Dar acum a venit factura la Cluj pentru expedierea coletului la Iași (!!), la Uzinele Nicolina (!!). Pînă se va rezolva acest qui-pro-quo, hala goală așteaptă.

Gh. ALEXANDRU

sala pașilor pierduți

SE TINDE CĂTRE un folclor al exploziilor? Presa a semnalat cazuri, care de care mai năstrușnice, de folosire a proiectilelor neexplodate în scopuri gospodărești. S-a vorbit și de un moșneag care a tot ciocănit pe o nicovală-obuz de la primul război mondial încoace. Recent, unei asemenea necugetării-au căzut victime și copiii familiei Luciu din Stănița, județul Neamț. După ce tatăl lor a utilizat ghiuleaua tot ca nicovală, mama — Maria Luciu — a așezat-o pe foc, ca suport pentru susținerea cazanului de rufe...

TEMBELISMUL lui Gheorghe Corci a fost ceva mai subtil, mai... tehnicizat. Acest braconier din comuna Vatra Moldoviței, județul Suceava, a conceput o capcană destul de complicată. A barat cu o sîrmă subțire poteca pe care spera să treacă vînatul, un capăt al sîrmei l-a legat de trăgaciul puștii (pe care o deținea în mod clandestin), iar arma a

ascuns-o într-un tufiș, pe un sistem de țărșuș, în așteptarea prăzii. Primul a trecut pe potecă... chiar braconierul. S-a împiedicat de sîrmă, capcana a funcționat și Gheorghe Corci a fost împușcat mortal.

RĂSFOIND DOSARELE de furt din avutul obștesc, soluționate de Procuratura județeană Ilfov, am observat că se sustrag obiecte cu cele mai bizare destinații, trădînd nu numai cleptomania, ci și predilecția unor făptuitori de a jefui cu orice preț, indiferent ce și de unde. Alexandru Florea și Maria Giorceanu din Balotești au furat de la Căminul cultural 4 scaune pliante; Tudor Gorea din Curcani a tăiat dintr-un vagon de călători 2 perdele pe care le-a folosit ca preșuri în bucătărie; Ion Cojocaru din Găujani a demontat și dus acasă barele porților de fotbal și handbal de pe terenul de sport comunal, iar Camburu Aurică din Afumați a furat... o umbrelă de grădină de la bufetul «Grădinița».

A. SERGIU

Uzinele mecanice de material rulant-Cluj au preluat de la uzinele «Grivița roșie» o secție de funduri de cazane

cîteva minute cu aaron copland

În luna noiembrie ne-a vizitat țara compozitorului și dirijorul Aaron Copland, una dintre personalitățile de seamă ale muzicii americane contemporane. Într-o discuție cu artistul, acesta ne-a relatat:

— Sînt foarte încîntat că am prilejul să cunosc îndeaproape viața muzicală a țării dv. și, în special, opera marelui compozitor și dirijor George Enescu. Muzeul ce poartă numele strălucitului muzician, precum și întîlnirile mele cu o serie de compozitori români mi-au com-

pletat cunoștințele despre muzica românească, apreciată și peste hotare.

— *Am dori să știm în ce curent se încadrează muzica dv.?*

— Nu poate fi vorba numai de un curent. Se pare că muzica mea poate fi încadrată și în muzica electronică, și în muzica simfonică clasică, și în muzica lejeră îmbinată cu muzica clasică, și folosește și originalitatea pe care îmbinarea de timpi muzicali o dă unei compoziții. Personal, folosesc foarte mult această tehnică.

— *Ce părere aveți despre muzica americană?*

— Muzica americană nu are o lungă istorie, o consider foarte tînără, după părerea mea. 15 ani pentru istoria unei muzici este totuși puțin. În acești ani am asistat la ridicarea continuă a o serie de compozitori tineri. Sperăm că vor juca un rol destul de important în istoria muzicii universale.

— *Care dintre compozitorii și dirijorii tineri sînt considerați de dv. ca fiind cei mai talentați?*

— În primul rînd Leonid Bernstein, care armonizează, într-un mod cu totul original, muzica clasică și contemporană. Apoi Zubin Mehta, Slija Ozawa...

— *După turneele din România, unde intenționați să concertați?*

— La Londra voi dirija Orchestra simfonică și voi înregistra o serie de discuri cu noile mele compoziții, printre care se numără și «Salonul mexican», prezentată în prima audiere la București.

Marie-Louise PLEȘOIANU

siderurgie în secolul V

Hunedoara, Reșița, Galați sînt, după cum se știe, puternice centre siderurgice românești. Pușini sînt însă cei care știu că siderurgia, această prețioasă ramură a industriei metalurgice, a fost practicată în țara noastră din cele mai vechi timpuri. De curînd, mai exact în cursul acestei veri, doi arheologi, Victor Teodorescu, de la Muzeul de istorie din Ploiești, și Vasile Dupoi, asistent universitar la Facultatea de istorie din București, au scos la lumină, în valea Budureasca (15 km de Mizil), noi și importante mărturii ale unei «industrie siderurgice» din perioada daco-romană (secolele V, VI, VII e.n.). Este vorba de o așezare străveche ai cărei locuitori se ocupau cu toții de fabricarea fierului. Au fost descoperite pînă acum nu mai puțin de 8 cuptoare de reducerea minereului și, o dată cu ele, resturi de materii prime. Au mai fost găsite tot aici multe tipare pentru turnat podoabe (cercei, pandantive, mărgel etc.), cît și podoabe deja fabricate. Toate acestea se găseau printre resturile unor locuințe.

Descoperirea de care vorbim este

O amforă bizantină din secolul VI e.n., scoasă la lumină la Budureasca.

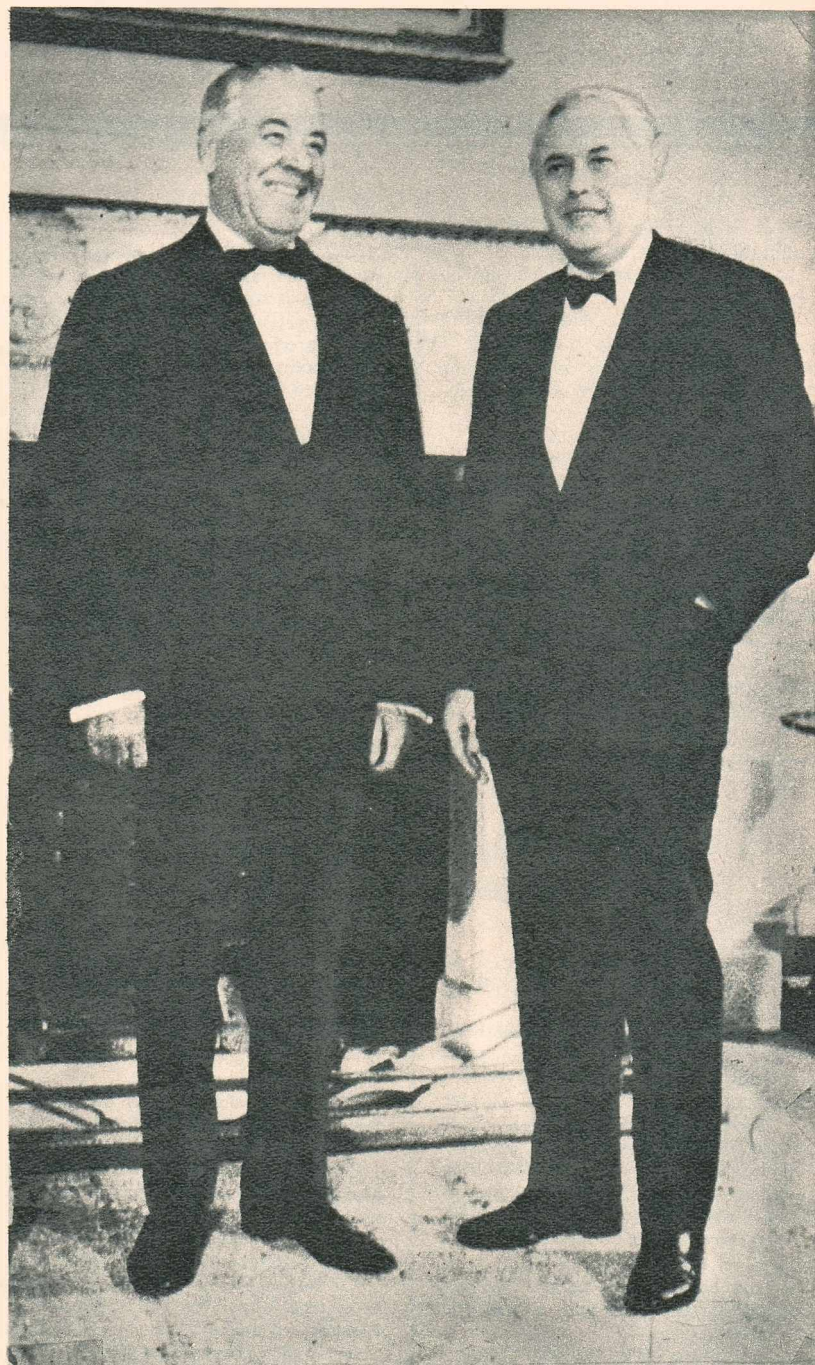

legată de o serie întreagă de cercetări arheologice efectuate în aceste locuri timp de peste un deceniu. Rezultatele investigațiilor sînt de-a dreptul senzaționale. În valea Budureasca, aflată în zona primelor dealuri subcarpatice, într-un loc ferit de vînturi, unde vara, alături de piersici și caiși cresc migdali și smochini, arheologii au identificat urme de civilizație umană care încep cu o sută de mii de ani în urmă și continuă aproape neîntrerupt pînă în secolul al VII-lea al erei noastre, cînd locuitorii — «siderurgiștii» de care vorbeam mai sus — au părăsit definitiv locul. Au fost scoase la lumină unelte din cremene din paleoliticul mijlociu și superior, altele din mezolitic și neolitic, unele din ele lucrate cu o deosebită finețe, foarte multă ceramică, rîșnițe primitive, topoare din piatră cioplită etc. Tot în această vale s-au descoperit, pentru prima dată la noi în țară, urmele unui lăcaș de cult, vechi de aproximativ 3 000 de ani, alcătuit dintr-o construcție avînd la mijloc un altar. Acest loc — după cum ne spune arheologul Victor Teodorescu — era legat de cultul soarelui. Un disc solar fixat pe altar (expus acum la muzeul din Ploiești) pare să confirme acest lucru. Descoperirile nu s-au oprit aici. În aceeași vale, unde în preistorie se găseau numeroase așezări omenești, au mai fost scoase la lumină, pentru prima dată la noi, niște construcții rituale alcătuite din blocuri mari de piatră, asemănătoare cu faimoasele monumente megalitice din bazinul mediteranean și din apusul Europei. Aceste monumente par a fi opera unor oameni care au trăit prin partea locului cu 1 600 sau 1 700 de ani înaintea erei noastre. În afara numeroaselor locuințe (bordeie sau semibordeie) s-au mai descoperit în aceeași regiune necropole de incinerare aparținînd tracilor, morminte geto-dacice, foarte multă ceramică autohtonă și de import, monede romane etc.

În primăvara viitoare, Muzeul de istorie din Ploiești va continua, cu sprijinul Comitetului județean pentru cultură și artă, săpăturile de la Budureasca, ele urmînd, după aprecierea arheologilor, să dureze cel puțin pînă în 1980.

F. URSEANU

Vizita în Marea Britanie a premierului Ion Gheorghe Maurer

Răspunzînd invitației primului ministru al Marii Britanii, Harold Wilson, președintele Consiliului de Miniștri al Republicii Sbcialiste România, Ion Gheorghe Maurer, însoțit de ministrul afacerilor externe, Corneliu Mănescu, a făcut în cursul acestei săptămîni o vizită oficială în Anglia. Înscrisă în contextul multiplelor contacte și întîlniri ce au avut loc în ultimii ani, la diferite niveluri, vizita în Anglia a premierului român a prilejuit, alături de trecerea în revistă a relațiilor în dezvoltare ascendentă dintre cele două țări, un schimb de vederi asupra unor probleme de interes mai larg, între care un loc important l-a ocupat înfăptuirea securității europene — preocupare de primă însemnătate a României.

ecran-club

După o «captivitate» de aproape doi ani, I.R.C.R. (nu mai știm care) a redat clădirea din Șos. Grozăvești 82-84 unei activități integrale și originale, așa cum o pretinde menirea ei de lăcaș de cultură. Acest imobil, cu așezarea lui splendidă și alură de palazzo sobru, cunoaște de puțin timp o afluență neîntreruptă de vizitatori (de regulă tineri). Explicația este simplă: fosta Casă de cultură a tineretului — «16 Februarie» — a devenit, la inițiativa Comitetului Municipal al U.T.C., o instituție pe profil «Ecran-club». Nu trebuie să citim neapărat prospectul acestei noi instituții pentru a ne convinge de prioritatea de care se bucură, printre multiplele îndeletniciri instructive și desfătătoare ale tineretului, cultura și creația cinematografică. De aceea, în cadrul Ecran-clubului sîntem încredințați că maxima horațiană — miscere utile cum dulci — își păstrează neștirbită actualitatea. Cei aproape 500 de membri ai Ecran-clubului, recrutați din rîndurile celor mai diverse categorii profesionale prin simplă opțiune și în schimbul unei modeste taxe trimestriale, au la dispoziție instrumentele necesare pregătirii lor cinefile: accesul la o cunoaștere a artei și culturii filmice (cursuri teoretice — lecții, vizionări), adică, utilul pe de o parte, ca și posibilitatea de a-și vedea concretizate propriile

lor înclinații (cursuri practice — regie, imagine, scenarii, actorie, cascadori), adică plăcutul, pe de altă parte. Ecran-clubul ni se pare de aceea rodul unei inițiative de valoare. Există, desigur, cinecluburi cu formele lor cunoscute — mai mult sau mai puțin consistente. Există chiar festivaluri ale cineaștilor amatori (unii dintre ei, adevărați artiști!). Dar, am putea adăuga, există și cadre tinere, specializate, pe care le-am dori activate în direcția inițiativei consemnate. Ar fi o îndatorire morală și profesională ca cei care s-au bucurat ani de zile din partea statului de o instrucție cinematografică superioară să-și aducă contribuția pe tărîmul atît de fecund al unei culturi aflate în etapa ei de efervescență. Un dialog ca acesta, inaugurat de Ecran-club, la care ar participa și forțele tinere ale cinematografului românesc, poate deveni dialogul a două generații hotărîte să se afirme într-un domeniu artistic și teoretic ale cărui semnificații grave ne trec, uneori, pe la ureche. Iată de ce ne propunem să revenim asupra scopului și rezultatelor unei instituții de asemenea prestigiu cum este Ecran-clubul, pentru a semnala cititorilor maturizarea lor viitoare.

N. IANCU

teatrul național din cluj — la 50 de ani

Între 29 noiembrie și 2 decembrie Clujul sărbătorește o jumătate de veac de existență a Teatrului Național. Dar mișcarea teatrală transilvăneană își revendică o vîrstă mult mai mare. Vom alege doar cîteva date și nume din impresionanta listă a oamenilor de altădată, care au început, continuat și promovat ideea de teatru național, de la o firavă organizare de amatori elevi, la o mișcare de un autentic prestigiu artistic: 1754 — Grigore Maior pune la Blaj baza mișcării teatrale școlare; 1815 — cea mai veche reprezentare a diletanților români; 1870 — «Societatea pentru fondarea de teatru român» organizează turneele în Ardeal ale artiștilor Mihai Pascaly, Matei Millo, Agatha Birsescu;

1869 — la inițiativa unor elevi din Cluj se înființează o «tovărășie dramatică» cu caracter statornic și ia naștere «Prima societate teatrală din Transilvania». Astfel, inaugurarea impunătoarei clădiri, construite de arhitecții vienezi Helmer și Felner la 1 decembrie 1919, de către primul director Zaharia Bîrsan, apare ca încununarea unei tradiții. Nu vom aminti lungul șir de actori și regizori de valoare care au activat pe scena Naționalului clujean timp de 50 de ani, ci vom spune că în formația sa actuală actori ca Silvia Ghelan, George Motoi, Melania Ursu, Valentino Dain, Marin Aurelian, Gheorghe Nițescu sînt la înălțimea înaintașilor. Cu această ocazie

(Continuare în pag. 4)

REPORTAJ DE ȘAPTE ZILE

COPERTA NOASTRĂ

Balerina MAGDALENA POPA
(vezi pag. 14-15).

Fotografie de Ion PETCU

Prezentarea artistică:
Alexandru FRANCISC

FLACĂRA. Redacția: București, Piața Școlii 1. Sectorul 1. Căsuța poștală 4112. Of. 33. Telefon 17.60.10 — int. 1744. TIPARUL executat la Combinatul poligrafic «Casa Școlii».

(Urmare din pag. 3)

festivă ne-am adresat directorului Teatrului Național, Vlad Mugur:

— Cum vedeți sărbătorirea acestui eveniment?

— Aniversarea are o valoare simbolică și ea se cere susținută de întreaga noastră activitate. Nu este vorba de un moment în sine, ci de un moment al unei continuități.

— Ce veți oferi la festivități?

— Teatrul va juca «Săptămîna patimilor» de Paul Anghel, «Caligula» de Camus, un recital Lucian Blaga și de lieduri și «O scrisoare pierdută» de Caragiale, susținută de Teatrul Național din București. Iar Opera, care este partașă la eveniment, îl va sărbători cu «Aida» de Giuseppe Verdi și «Michelangelo» de Alfred Mendelssohn.

— Tot în luna noiembrie Teatrul Național a fost gazda unei etape din Festivalul național al teatrelor dramatice. Spuneți-ne,

cum priviți această succesiune de festivități?

— Desigur, sîntem bucuroși să fim gazdele unor asemenea evenimente deosebite, cu toată fragmentarea activității noastre artistice, însă, dorința noastră este ca programul obișnuit să aibă ținuta unei autentice sărbători.

— Dacă vom aminti participarea Naționalului la festivalurile de la Arezzo și Florența și un turneu în Italia, numai în decurs de o stagiune și jumătate, după cum și proiectul unui turneu de mare amploare tot în Italia, cu «Visul unei nopți de vară» de Shakespeare, dorința dv. pare să prindă viață.

— Da, dar aceasta presupune o mare răspundere. În ceea ce mă privește, am o deosebită emoție pentru modul în care va ieși spectacolul shakespearian.

Iuliana POP

cum l-a răpus zmeul-zmeilor pe făt-frumos în gara de nord

— În luptă dreaptă să ne luptăm, în săbii să ne tăiem sau cu mașina 31 să voiajăm?

Așa a vorbit în seara de 18 noiembrie, pe peronul Gării de Nord, Făt-Frumos fiul iepii (poanta e răsufletă, deoarece băiatul a sosit la gară într-un Chevrolet tip 1946). Dar Zmeul-Zmeilor, care tocmai coborîse, șmecher și precaut, din simplonul de Periș, nu s-a lăsat tras pe sfoară. Între timp (de la Ispirescu și pînă azi) bătrînul a mai prins ceva relații, a căpătat ceva «usage du monde», așa că a știut să i-o rețeze dibaci:

— Lasă bancurile cu barbă, Făt-Frumos! Vino mai bine să bem o bere. Fac eu cinste.

Zis și făcut. Naiv, viteaz și credul, Făt-Frumos din Chevrolet (alias Mitică Andrieșu, șofer la Trustul 1 construcții) a dat crezare cuvintelor rostite de către Zmeul-Zmeilor (alias Costache Avram, originar din Periș și muncitor sezonier la aceeași întreprindere). Au intrat amîndoi la restaurantul Gării de Nord, aici unde se rețin locuri în picioare cu trei zile înainte, local renumit, între altele, prin «specialitățile casei»: «cafea la ceaun» (fiartă în oală dimineața și servită seara), «șnițel din oțel garantat» ș.a. S-au așezat la o masă și Zmeul-Zmeilor a comandat, ipocrit și insinuant:

— Să vină două fripturi și trei coșuri cu «chifle» (era pesemne vorbit cu ospătarul).

Au cinstit amîndoi din alesele bucate, au băut zdravăn «vin de regiune» (produs natural garantat) și au discutat, ca între bărbați, despre Ileana Cosinzeana (alias Lucica B., în prezent inspectoare la loz în plic).

Ei bine, de aici a pornit încăierarea. Gelos pe succesele lui Făt-Frumos, Zmeul-Zmeilor s-a ridicat în picioare:

— Ei bine, acu' e acu'! În luptă dreaptă ne luptăm, în săbii ne tăiem sau în «chifle» ne înconțrăm?!

Și, fără să mai aștepte răspunsul, i-a trimis comeseanului o chiflă între ochi.

Ce buzdugan, ce ghioagă sau spadă fermecată?! Lovit de chiflă, bietul Făt-Frumos s-a prăbușit ca trăsnet. A fost transportat la dispensarul gării, iar Zmeul-Zmeilor s-a predat cavalereste secției de miliție.

Pentru elucidarea incidentului am stat de vorbă cu responsabilul localului.

— De ce oferiți asemenea ghioage comestibile?

— Așa ne sosesc de la trust.

Am dat fuga la trust:

— De ce atențați la liniștea publică?

— A fost o greșeală. Pe viitor vom servi chifle proaspete.

Între timp am auzit că restaurantul a hotărît să introducă în desfăcere piine de 2 kg. Pentru evitarea unor viitoare incidente, a fost comandată și încălțăminte de protecție pentru ospătari.

Liviu TIMBUS

nu l-am împaiat pe vasile neagu

Cînd m-am hotărît să devin naturalist, n-aveam decît 3 fire presate de *ciuboșica cucului* și o corigență la botanică. Nuntream în schimb ură de moarte lui Karl von Linné, din invidie și din neputința de a crede că un altul și nu eu și-a cîștigat renumele de «naș al naturii». M-am pus pe treabă, mi-am luat corigența, m-am înșurat, acum am ierbar, insectar, semințar, acvariu, trabant și acces la bucătărie.

Dar succesul vieții mele l-am dobîndit abia în floarea vîrstei, cînd am împlinit 25 de ani de cînd m-am lăsat de fumat și am început să descopăr o sumedenie de noi mamifere. Speciile și speciemenele scăpaseră atenției tuturor zoologilor, profesioniști sau amatori, încadrați în producție ori ca parașutiști la baia centrală.

Nici n-am terminat încă sistematizarea

exemplarelor. Ea ar trebui să arate cam așa:

ORDINUL MANGLIPEDELOR

Din el fac parte genuri foarte periculoase de dăunători ai agriculturii. Majoritatea sînt adaptate pentru orientarea pe întuneric, se deplasează cu rapiditate de la o cultură la alta, rezistă la insecticide și ignorează codul penal.

Gallinaceo Stephanus (popular — Găină Ștefan), specie care atacă în special porumbul și în special cu autobasculanta nr. 31-TL-105, proprietatea Autobazei nr. 3 Tulcea. Interesant este procesul de simbioză al individului cu alte specimene mai puțin adaptate la mediu (Marin Moș și Grigore Ștefan). Ultima dată au fost semnați pe tarlalele C.A.P. din satul Molcoci, comuna Nufărul.

Curcio Traiana (popular — Curcă Traian), pasăre rară de la întreprinderea de mase plastice «Viitorul» din Oradea. Este vivipar, trăiește și atacă lanurile de porumb în stoluri mici, care cuprind uneori și 1-2 femele (*Curcă Florica* și *Iuliana Matei*).

Cabalini Constantin, din familia Armăsarului, răspîdit în special prin părțile Deltei. Niște naturaliști entuziaști au fost curioși să-i cerceteze birlogul din cartierul Tudor Vladimirescu-Tulcea. Mare le-a fost surpriza găind 350 kg porumb boabe, 40 kg de fasole, 200 kg de cartofi, ceapă, ardei, varză, ciugulite de pe tarlalele cooperativelor agricole din apropiere.

Lutra Miticis, mamifer amfibiu, cunos-

cut în popor și sub numele de Neagu Dumitru. Ziua se ascunde pe draga 002 a întreprinderii de hidroameliorații-CerNAVODA, făcînd pe mecașul șef, iar noaptea iese după pradă prin lanurile de floarea-soarelui și porumb ale I.A.S.-Medgidia. Pitește semințele în floatoarele dragei. De curînd i s-a-nfundat.

Pandaric pindaris este o clasă de rozătoare ce a realizat un foarte interesant proces de mimetism. Deși fac parte din încrengătura delincvenților, ramura hoșilor, au luat înfățișarea ființelor cunoscute sub numele de pindari (paznici sau jitari) ori chiar de brigadieri. Exemple de acest soi au fost descoperite pe raza comunelor Sărulești-Ilfov (Nicolae Cirstea, Ion Soare), Movila Banului-Buzău (Toader Rusu), dar și prin Lunca Siretului, cea a Bîrzavei, Podișul Transilvaniei și chiar în zona subcarpatică.

*

Am descoperit și dăunători ai altor produse agricole, dar n-am apucat încă să-i împăiez: ai grîului de sămînță (Alexandru Done și Petre Pirvan de la I.M.A.-Roșiori de Vede), ai strugurilor pentru vin (Ilie Lungeanu, tehnician la Stațiunea experimentală-Ștefănești-Argeș; 465 kg), ai lînii de pe oi (Stan Speriatu din Radovanu), ai lucernei verzi (Vasile Neagu din Dascălu-Ilfov), ba chiar și ai seminței de lucernă (Gheorghe Ivașcu din Tărtășești).

Cercetările mele continuă.

Sergiu PONCU

domnule giurchescu, „un om este egal un om ?“

— Ați montat Brecht, autor a cărui creație e teză, idee, funcție militantă și curaj. Ce ati găsit dincolo de cuvînt?

— E vorba de o piesă de tinerete, care conține în germene majoritatea ideilor pe care autorul le dezvoltă ulterior în piesele sale de maturitate. Simplificînd, am putea spune că Brecht se preocupă în toate piesele lui de poziția omului vizavi de societate, vizavi de colectivitate, și își pune de fapt o întrebare pe care o rezolvă diferit în diverse lucrări dramatice, stabilind în ce măsură omul se integrează în această societate și în ce măsură societatea îi permite omului să fie el însuși.

În piesa aceasta, autorul aduce în fața cititorului sau a spectatorului problema despersonalizării individului în anumite condiții sociale, condiții ce-l împiedică pe individ să fie el însuși. De fapt piesa e un protest, un protest formulat artistic împotriva tendințelor de dezumanizare a individului, de desconsiderare a personalității sale, împotriva lipsei de respect față de om în general.

— Împrejurările — spune autorul — constring la abandonarea personalității, la înlocuirea ei cu un alt eu. Dar, domnule Giurchescu, e adevărat că un om = un om?

— Dacă aș fi crezut că totdeauna și în toate cazurile un om = un om, probabil n-aș fi montat piesa. Din păcate însă, concepția după care un om este doar un număr, un obiect, n-a dispărut

complet și ea se manifestă încă, mai vizibil sau mai ascuns, și astăzi. Este, de aceea, necesar să montăm asemenea piese, pentru că indiferent dacă acest lucru privește direct sau indirect pe spectatorul nostru, trebuie să-i mai reamintim din cînd în cînd că asemenea probleme există în societatea contemporană.

— Decorurile lui Dan Nemeșanu și muzica lui Urmezescu v-au slujit admirabil. Care e explicația?

— În privința decorurilor lucrurile sînt mai simple — nu e prima întîlnire, ci o colaborare care durează de aproape zece ani și care, din fericire, oferindu-ne avantajele unei cunoașteri reciproce aproape perfecte (în măsura în care putem cunoaște perfect pe cineva și chiar pe noi înșine), nu a devenit sclerotizată, ci dimpotrivă, stimulatoră în a găsi de fiecare dată o altă soluție, nu de dragul soluției, ci pornind de la text.

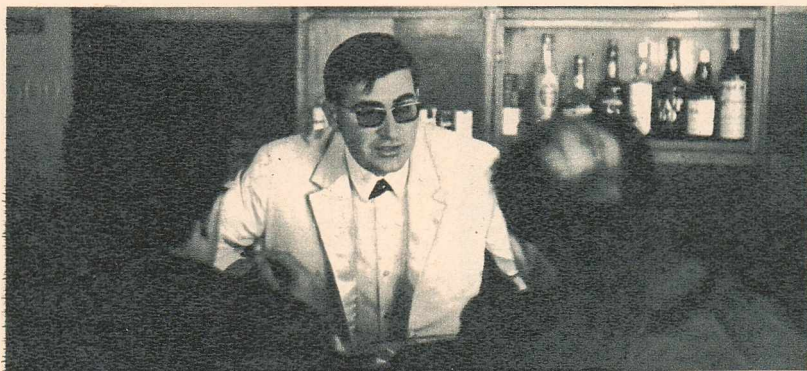
Cu Paul Urmezescu colaborez a doua oară și m-am adresat lui pentru că aveam nevoie de o muzică contemporană, dar nu sofisticată, de un compozitor cărui să nu-i fie rușine că ar putea fi înțeles de fiecare spectator, ci dimpotrivă.

În plus, montarea piesei a pornit nu de la traducere juxtă, ci de la versiunea românească în care Mariana Șora și Mircea Șeptilici au găsit echivalențe pline de sens și de săvoare ale textului brechtian.

Petre ANGHEL

Concursul serial lansat de revista noastră cu o lună de zile în urmă a stîrnit un viu interes în rîndul cititorilor. Sute de corespondenți au ținut să dovedească — imediat după lansarea concursului — perspicacitate în recunoașterea fotografiilor. Bineînțeles, nu toți cei ce ne-au scris au cîștigat, dar noi mulțumim tuturor cititorilor pentru promptitudinea cu care au răspuns. Și acum iată-i pe cei ce au privit, au ghicit și au cîștigat cite un Almanah Flacăra 1970, trimițînd în timp util (20 noiembrie a.c.) 8 răspunsuri exacte din 9 răspunsuri exacte posibile: Bozdoc Tania — Deva; Chicoș Sicuța — Pitești; Ardelean Ion — com. Bobdu; Stoiu Viorica — București; Mîniosu Tincuța — Focșani; Chirilă Ștefan — Ploiești. De asemenea, mai considerăm cîștigători și pe cititorii: Armencea Larisa — Pitești; Demușca Angela — orașul Gh. Gheorghiu-Dej; Sirbu Liana — București, care au trimis numai 7 răspunsuri exacte, iar la fotografia actorului Lorne-Greene, deși nu au specificat numele actorului, au menționat totuși filme în care l-au văzut și rolurile interpretate. Regretăm că mulți cititori ne-au trimis răspunsuri exacte numai la prima etapă a concursului, iar la etapa a II-a au renunțat (de ce?), iar alții au trimis corespondențe după data închiderii concursului.

mirajul de carton al aventurii

Ne-am întîlnit cu tînrul Ion Dumitriu la locul său de muncă — barul de zi «Unic», joi 13 noiembrie 1969, ora 10,30. De ce să nu recunoaștem, începutul discuției a debutat sub semnul stînjeneții.

— Așadar...

— ...Asta sînt.

— Ați acceptat interviul dorind publicitatea?

— Nu. Bănuiesc că spuneți asta în glumă. Dar publicitate mi s-a făcut. Acolo, în Turcia. Fără știința și asentimentul meu, am fost fotografiat la comisariatul de poliție, iar fotografia și numele meu au fost publicate într-un ziar. Nu cunosc limba turcă și nu știu ce au scris despre mine.

— Ce v-a determinat să rămîneți «acolo»?

— Întrebarea corectă ar fi: cine m-a determinat?! Făceam parte dintr-un grup de excursioniști români care a vizitat Istanbulul la începutul lunii martie 1969. În a doua zi a sejurului însoțeam o colegă prin bazar. Pe neașteptate a apărut Victor.

— Victor?...

— ...Un individ necunoscut, care ni s-a prezentat sub acest nume. Părea entuziasmat că și-a găsit compatrioți cu care să discute. Nu am refuzat conversația, eram chiar emoționat, și m-am jenant să-l întreb ce caută în Turcia. Nu mi s-a părut nimic suspect în convorbire, poate doar amănuntele autobiografice pe care mi le-a smuls pe nesimțite: profesia, pregătirea, domiciliul, că sînt necăsătorit și nu am în țară decît pe mama... Atunci n-am dat însă importanță acestei curiozități.

— Cînd și cum v-ați hotărît să fugiți?

— În aceeași zi, seara, am primit la hotel un telefon de la «Victor». M-a invitat la bar, am acceptat, acolo se mai aflau și alți tipi... Am băut mult, am fumtat... Cred că m-a drogat sau, nu știu ce să zic, eram obișnuit doar și cu băutura, și cu țigara, atunci însă m-am simțit rău, nu prea eram stăpîn pe mine. Toată noaptea mi-au înșirat proiecte mărețe, au insistat să renunț la cetățenie, îmi spuneau că după o scurtă ședere în Turcia pot cere să emigrez oriunde, inclusiv în S.U.A.

— Aceste perspective au fost motivele opțiunii dv.?

— Dar n-a fost nici o opțiune. Am acceptat așa... din inerție. Mai exact spus, nici n-am acceptat, ci n-am refuzat.

— Bine-bine, dar autoprîtățile nu v-au

cerut explicații?

— Vedeți, totul curge ca pe tobogan. E mult pînă începi să aluneci. La poliție n-a trebuit să rostesc decît o singură parolă: «libertate». Totul era organizat, bagajele mi-au fost luate de la hotel prin grija lor, a colegilor de petrecere, paste tot parcă eram așteptat. Cu fiecare etapă drumul părea tot mai fără întoarcere. Așa-zisul Victor a dispărut imediat ce am fost dus în colonia transfugilor.

— Cum ați hotărît să vă înapoiați?

— Decepția a fost prea puternică de la început. Însăși colonia sau lagărul acela avea un aspect dezolant: barăci de scînduri, murdare, cu geamuri sparte, pline de guzganii...

— ...Nu exagerați?

— De loc. Mi-e silă să-mi aduc aminte. Să nu credeți că ni se acorda cine știe ce importanță și cine știe ce fonduri. Suma de bani ce ni se dădea zilnic pentru cheltuieli era doar de 5 lire turcești. Mizeria corespundea poate și scopurilor de mascare a «instituției» noastre (firma de la poartă era... «Azil de bătrîni»). Apoi întreținerea barăcilor era lăsată în seama locatarilor, dar cum ei alcătuiau un grup al deprimării și regretelor nemărturisite, dezolarea se transmitea și asupra obiectelor. Nu prea am văzut indivizi care să fie satisfăcuți de pasul făcut.

— De ce nu se întorc?

— Din inerție, alții din neîncredere, dar mai ales pentru că e foarte complicat. Eu mai mult am evadat decît am fost repatriat. După multe peripeții am reușit să fug... înapoi la poliție. Cînd cei de acolo s-au convins de fermitatea hotărîrii mele, au început alte peripluri și doar întîmplarea m-a ferit să cad în cursa unor noi «Victorii». Mă urcaseră în tren fără bilet, creîndu-mi toate «conștiințele» să mă înhațe din nou, de data aceasta ca delicvent ori contravenient. Noroc că mi-am dat seama la timp și am mai avut vreme să-mi scot singur bilet. Cu chiu cu vai am ajuns la granița turco-bulgară.

— Și... în țară?

— În țară am fost încadrat în aceeași muncă, de barman, la mai puțin de o sută de metri de localul în care lucrasem anterior. Nu mă deranjează nimeni, nici măcar ziaristii...

Interviul luat de Sergiu ANDON și Petre HŁADCHI-BUCOVINEANU

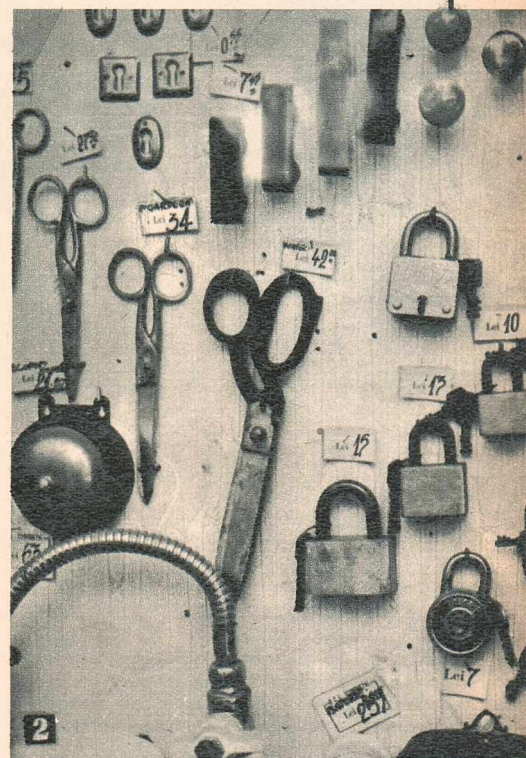

pieton pe șoseaua iancului

Aflînd din lectura «Flăcării» că revista noastră dispune de un reporter și un fotoreporter care se... deghizează frecvent în pietoni indiscreți, un cititor ne-a telefonat la redacție invitîndu-ne să trecem neapărat și pe Șoseaua Iancului: «Vă veți da seama cam cum o duc cetățenii din acest colț al Capitalei în privința aprovizionării și, în general, a unor servicii la care omul trebuie să apeleze aproape în fiecare zi...»

Autorul apelului telefonic va afla, nădăduim, din cele ce urmează că promisiunea noastră nu a fost o simplă formulă de politețe:

1) «Prîmim la copt păsări pentru diferite ocazii — executăm cozonaci speciali — servim dovleac copt». Iată doar trei dintre anunțurile foarte ispititoare desenate pe geamul de la intrarea patiseriei și simigeriei Iancului. De pe ușă nu lipsește nici orarul: 6-22. Numai că de astă-toamnă pînă acum nici un client nu a călcat pragul acestei prăvălii, pentru bunul motiv că T.L.C.R. nr. 2 (Trustul local de cofetării și răcoritoare) nu s-a decis încă să-și valorifice ispititoarea reclamă. În interior, pe lîngă cuptorul zidit, orice trecător poate «admira»: o găleată plină de boarfe, din care iese un vîrf de sanda, ghem de lînă, andrele, o pisică de ipsos, două căni murdare — un decor demn de... I.C.A.B.

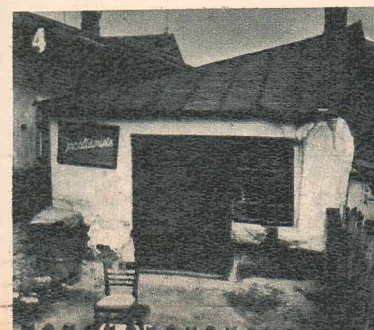
2) Deși magazin de stat — pentru desfacerea articolelor de menaj, electrice, chimicale — bunul plac funcționează nestîngherit, într-o caligrafie adecvată: «Magazin închis pînă luni. GESTIONARU ÎN COMPENSAȚI!». Lacățele și foarfecele din fotografie au valoare de simbol și sugestie...

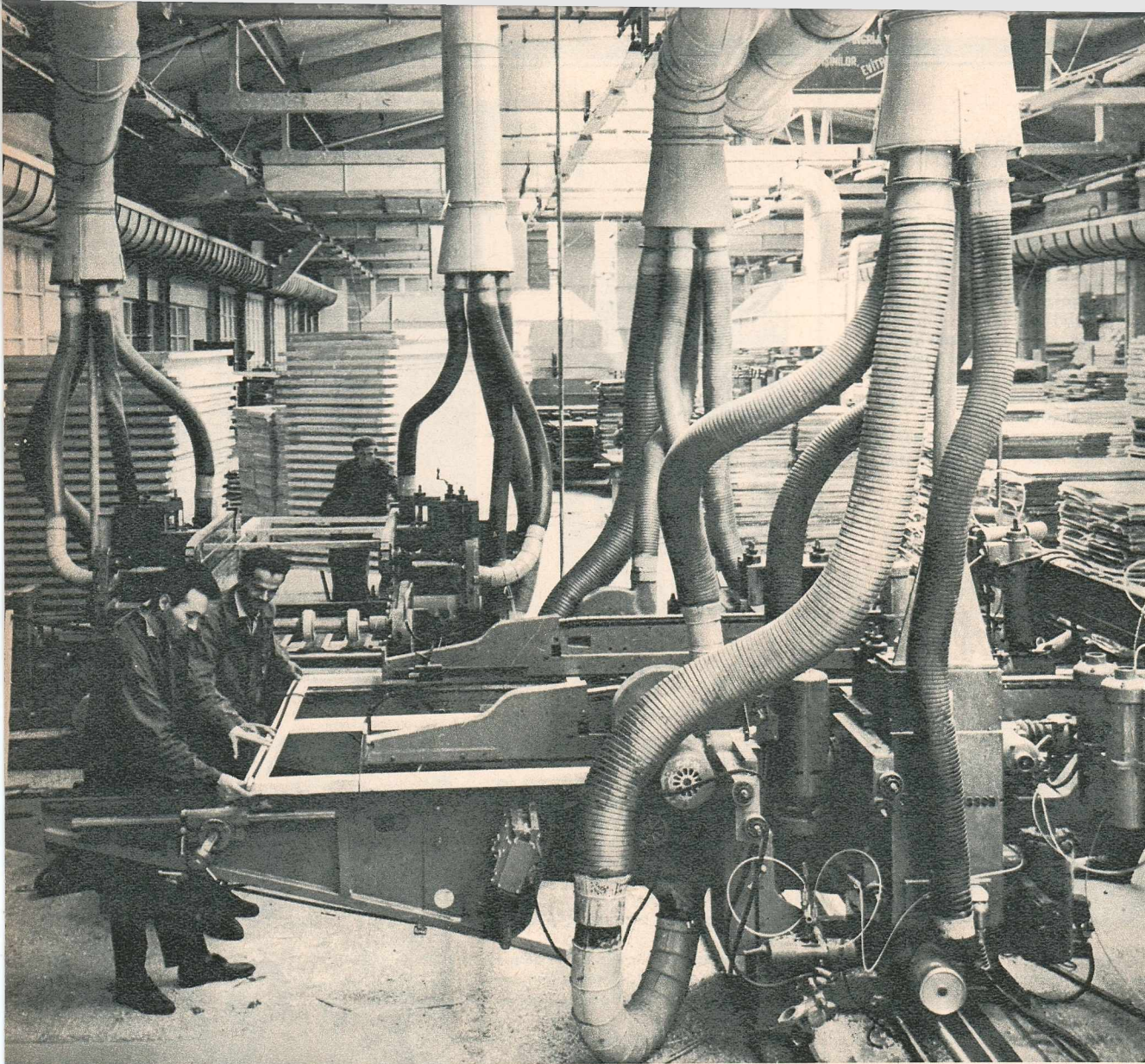
3) Pe vremuri aici își avea atelierul un croitor (tot particular), care, între timp, și-a transformat vitrina într-o expoziție de flori rare. Din considerente estetice, probabil, treptele fostei croitorii au devenit loc de... ședință cotidiană.

4) Decît dughenele ținute de Ilie C. Dascălu (pantofar) și de Nicu (frizer) mai bine... Nu că ar avea prejudecăți oamenii de pe Iancului, dar, în cazul înființării unor unități de cooperatie meșteșugărească, meseriașii n-ar mai deschide prăvăliile cînd vor ei.

P.S. Se cuvine să lansăm noi, de rîndul acesta, o invitație către cei care se ocupă de buna rînduială a comerțului și cooperatiei în București. Dragi tovarăși, Șoseaua Iancului vă oferă subiecte inedite. Nu leocoliți, fie chiar și ca pietoni!

Text de Viorica CIORBAGIU
Fotografii de Elena GHERA

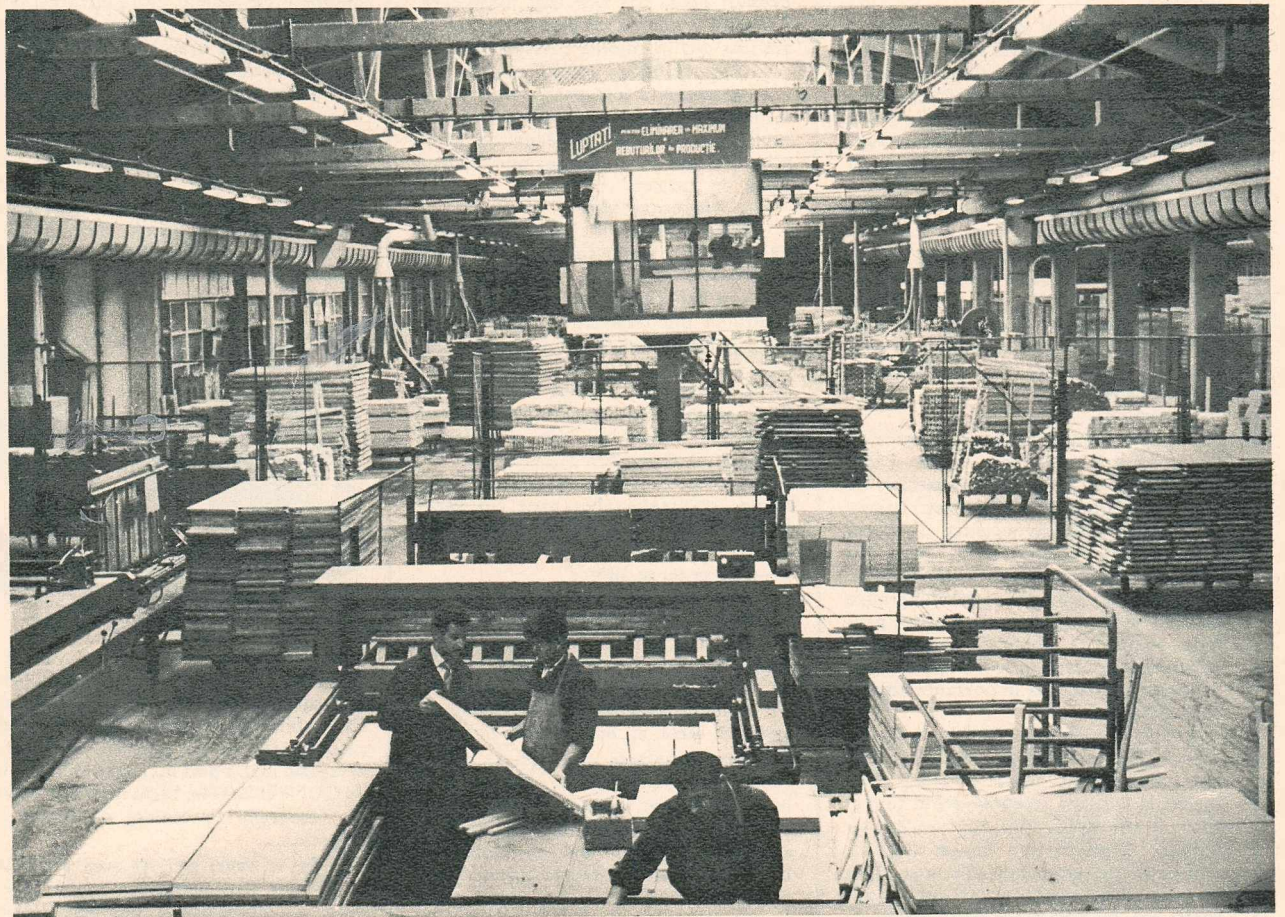
Să începem cu puțină istorie. Istorie modernă, atît prin anii în care-i cuprinsă cît și prin faptele care-i fac obiectul. În orașul de hotar dintre Moldova și Muntenia, de prin 1963, a început să producă o nouă unitate industrială: Combinatul pentru industrializarea lemnului din Focșani.

Lucrurile au pornit și — un timp — au mers bine, însă cinci ani mai târziu, deci în 1968, întreprinderea aceasta avea să cunoască un impas pe care oamenii ei îl socotesc și acum nici mai mult, nici mai puțin decît cumplit. Cifrele de plan nu se realizau, colectivul de salariați își pierduse încrederea în propriile posibilități, dar și în cele ale conducerii ciștigurile angajaților în loc să crească diminueau, spiritele erau permanent și din ce în ce mai încordate, nemulțumirea luase locul armoniei. Controlașele veneau din toate părțile, criticile de asemeni, dar impasul continua să capete proporții.

Chiar dacă prezentul a corectat mulțumitor trecutul, trebuie să ne gîndim foarte serios și cu responsabilitate la viitor. Or, pentru Combinatul de industrializarea lemnului din Focșani viitorul înseamnă, printre altele, o ambiție: sporirea producției de export.

Oamenii dispun de rezerve, de capacități de ne bănuit. Totul e să-i convingi «să pună umărul». Pentru aceasta fiecare trebuie să-i vorbești pe limba lui, să-l tratezi potrivit firii lui. 1 200 de angajați dintr-o întreprindere înseamnă 1 200 de caractere, 1 200 de feluri de a fi. Chiar firile cele mai dificile, dacă se apelează la ele ca la niște colaboratori și nu ca la niște subalterni, sînt în stare să-și dea și viața. Secretul revirimentului de la C.I.L.-Focșani, înainte de toate: pedagogia.

de
la
impas
la

REVIRIMENT...

Anchetă realizată de Liviu TIMBUS, N. IONESCU și V. SAVIN

Impasul acesta și cauzele care l-au determinat au făcut, la vremea lor, obiectul unor largi analize atît în coloanele ziarului județean cit și în publicațiile presei centrale.

Notăm doar că, în fața amintitei situații-limită, forurile în drept au fost nevoite să hotărască schimbări în conducerea întreprinderii focșănene. Astfel se face că de la 7 august 1968 combinatul are un nou comitet de direcție și un nou director în persoana inginerului Lucian Olteanu. De atunci și pînă azi activitatea întreprinderii a cunoscut un reviriment spectaculos.

Redresarea — în sensul îndeplinirii planului — s-a obținut chiar din prima lună a noului colectiv de conducere, iar în cea de-a doua se și discutau căile nu numai pentru realizarea planului ci și pentru recuperarea reșanțelor. Producția globală realizată în luna iulie 1968 a fost de 5 526 mii lei, în august de 6 650 mii lei, în septembrie de 7 700 mii lei, iar în octombrie, printr-un spor de aproape două milioane, de 9 300 mii lei.

Productivitatea medie a fiecărui salariat însemna, în primele 6 luni ale anului 1968, 41 664 lei, iar în primele luni ale anului 1969, 55 959 lei. Deci, o diferență de 14 000 lei. Tot în aceleași perioade cîștigul mediu al muncitorilor a crescut de la 969 lei la 1 179 lei. Ne-am oprit la data de 31 iulie 1969 pentru a face paralela în chip corect, căci ulterior, prin aplicarea noului sistem de salarizare, salariile au cunoscut o nouă creștere substanțială.

Iată care erau — comparativ — cifrele definitive ale producției globale în 1968 și, respectiv, în 1969, tot la sfîrșitul lunilor iulie: 43 300 000 lei și 60 100 000 lei. O augmentare evidentă. În coeficienți, planul a fost îndeplinit astfel: la producția globală în proporție de 84,2% în 1968, iar de 101% în 1969; la producția-marfă în proporție de 84,5% în 1968 și de 101,1% în 1969; la producția destinată exportului în proporție de 67,2% în 1968 și de 102% în 1969; la producția-marfă vîndută și încasată de 88,3% în 1968 și de 101% în 1969.

Schimbarea aceasta fericită de la combinatul din Focșani a constituit obiectul interesului și anchetei de față. Pentru că e drept să ne interesăm de mersul întreprinderilor noastre nu numai cînd trec prin încurcături, ci și atunci cînd cunosc succese.

— *Ce ați făcut ca să dobîndiți rezultatele meritorii de azi?*

Am primit răspunsul la această întrebare din partea tovarășilor: inginer Lucian Olteanu — director general, Vasile Dascălu — inginer șef, Ion Vasile — maistru, Neculai Toma — brigadier, Augustin Flonta — secretar al comitetului de partid, și Mihai Popescu — inginer.

Nu consemnăm opiniile dumnealor separat pentru că — independent de o formulare sau alta, de un accent mai apăsat pe un aspect sau altul — în esența lor toate coincid.

Înainte de orice, trebuie să amintim la loc de frunte stilul de muncă promovată de noua conducere a întreprinderii.

Noul comitet de direcție are meritul de a fi reușit să-și apropie oamenii, să le redea încrederea în posibilitățile lor și să-i facă, pe fiecare în parte, copărtași la sentimentul de răspundere pentru bunul mers al combinatului.

A fost introdusă o nouă concepție despre muncă. Concret, orice problemă, orice dificultate, orice idee nouă, orice soluție nouă era — înainte de a se adopta vreo hotărîre privitoare la ea — dezbătută la toate nivelurile ierarhiei profesionale. În astfel de discuții a participat de fiecare dată cea mai mare parte a salariaților întreprinderii.

Acordîndu-li-se încredere, acordîndu-se atenție muncii, inițiativelor și greutăților lor, oamenii, la rîndul lor, au răspuns cu încredere, cu dăruire.

E adevărat, s-a muncit mult și în afara programului de lucru. Dar în aceste ore colectivul întreprinderii focșănene a căutat și a găsit numeroase soluții pentru optimizarea muncii productive sau pur și simplu a muncii pentru recuperarea rămîinerilor în urmă. Azi însă salariații combinatului își amintesc cu drag de perioada aceea de muncă acerbă. De fapt, e și firesc: dacă astăzi munca este pe un nou făgaș în sensul că totul merge normal, ritmic, aceasta se datorește tocmai efortului de atunci.

O ultimă subliniere: rezultatele bune de azi au fost obținute cu aceiași oameni de mai înainte. Cu toate că, e adevărat, structura colectivului a suferit și schimbări: unii au fost puși în locurile unde erau mai folositori, iar alții au fost eliminați. Pentru că, din păcate, au fost și unii dintre acei care

nu înțeleg de vorbă bună. Indisciplinaților ori celor care se abăteau de la tehnologia de fabricație li s-au aplicat și sancțiuni, dar numai în urma unor anchete serioase, care înlăturau orice posibilitate de nedreptate.

A doua mare bătălie — după cea psihologică — a fost dusă de C.I.L.-Focșani pe linie pură de producție.

Pînă la un punct, impasul anului 1968 a avut și niște cauze obiective. Introducerea masivă, la sfîrșitul lui 1967 și începutul lui 1968, de noi produse — fiind insuficient pregătită — a determinat serioase dereglări și rămîineri în urmă. De aceea s-a căutat și s-a realizat o reducere a sortimentelor produse în combinat, punîndu-se accentul în schimb pe calitate și pe cantitatea celor rămase în producție. În acest fel muncitorii au avut posibilitatea să se specializeze în executarea cutărei sau cutărei faze de lucru, prin permanentizarea lor pe același loc de muncă.

Apoi, unele tehnologii de fabricație au fost îmbunătățite. Este cazul tehnologiei

aplicării furnirurilor pe panouri, a acelor privind procesele de finisare și montaj și altele. De remarcat că toate îmbunătățirile tehnologice s-au făcut prin idei «interne», adică numai ale celor din combinat.

În fine, o a treia categorie de măsuri o constituie cele de ordin cumva organizatoric. Astfel, de un real folos a fost și este punerea la punct a unui sistem informațional privind activitatea de producție zilnică, sistem datorită căruia, imediat, cel mai tîrziu în cursul zilei următoare, problema, de oricît de mică importanță ar fi ea, ajunge la știrea conducerii, fiind pe loc discutată și rezolvată.

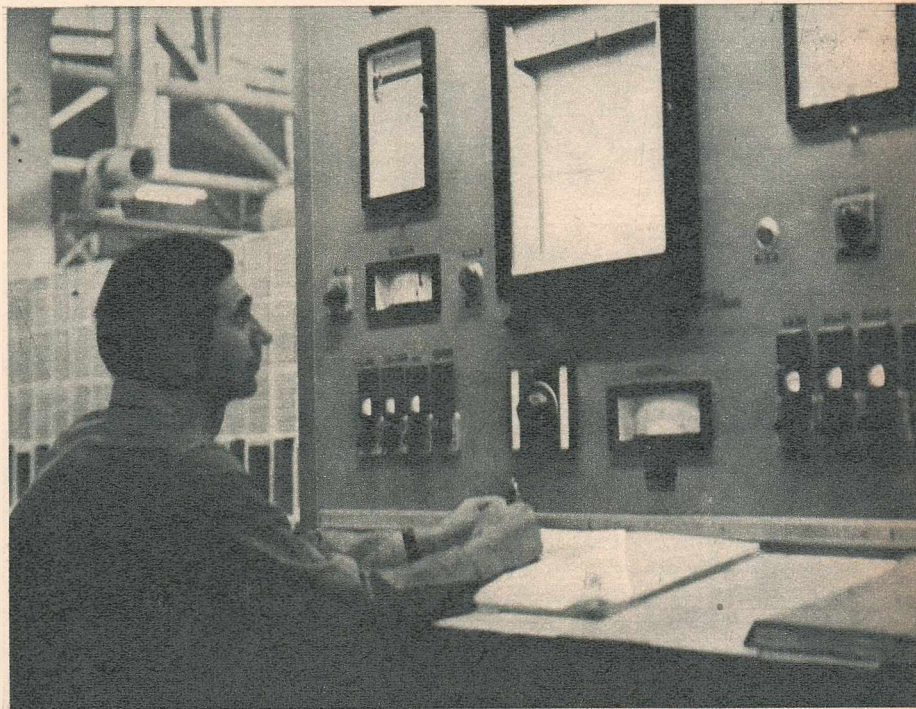
O altă măsură organizatorică o constituie instituirea unei — să-i zicem — funcții de consultant al șefului de tură, în persoana unui inginer sau tehnician stăpin pe meserie și care are menirea să asigure pentru schimburile II și III o asistență tehnică competentă, pentru rezolvarea situațiilor-surpriză.

Firește, ar fi mult mai multe de spus

despre factorii care asigură bunul mers al unei întreprinderi. N-am arătat aici decît cîtiva, cei mai importanți pentru cazul particular al combinatului de la Focșani, și în primul rînd traducerea în practică a principiului conducerii colective.

Și totuși am făcut-o cu convingerea că se pot trage învățăminte generale chiar din necazurile și măsurile «antinecruzii» particulare ale unei anumite unități.

Fabrica de placaj ceramic este dotată cu 5 cuptoare de ardere tip microtunel, complet automatizate. Fapt care n-a putut contracara în asemenea măsură lipsa unor piese de schimb (ca benzile din sîrmă refractară) sau unele lipsuri organizatorice, încît să se poată asigura îndeplinirea planului. În fotografie: tabloul de comandă automatizat a cuptoarelor.

... și re-ver-sul MEDALIEI

Pentru început, aceste citeva rînduri apărute într-un ziar din Capitală în octombrie 1963: «După aproape un an de la intrarea în producție, Întreprinderea de piese ceramice fine (I.P.C.F.C.B.), tînăra unitate înălțată în cartierul Militari, produce cu întreaga ei capacitate».

Și, în continuare, aceste însemnări apărute într-o altă publicație a presei centrale: «Vizita noastră la tînăra și modernă întreprindere bucureșteană ne-a condus în final spre aceste concluzii: am cunoscut un colectiv de muncă sudat, activ și disciplinat, condus de un mînunchi de ingineri și tehnicieni deosebit de capabili și instruiți, investiți cu reale calități organizatorice, cu multă inițiativă și spirit inventiv».

La acea dată (ne găsim spre sfîrșitul anului 1964) întreprinderea izbutise să producă importante beneficii peste plan.

O veritabilă carte de vizită pentru ceramiștii bucureșteni, un drum ascendent, caracterizat prin succese de prestigiu, dar care, în mod surprinzător, s-a curmat brusc începînd cu 1965, aceeași întreprindere prezentînd pînă astăzi o permanentă involuție.

Nici un mister la mijloc. Gloria ruginește dacă nu o cureți în fiecare zi, și, ca să folosim o cunoscută zicală, «lenea merge atît de încet, încît nu-i e de loc greu sărăciei să o ajungă din urmă». La ora cînd scriem aceste rînduri, ceramiștii din Militari (combinatul cuprinde cinci fabrici distincte: una de obiecte sanitare, una de placaj și faianță, o fabrică de placaj ceramic și altele două proiectate să producă plăci de gresie și tuburi de gresie) produc cu mult sub sarcina de plan, împovărați de rebuturi

și gîtuți de scurgerea implacabilă a timpului. Iată situația de fapt: pe primele trimestre ale anului în curs sarcinile de plan au fost îndeplinite doar în proporție de 90 la sută, iar rebuturile continuă să handicapeze în mod inadmisibil realizarea prețului de cost planificat.

TOATE DRUMURILE DUC SPRE COMITETUL DE DIRECȚIE

Pentru două unități productive distincte — în exemplul nostru o mare uzină chimică și o simplă... bucătărie condusă de o gospodină — disciplina tehnologică, sprijinită pe cîteva cerințe și obligații esențiale, poate determina în egală măsură succesul sau insuccesul activității practice. Realizarea obiectivelor sanitare, a placajului ceramic, a plăcilor de gresie etc. rămîne strict condiționată de respectarea cu strictețe a parametrilor tehnologici de fabricație. Inovațiile, raționalizările pot scurta viteza de circulație a produselor, dar parametrii tehnologici trebuie să rămînă neschimbați. Aceeași presiune pe centimetru pătrat cînd e vorba de utilizarea matrițelor, o temperatură constantă de 50—60 grade în zona de uscare a formelor, deoarece sub această limită apa reziduală împiedică utilizarea în continuare a tiparniței, iar peste 60 de grade produsul turnat iese fisurat. O simplă dereglare a presiunii, furnizată de centrala termică, poate provoca anomalia de-a lungul întregului proces tehnologic.

Iată, așadar, cheia problemei: în spatele marilor agregate, a travaliului executat cu promptitudine de aceste utilaje moderne, în dosul nenumăratelor aparate de măsură

și control, la capătul uriașului organism neinsufletit, un factor determinant și indispensabil: omul, cu priceperea și destoinicia lui omenească, tehnicianul activ și instruit sau insul corupt de lenevie, dezinteres, superficialitate și egoism.

O anchetă desfășurată în incinta întreprinderii din Militari a dovedit că neatenția personalului de execuție provoacă rebuturi în proporție de 4—5 la sută, dereglarea mașinilor în proporție de 1—2 la sută, în vreme ce nerespectarea parametrilor tehnologici (pentru care se fac direct vinovate cadrele de specialitate, inginerii, maistrii și membrii comitetului de direcție) constituie cauza principală a marelui volum de rebuturi din cele cinci fabrici ale combinatului.

Din ce pricină s-a ajuns la această situație? Ce cauze «obscure» alimentează această stare de lucruri într-un colectiv de oameni care, vreme de doi ani, s-a recomandat prin hărnicie, competență, spirit de abnegație? Am aflat răspunsul la această întrebare stînd de vorbă cu numeroși foști și prezenți angajați ai întreprinderii în cauză.

Degringolada fabricilor din Militari a început în primele luni ale anului 1965, o dată cu înlocuirea fostului director prin persoana inginerului Domițian Ionescu. Un amănunt demn de reținut: noul om chemat să conducă destinele întreprinderii nu era nici chimist și nici nu lucrase pînă atunci în domeniul producției de ceramică. Inginerul Domițian Ionescu este cimentist și a lucrat toată vremea în diverse fabrici de ciment. Prin ce mijloace și potrivit căror considerente s-a adoptat această măsură?

(Continuare în pag. 20)

varietăți

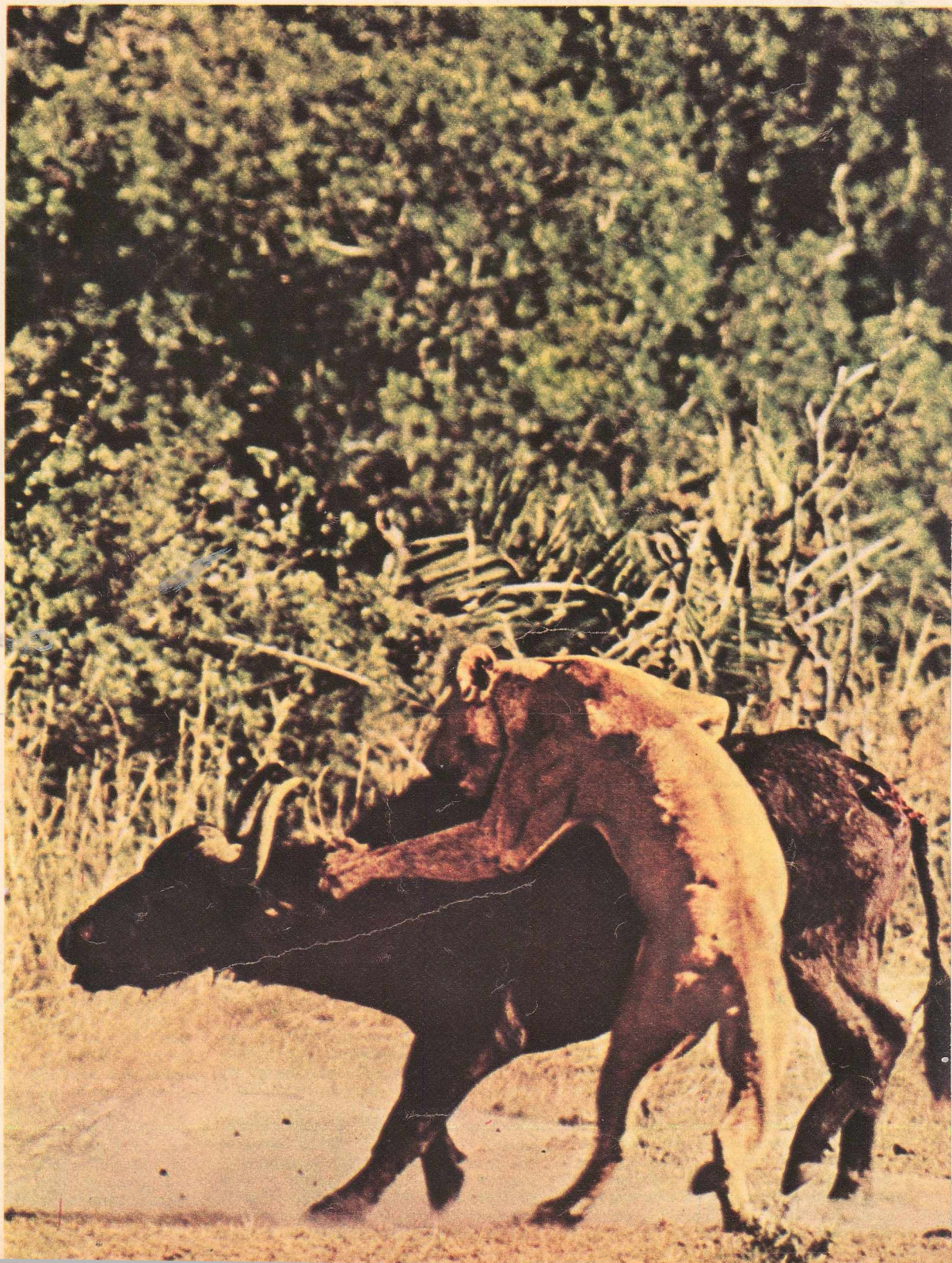

DOMNUL LEU...

Dumneata, domnule leu, neam nobil al pisicii mele de-acasă, ești un personaj legendar. Se spune că ești puternic și viteaz — o «inimă de leu» ne onorează și pe noi, oamenii. Ești considerat regele junglei și al tuturor animalelor și, chiar dacă n-o fi așa, chiar dacă în epoca asta de ploconire în fața inteligenței s-a descoperit că alte animale sînt mai dotate intelectual decît dumneata, nimeni nu te-a detronat, nimeni nu ți-a contestat rangul și titlul. Căci dumneata, domnule leu, ești stimat de oameni dintotdeauna. Nu numai pentru că — pe drept sau pe nedrept — ești pentru ei un simbol al curajului, al forței și al măreției. Ci și pentru că înfățișarea dumitale exprimă cum nu se poate mai bine toate aceste virtuți. Ești frumos, domnule leu! Ai o statură impunătoare, un cap masiv și o coamă ca nimeni altul, ai o privire enigmatică și autoritară, îmbini puterea cu agilitatea, grația cu maiestuosul.

Pentru toate astea și pentru ce simbolizezi pentru ei, oamenii ți-au înfățișat de mii de ani și de mii de ori făptura. Egiptenii au dat sfinxului lor capul dumitale, asirienii te-au dăltuit cu o săgeată înfiptă între omoplați, ai fost pus să veghezi porți micieniene, să lupți cu Hercule, să păzești intrări de palate, catedrale și bănci, să împodobești steme și steaguri. Ai fost zugrăvit de Rubens și Delacroix și nici pînă azi artiștii animalieri nu te-au dat uitării. Nici foto-reporterii. Și, cu permisiunea dumitale, domnule leu, ne vom lua libertatea să reproducem aici, pentru cititorii noștri, cîteva imagini în care să te vadă în viața dumitale de zi cu zi.

Delia ȘTEFAN

URA!
BINE CĂ VINE
ȘI
LUNA
CADOURLOR!

MOȘ GERILĂ, NOTEAZĂ-ȚI:
MIE SĂ-MI ADUCI UN PAL-
TON, FRUMOS ȘI CĂL-
DUROS!

N-O SĂ AM LINIȘTE
PÎNĂ NU PRIMESC
CADOU UN RUCSAC
CU CADRU METALIC!

VREAU SĂ-MI ADUCI O DU-
ZINĂ DE CRAVATE DIN MĂ-
TASE NATURALĂ!

NU MĂ UITA:
NIȘTE LENJE-
RIE DE DAMĂ
SĂ-MI ADUCI
MOȘ GERILĂ!

PST, PST, MOȘULICĂ!
FĂ-MI TE ROG ROST
DE NIȘTE CĂMĂȘI
FLAUȘATE!

PE MINE MĂ FACI
FERICIT CU O PE-
RECHE DE ÎNCĂL-
TĂMINTE PENTRU
NOUL SEZON.

TE IMPLOR, NU
UITA SĂ-MI ADUCI
O GEANTĂ FRU-
MOASĂ DE VOIAJ!

DE N-AR UITA SĂ-MI
ADUCĂ O CĂCIU-
LITĂ ȘI UN GULER
DE BLANĂ!

AH, NUMAI DE
MI-AR ADUCE O
PIJAMA CĂLDU-
ROASĂ DIN BUM-
BAC...

MOȘ GERILĂ, N-AI VREA
SĂ-MI ADUCI UN PU-
LOVER PENTRU SCHI
FABRICAT LA SIBIU?

URAAA!!
M-AM HOTĂRÎT, VREAU
UN SACOU DIN FIBRE
P.N.A.

MIE TE ROG SĂ-MI
ADUCI O JACHE-
TĂ ȘI O FUSTĂ DIN
PIELE!

TĂTICULE, NU
VREAU JUCĂRII,
VREAU O PERECHE
DE CIZMULITE CU
FETE DUBLU PRE-
SATE!

AA

► JADRANBROD ◀ - OAMENII SI COLOSII ADRIATICII

de Dic BABOIAN

De la Ankaran, bijuteria turistică a Istriei, în nord, până la nisipurile calde încă ale plajelor aurii din Ulcinj, în sud, litoralul iugoslav deschide spre lume o fereastră largă de aproape 2 000 km.

Peisajul dalmat, cu zecile de stațiuni turistice și cele peste o mie de insule și insulițe pitorești care perlează apele de coastă, este dominat de prezența vie a marilor șantiere navale iugoslave în care se nasc și pornesc în larg coloșii plutitori.

Marele anotimp al turismului iugoslav oferă beneficiarilor săi în medie 200 de zile însorite pe an. În schimb, cele patru anotimpuri obișnuite ale construcțiilor navale numără laolaltă peste 300 de zile și nopți de foc, în care permanența și ritmicitatea fluxului de producție se înscriu ca valori de însemnătate vitală pe harta economiei naționale. De mai mulți ani, dinamica industriei construcțiilor navale se înserează în statisticile iugoslave cu ritmuri de dezvoltare dintre cele mai înalte. Participând cu aproape 10% la întregul export al țării — saturând paralel «piața internă» — șantierele navale de pe țărmul iugoslav al Adriaticii au reușit să producă în ultimii zece ani nave de export totalizând un milion de tone. Numai anul trecut au fost livrate beneficiarilor străini 25 de unități cu un deplasament total de 350 mii de tone, iar în prezent sînt onorate comenzile pe 1969, însumînd o jumătate milion de tone.

Deși principalele șantiere navale iugoslave au o istorie mai recentă, multe dintre ele fiind complet reconstruite după cel de-al doilea război mondial, se poate vorbi totuși de o tradiție a construcțiilor navale, ale cărei urme se pierd în urmă cu secole. Cîndva, prin veacul al XVII-lea, doi italieni, Pantero Pantera și Bartolomeo Crescenzo, pomeneau în scrierile lor despre trăinicia și originalitatea corăbiilor construite la Dubrovnik, socotindu-le printre cele mai bune ambarcații la vremea lor. Vasele portu-

Sărbătoare la Rijeka:
la șantierul
«3 Mai»
are loc
lansarea navei
«Silvretta»
— comandă elvețiană.

Blocuri
de locuințe
pentru
construcții
navale
din Split.

Cîțiva
dintre cei 20 000
construcții navale
iugoslavi
de pe țărmul Adriaticii.

gheze erau singurele în măsură să le concu-
reze.

Altă carte de vizită, poate mai concludentă
pentru evoluția în timp a șantierelor mari-
time iugoslave, datează din 1956. Este vorba
de o mențiune specială cuprinsă în raportul
anual al faimoasei companii maritime engleze
«Lloyd», care consemnează «dezvoltarea
excepțională a construcțiilor navale» în
Iugoslavia.

«Marile șantiere din Rijeka, Split, Pola —
scrie revista iugoslavă *Revue* — s-au afirmat
pe plan mondial și livrează vasele produse
de ele unor țări cu mari tradiții maritime.
Potrivit unui raport «Lloyd» ce se referă la
cifra tonajului aflat în construcție în martie
1967 Iugoslavia ocupa, în acel moment,
locul al 13-lea în lume. Dar în același timp
Iugoslavia ocupă locul al 2-lea în raport cu
comenzile înregistrate, adică vasele care se
află acum în construcție și cele care au fost
comandate dar a căror construcție n-a
început încă».

În acest context, merită reținută cifra de
1 700 000 tone, reprezentând comenzile glo-
bale pe anul acesta. Și o altă cifră: 133 000 000
dolari — valoarea globală a încasărilor rea-
lizate din livrarea în termen a grosului com-
enzilor pe 1969. Performanța este mai
evidentă dacă se ține seama de faptul că,
potrivit prevederilor planului de producție
cu termene medii, exportul iugoslav de
vase maritime urma să atingă un asemenea
nivel abia anul viitor, în 1970.

O incursiune în registrele întreprinderii
«Jadranbrod», care reprezintă interesele
principalelor șantiere navale de pe litoral,
totalizând un număr de aproape 20 000 de
muncitori și tehnicieni, oferă dimensiunile
exportului iugoslav de vase maritime. Prin-
tre clienții lui «Jadranbrod» se numără de
mulți ani firme cunoscute ca: «Atlantic
Bulk Trading Co» — Boston (S.U.A.);
«Stockholms Rederei» (Suedia); «Diaman-
tis Pateros» (Anglia); «Suooimport» (U.R.S.S.);
«Empresa Lineos Maritimos» (Argentina);
«Polskie Linie Oceaniczne» (Polonia); «Wes-
tern Shipping Corporation» (India); «Com-
panhia Nacional de Navegaco» (Brazilia);
«Arab Maritime Company» (R.A.U.); «Na-
tional Shipping Co» (Pakistan); «Pano-
ceanic Cargo» (Liberia) și altele.

Nu o dată în ultimii ani șantierelor navale
au executat comenzi românești, construind
și livrând nave de linie ca «Dobrogea» (1961)

și «București» (1962).

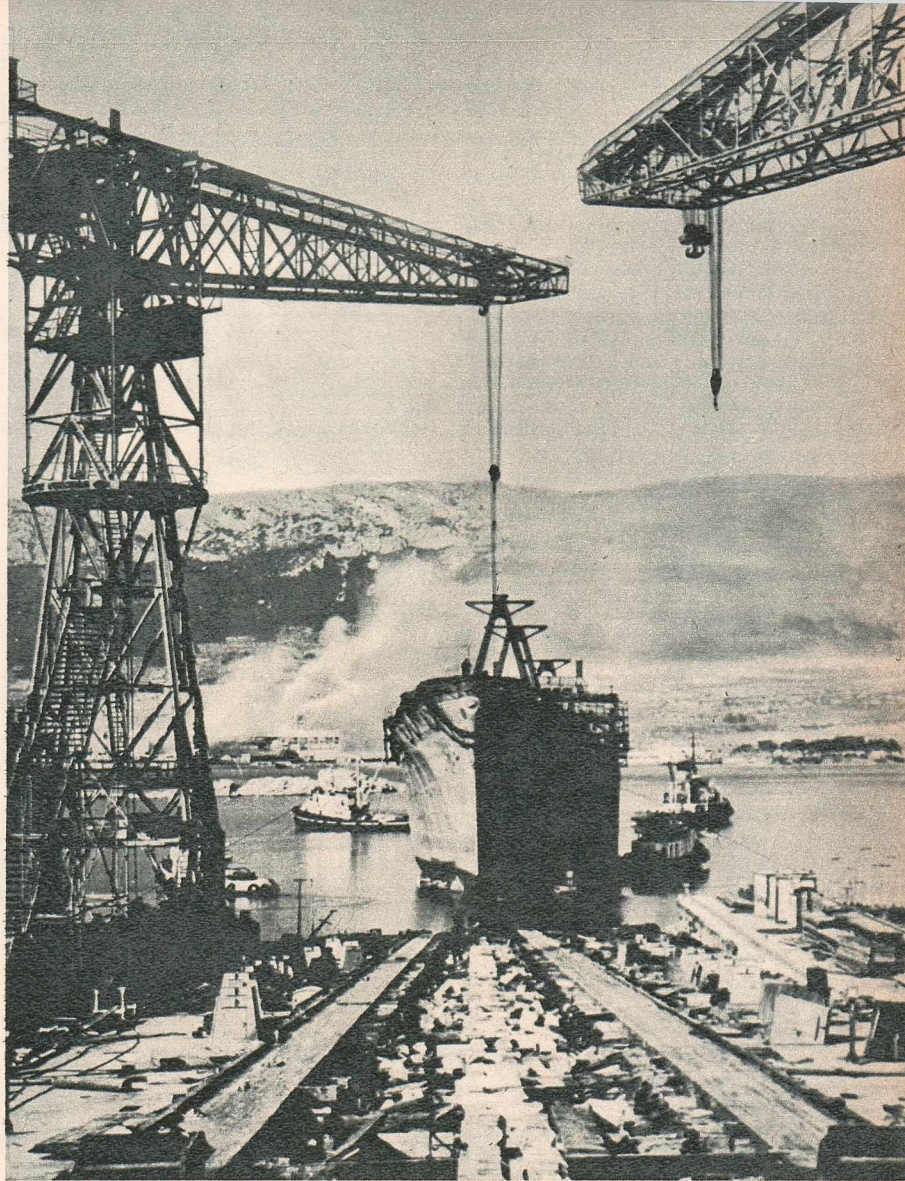
De la vasele de mic tonaj, construite în
primii ani după eliberarea țării, pînă la
navele cu deplasament de 46 000 tone de
genul cargoului «Arhontas», construit la
Split pentru o companie britanică, șantierelor
iugoslave au parcurs un drum lung de expe-
riențe rodnice, ajungînd să construiască
apoi nave de 88 000 tone (în prezent se
află în lucru un asemenea vas comandat de
«Shipping Corporation of India»).

Între timp, pe baza unui vast proces de
modernizare a instalațiilor și a metodelor
de lucru, șantierelor «Uljanik» din Pola se
avîntă temerar în cursa pentru construirea
faimoaselor «supertankers», petrolierele-gi-
gant de 220 000 tone. Un prim contract
încheiat cu armatorul norvegian Sigval Berg-
sen prevede livrarea pînă în 1971 a două
asemenea vase. În perspectivă se profilează
încă de pe acum posibilitatea ca Iugoslavia
să construiască și petroliere de 300 000 tone.

Specialiștii iugoslavi au deci toate motivele
să sublinieze importanța succeselor repur-
tate în domeniul atît de complex al indus-
triei construcțiilor navale; așa cum afirmă
ei — toate navele construite sub egida «Ja-
dranbrod» trec cu succes «examenul clasi-
ficării», situîndu-se în clasamentul inter-
național pe treapta cea mai înaltă.

În ultimele luni, o dată cu perfecționarea
soluțiilor de construcție, muncitorii și teh-
nicienii șantierelor de la Pola au început să
experimenteze cu succes metoda «lipirii
în larg» a celor două părți, lansate separat,
ale unei nave. Aplicînd o licență japoneză,
ei au reușit să lipească prima parte a vasului
«Bellary» (85 000 tone), lansată la apă anul
trecut, de partea a doua a acestuia (cirma),
care a fost gata abia în vara aceasta. Opera-
țiunea de lipire în mare a fost efectuată în
cele mai bune condițiuni, astfel încît șantierul
iugoslav a fost în măsură să-și onoreze promi-
siunea de a livra în aceste zile vasul benefi-
ciarului indian.

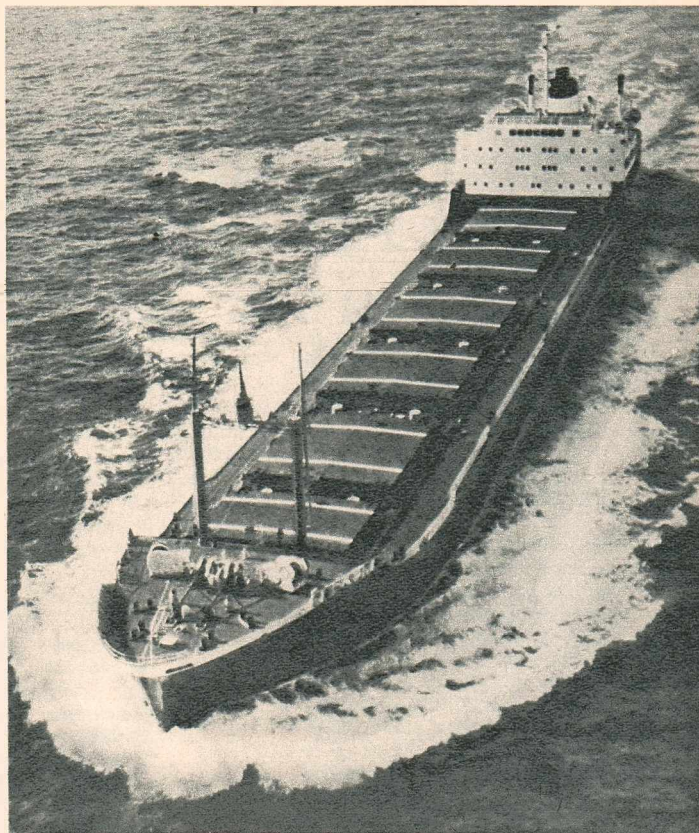
Acum, cînd coloșii iugoslavi ai Adriaticii
spintecă valurile mărilor și oceanelor lumii,
confirmînd și reeditînd la noi dimensiuni
forța și trăinicia navelor produse pe coasta
Dalmației, bilanțul rodnic înregistrat de
cei 20 000 de constructori navali reprezen-
tați de «Jadranbrod» constituie un adevărat
omagiu adus sărbătorii naționale din 29 noiem-
brie, Ziua Republicii Socialiste Federative
Iugoslavia.

Unul
dintre cele mai mari
șantiere navale
din Europa
și cel mai mare
din Iugoslavia:
Split.

Omul
și creația sa:
colosul plutitor.

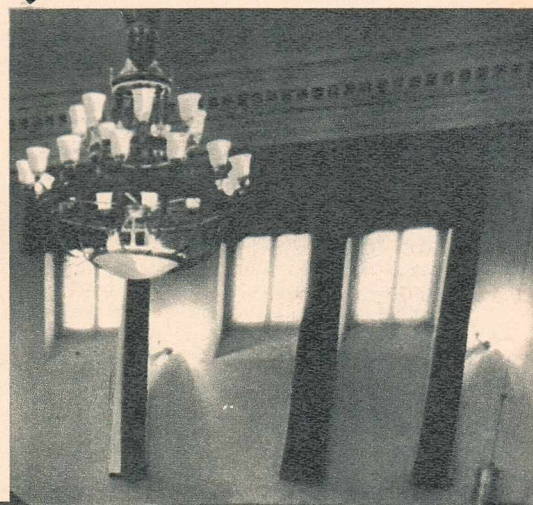

Comandă
executată pentru
«Atlantic Bulk Trading Co»
Boston:
un vas
pentru transportul
mărfurilor în vrac.

Cînd un inginer specialist în radiotehnică se apucă — de bunăvoie și nesilit de nimeni — de medicină; cînd în unul din principalele localuri ale Institutului de medicină din Moscova te întîmpină, de la poartă, busturile lui Galilei și Newton — nu ale lui Pavlov sau Pasteur — iar pe mesele de lucru zărești o «Introducere în mecanica cuantică», cursuri de ecuații diferențiale și tomuri de fizică matematică, toate la nivel universitar și postuniversitar; cînd «cei doi Serioja», Korșunov și Metelkov, elevi în clasa a X-a dintr-o școală medie din Kazan, îți demonstrează funcționarea unui galvanometru cu oglindă pentru biocurenți, cu o sensibilitate de o miime de miliardime de amper. aparat asamblat de ei înșiși; cînd tînărul titular al catedrei de fizică de la un reputat institut de aviație lasă baltă reactoarele și își pune cunoștințele tehnice în slujba muzicii lui Skreabin; cînd un pașnic chirurg din Volgograd constată cu uimire că nu-și poate face meseria de chirurg fără a conversa cu EGDA-9-60 (care, cum probabil ați ghicit, nu este o față, ci un calculator electronic) — atunci îți dai și mai bine seama că pătrunderea

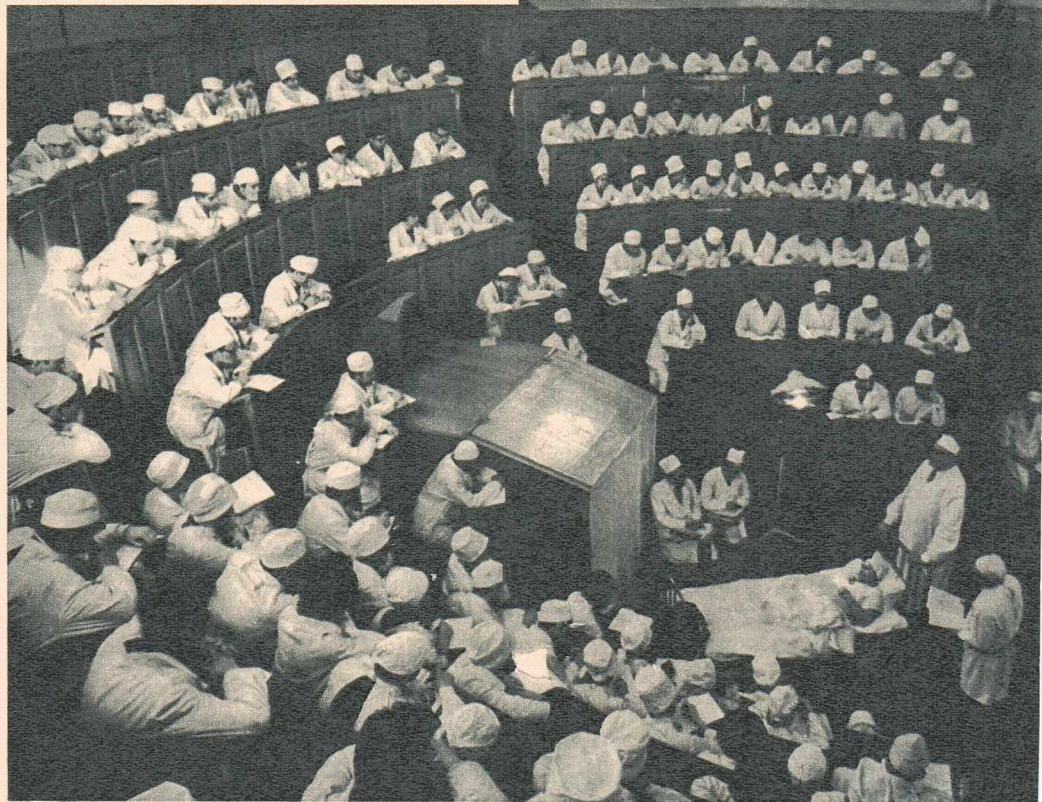

▶ Iată pe eroii anonimi ai reportajului de față. Viitori doctori, veți spune. Nu vă grăbiți cu concluziile.

PROLOG LA OPERATIUNEA EGDA

de L. NIȚESCU

matematicii și fizicii în cele mai variate domenii ale științei și artei, influențele subtile dar profunde exercitate atît într-un sens cît și în celălalt constituie o adevărată carte de vizită a timpului nostru.

Nu avem cîtuși de puțin intenția, în cele ce urmează, să vorbim despre electronică sau medicină, ci despre oamenii care se îndeletnicesc cu ele, în condiții oarecum neobișnuite, despre cîțiva tineri oameni de știință întîlniți în cursul unei călătorii în U.R.S.S., despre drumul lor sinuos — în știință, dacă nu în viață — pentru a ilustra unul dintre cele mai interesante fenomene ale societății contemporane.

SPECIALIȘTI... FĂRĂ PROFESIUNE

Mihail Mihailovici Gorșkov, absolvent al Facultății de fizică a Universității din Moscova, specialist în fizica semiconductorilor, și Oleg Semionovici Zadorojnoi, inginer de telecomunicații, sînt oameni care, întrebându-se ce profesie au, ar spune, oarecum jenați: «nu știm». Și aceasta nu fiindcă, Doamne ferește, au fost siliți să-și abandoneze, dintr-un motiv sau altul, nobila activitate de fizician și de inginer și să se apuce de contabilitate sau de cinematografie (pe care de altfel nu le contrapunem celor dintîi în sens peiorativ, ci doar din nevoia de echilibru), ci pentru un motiv mult mai simplu: pentru specialitatea lor prezentă nu există încă un nume. (Cel puțin nu exista în momentul cînd i-am întîlnit eu.) Ambii lucrează la Facultatea de medicină biologică, proaspăt vîlstar al Institutului de medicină din Moscova — creat pentru a da studenților și o temeinică pregătire în științele fizico-matematice.

— Da, oricît ar părea de curios, nici pentru noi, corpul didactic, și nici pentru viitorii

absolvenți nu s-a inventat încă o titlatură adecvată — exclamă Mihail Gorșkov. Este drept, mai avem timp: facultatea noastră este atît de tînără încît nu se fălește pînă acum nici cu un singur absolvent! Poate ei se vor numi medici-ingineri? Alții înclină pentru titlul de medic-biofizician. Se vîntură și variante mai complicate, în funcție de pregătire: medic-inginer specialist în metode optice, medic-inginer radiofizician, medic-inginer specialist în electrochimie etc... Dar cum va fi pînă la urmă? Nu știm.

Firește, nu interesează ce va scrie exact pe cărțile de vizită ale viitorilor absolvenți, ci însuși faptul că sub ochii noștri se nasc noi ramuri ale științei, în zonele cele mai pline de promisiuni, «de contact» între diferitele discipline.

Trebuie bine precizat că noua facultate din Moscova nu este o «anexă» a Institutului

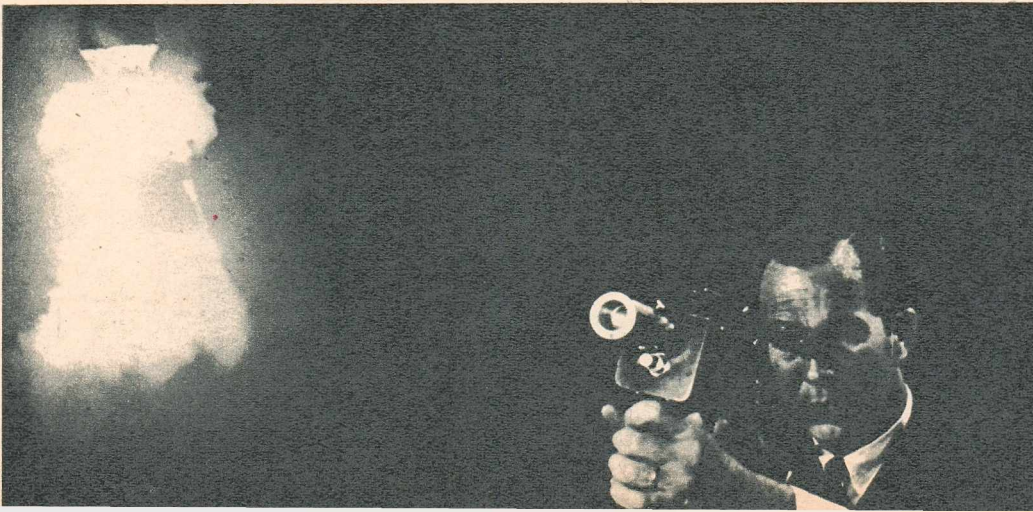
de medicină. Cu alte cuvinte, nu este vorba de formarea de medici care să aibă o pregătire suplimentară (dar aproximativă) în domeniul fizicii și matematicii, ci de o **profesiune nouă** care nicăieri în lume nu numără mai mult de cîțiva ani de existență. Nici măcar manuale speciale nu s-au creat încă, nici în U.R.S.S., nici în alte țări. Iată de ce, deocamdată, în afară de tratatele clasice de anatomie, histologie, fiziologie ș.a.m.d., pe mesele de lucru ale studenților și profesorilor zărești «Bazele fizice ale mecanicii» de S.E. Haikin, manual pentru facultățile de fizică, anul I, «Optik und Atomphysik» de Robert Pohl, «Folosirea lămpilor de radio în fizica experimentală», «Teoria proceselor stohastice», «Teoria distribuțiilor statistice», cursuri voluminoase de ecuații diferențiale... N-am greșit oare adresa? Ne aflăm la un institut de medicină?!

DE LA SEMICONDUCTORI LA ASTROLOGIA SECOLULUI XX

Am promis că nu ne vom lansa în divagații cu caracter tehnic. Ceea ce ne interesează este însă cum, prin ce proces psihologic sau datorită căror întîmplări un specialist în fizica semiconductorilor și un inginer de telecomunicații au pășit pe porțile templului lui Esculap.

— Și totuși nu e nimic extraordinar. Era ceva «în aer» — spune rîzînd Mihail Mihailovici Gorșkov, lector la catedra de fizică experimentală. Cînd am terminat eu facultatea, în 1959 (deci interlocutorul meu are doar 32 de ani), s-au ivit primii laseri. Cu ajutorul acestor emițătoare de fascicule de lumină «concentrată», coerentă, s-au putut stabili calitățile materialelor, prin

Cu un laser poți să pătrunzi adînc în intimitatea proceselor biologice. Sau poți provoca microexplozii. Dar poți să-l folosești și ca reflector improvizat pentru a distra bolnavii noaptea. Întrebați-l pe Oleg.

Lecția

metode spectroscopice, cu o precizie neatinată în trecut. M-a frapat atunci ideea că noțiunile de fizică semiconductorilor pot fi folosite și la studiul structurilor biologice. În fond numeroase probleme de transfer și de formare de energie, procesele fotochimice etc. se pun aidoma în corpul uman ca și în materialele cu care lucrează în mod obișnuit fizicianul.

Sau să luăm alt exemplu — continuă Gorșkov: mișcarea singelui prin vase. Medicina tradițională este pur și simplu dezarmată în fața acestui fenomen aparent simplu: ea nu poate pătrunde în esența sa fizică. În adevăr, un medic «ia pulsul», măsoară tensiunea ș.a.m.d., dar ce știe el, oricât de strălucit ar fi, despre reologie, despre hidrodinamică, despre teoria elasticității? Zero. Dar el, fizicianul, rămâne neputincios, căci el nu cunoaște fundamentele biologiei. Se impune deci o conlucrare sau, și mai bine, formarea de specialiști care să îmbine în aceeași persoană pe fizician și pe biolog.

Astfel — continuă interlocutorul nostru — au început să mă pasioneze problemele biologiei considerate prin prisma fizicianului. Am căutat să văd ce s-a scris în domeniul acesta, să depistez înaintașii. Așa l-am descoperit pe A.L. Cijevski, personalitate marcantă dintre cele două războaie mondiale, medic, fizician și cite altele. După părerea mea, el a fost un «academician al tuturor științelor». Firește, folosesc o hiperbolă, dar Cijevski a avut îndrăzneala să navigheze pe drumuri puțin bătute, să poposească în multe porturi ale științei, să stabilească interconexiuni între discipline variate, cu rezultate adesea surprinzătoare. La urma urmei, ce putea fi mai ciudat — la data când își făcea cercetările Cijevski — decît să urmărești influența activității solare asupra înmulțirii unor microbi sau, să spunem, a lăcustelor?! De altfel tocmai aceasta este una din liniile de cercetare care mă pasionează și pe mine.

— Vă ocupați în prezent de... lăcuste? — l-am întrebat pe acest tânăr specialist în semiconductori.

— Nu tocmai, sau nu numai de ele, ci de evoluția sistemelor biologice sub influența activității solare. O «astrologie» modernă, care se întemeiază nu pe credulitate și superstiție medievală, ci pe cele mai fine experiențe de biofizică, pe metode de măsură perfecționate, pe calcule astronomice, pe prelucrări cu caracter statistic cu ajutorul calculatoarelor electronice și pe alte asemenea tehnici curente în «alchimia» și «astrologia» zilelor noastre.

UN MAGNET PENTRU OLEG

— Măsurări exacte! Iată una din căile, unul din resorturile biologice, magnetul care atrage pe ingineri și fizicieni spre biologie — intervine în discuția noastră inginerul (azi medicul-inginer) Oleg Semionovici Zadorojnoi.

La începutul carierei — îmi spune el — pentru mine nu existau decît radioreceptoare, radioemitoare și antene; antene, radioemitoare, radioreceptoare; și alte variații pe aceeași temă, cum spun muzicienii. Și eram foarte mulțumit să mă mișc în acest univers al undelor, cînd, întîmplător, mi-a căzut în mînă o carte a doctorului Selkov care descria modificări ale plasmiei sanguine în cazuri patologice. Pentru a studia aceste fenomene el a folosit și metode radiotehnice, între altele tehnica frecvențelor înalte, obținînd rezultate foarte interesante. Pentru mine experiențele lui Selkov au constituit o revelație. Iată — mi-am zis — ce poate realiza un medic care nu cunoaște decît în mod cu totul imperfect aceste tehnici și care totuși reușește, cu ajutorul lor, să deschidă perspective noi. Pentru un electronist de meserie, pentru un radiotehnician, măsurări fine — de pildă de ordinul picovaților — sînt o jucărie... Și așa am ajuns la Facultatea de medicină biologică, aci, la catedra profesorului Lavrentiev.

— De fapt, ce specialitate medicală are profesorul dv.?

— Nu e medic de loc! A studiat fizica la Leipzig. De altfel, nu vedeți «uneltele» noastre? Nu seringă sau aparatul de luat tensiunea, ci iată acest spectrometru în infraroșu și acest laser cu gaz, cu care de altfel mai descrețim și fruntea bolnavilor din pavilionul alăturat. Îl folosim noaptea ca reflector. Dar vă rog să nu afile profesorul de asta.

— Fiți liniștit. De la mine nu va afla — îl asigur eu.

Convorbirea cu cei doi tineri ingineri-

medici a fost stenică și nu lipsită de surprize. Mărturisesc că nu mă așteptam, de pildă, să aflu că Mihail Mihailovici Gorșkov — care îmi vorbise cu căldură, ore întregi, despre pasiunea sa pentru semiconductori, astronomie și medicină — cîntă în orele libere din... corn englez și oboi. Este drept, după unele investigații suplimentare a reieșit că vecinii lui Mihail ar prefera ca el să se concentreze în exclusivitate asupra fizicii și biologiei, dar asta rămîne între noi.

Cei doi tineri din fața mea aveau laolaltă vîrsta unui om matur, aflat la apogeul carierei. Deși specialiști și tehnicieni valoroși, ei erau, într-un fel, începători. La propriu și la figurat. Căci intruchipau noi atitudini, noi poziții, noi simbioze. Ne-am obișnuit ca medicul să fie medic, pictorul, pictor, tobosarul, tobosar. Mai mult, știm cu toții cît de adevărat este astăzi, cînd orizontul cunoștințelor se extinde furtunos în toate direcțiile, că omul de știință (și nu numai el) cunoaște din ce în ce mai mult despre din ce în ce mai puțin. Specializarea îngustă este un blestem și o binecuvîntare a științei zilelor noastre. Dar însăși dinamica vieții și a științei, care nu cunoaște frontiere și limite rigide, dă naștere unor noi discipline, unor științe de graniță și, implicit, unor noi profesii și unor preocupări extrem de fertile, cu urmări practice și teoretice încă greu de prevăzut în toată amploarea lor.

FĂRĂ CRAVATĂ

De adevărul constatării mai sus-menționate am avut ocazia să mă conving — pe plan pur uman — și cu prilejul altor întîlniri cu cercetători sovietici. Oameni tineri, entuziaști, «fără cravată» (nu am în vedere numai latura vestimentară), cu o profesiune greu de definit tocmai datorită noutății și insolitului ei.

Bulat Galeev ar fi putut face o strălucită carieră de fizician (mi-au confirmat-o colegii), dar a abandonat tam-nisam aerodinamica pentru a se consacra «muzicii optice». De la teoria aripii de avion și funcțiile de variabilă complexă la «Prometeul» lui Skriabin, oglindit într-un straniu film experimental în care muzica devine nemijlocit volum și culoare — iată o cale lungă pe care tînrul fizician din Kazan a parcurs-o cu dezinvoltură. Firește, cu Bulat Galeev nu mai pășim pe terenul ferm al științelor de graniță, ci pe nisipurile mișcătoare ale artei contemporane practicate de un fizician cu mijloacele specifice profesiunii lui.

Iar povestea lui Rudolf Pavlovici Samusov, candidat în științe medicale la vîrsta de 29 de ani (și poate, în momentul cînd apar aceste rînduri, doctor în științe «conform planului»), este povestea chirurgului pasionat de profesiunea lui, care constată cu surprindere că nu arareori operații realizate impecabil se soldează cu un succes deplin pentru chirurg și cu... moartea pacientului. De ce? Fiindcă medicul de azi nu cunoaște matematicile superioare, hidrodinamica, modelarea, nu știe să facă apel la calculatoarele electronice. Desigur, nici în viitor nu este de așteptat ca un chirurg să-și obțină diploma de medic la... institutul politehnic, dar sînt necesare cercetări îndrăznețe, coordonate, ale medicilor, biologilor, fizicienilor, electroniștilor pentru a pătrunde mai adînc în intimitatea proceselor vitale. Și Samusov s-a angajat tocmai pe această cale.

Dar despre Bulat Galeev și Rudolf Samusov vom scrie altă dată mai pe îndelete. Căci ei nu sînt abstracțiuni și nici mașini de gîndit, ci oameni vii, cu o puternică personalitate. Cum am putea vorbi doar în citeva rînduri despre Bulat fără să pomenim de căsătoria lui cu pianista Ira (așa s-a deșteptat oare interesul tînrului fizician pentru muzică?; el o neagă cu îndîrjire, dar colegii...); despre primul lui film care i-a născut pe spectatori; despre eșecurile, reușitele și căutările lui?

Și cum am putea vorbi în abstract și pe scurt despre activitatea științifică a lui Rudolf Pavlovici fără a sufla un cuvînt despre hoinărelele sale în stepa calmică în mîiez de vară; despre cei 400 km parcurși pe Don cu o simplă barcă cu visle; despre gîndurile sale despre Updike și Rahmaninov; despre ideile sale originale privind telepatia și cite altele? Or, aceste idei și impresii definesc pe tînrul om de știință de pe malurile Volgăi, nu mai puțin ca rezultatele obținute la un impersonal calculator electronic (chiar dacă acesta din urmă poartă numele atrăgător de EGDA.). Dar asta, cum se spune, este o altă poveste... S-ar putea denumi Operațiunea EGDA.

A fost o vreme cînd nu l-am cunoscut, cînd nu știam că există.

Și a fost o vreme cînd am auzit că există, că trăiește, și încă bine, dar mai ales că are toate șansele să trăiască și mai bine.

Și a venit o vreme cînd a trebuit să-l cunosc. A descins în mijlocul nostru în poziția omului trimis să întărească munca, să pună ordine, să facă disciplină... Dacă era sau nu nevoie, asta este o altă treabă. Venise însă. Auzisem atît de multe despre el, incît de persoana lui ne-am apropiat cu timiditate, ușor timorați, curioși, Așteptam un om infatuaț, plin de el pînă la refuz.

Și nu a fost așa.

Avea o figură plăcută, o dantură perfectă și știa să și-o arate într-un zîmbet aproape cuceritor. Se interesase de noi și ne cunoștea pe fiecare, și fiecareua ne-a spus din prima clipă pe numele mic, strîngîndu-ne cu putere mîna.

Ne cucerise. Sau aproape ne cucerise. Rezervele noastre erau spulberate, neîncrederea înlăturată, curiozitatea satisfăcută. Ne-a lăsat să ne vedem fiecare de treabă, fără a schița cel mai mic gest de amestec. Lucrurile mergeau ca și înainte, nici mai bine și nici mai rău, prioritară rămînînd inițiativa fiecăruia pentru sectorul de care se ocupa. Înainte de a lua o decizie, mergeam la el și-l informam. Asculta amabil, arătîndu-și dantura. Nu te intrerupea, nu puneă întrebări. După ce terminai ce aveai de spus, îți vorbea despre ultima premieră a Naționalului. Plecai de la el aproape uitînd de ce ai venit. Și dacă reveneai, te privea mirat și răspunsul era întotdeauna același: «Crezi că este bine cum ai propus? Dacă da, acționează, dacă nu...» Și unii acționau, alții nu, în funcție de capacitatea și dispoziția fiecăruia de a-și asuma sau nu o responsabilitate.

Și treaba mergea.

Forurile noastre superioare au început să ne laude. Munca era impulsionată, disciplina întărită, inițiativa dezvoltată.

Și treaba mergea.

Nu știi nici astăzi dacă el a cunoscut sau nu vreodată cu exactitate ansamblul problemelor instituției noastre.

Dar treaba mergea.

Și el a fost promovat.

La noi își făcuse datoria. La noi pusese lucrurile la punct.

În ziua în care s-a anunțat oficial că a fost promovat, mi-a făcut cinstea să mă invite, pentru seara, la el acasă.

Un anreu dominat de un cactus înflorit, apoi o sufragerie mare, în mijloc cu o masă din lemn masiv pentru douăsprezece persoane. M-a primit amabil și m-a prezentat unui domn bătrîn, într-un costum negru, la modă prin '920, purtînd la gît o lavalieră neagră cu picățele albe. «Tata». Ne-am așezat la masă, eu la mijloc, cei doi la cite un capăt. S-a mîncat în tăcere. S-a mîncat bine, totul fiind udat din belșug cu o băbească veche, plăcută, după care am trecut în partea rămasă pînă atunci în întuneric a sufrageriei. În jurul unei mese rotunde — trei fotolii cu huse albe. Am zîmbit, gîndindu-mă că eu eram un invitat de fotolii fără huse. A observat și s-a scuzat prompt, dînd vina pe servitoare.

Ne sorbeam cafeaua și coniacul în liniște, studiîndu-ne reciproc. Mie îmi plăcea bătrînul care făcea eforturi vizibile să nu adoarmă. Discuția se înfîrpa greu, poticnîndu-se, pînă cînd a intrat pe un fîgaș, se pare, acum sînt sigur, foarte drag amfitrionului.

— Da, da, a reușit în viață este o artă, cu legile ei, cu rigorile ei. Pentru a ajunge cineva, trebuie să-ți construiești un adevărat edificiu...

— Eu credeam că e suficient să muncești, să se vadă, dacă vrei, că muncești.

— Glumești, dragul meu. Arta încetează acolo unde începe să se vadă munca. Iar eu îți vorbesc de artă.

M-am lăsat prins în jocul lui.

— Și dumneavoastră aveți un asemenea edificiu? Dacă v-aș ruga să-mi vorbiți de el ar fi o îndrăzneală prea mare?

Lavaliera cu picățele se învîră. Ochii bătrînului se aprinseră, fața se îmbujoră, mîna i se învîrta prin aer, vrînd parcă să spună: «Ce știi dumneata cine-i feciorul meu!»

— Te știi băiat inteligent (nu mi-o mai spusese) și, pentru că vreau să te ajut să te ridici, ascultă-mă cu atenție. În clipa în care ai ajuns să pui mîna pe un post de șef, oricît de mic ar fi el, prima și cea mai importantă lege este să nu iei niciodată vreo decizie (ca termen ideal), niciodată să nu fii de acord în mod manifest (așa a spus, manifest) cu deciziile luate de alții. Și aceasta din cel puțin două motive:

a) Dacă este subalternul tău și propunerea lui este greșită, se aplică și se află, tu răspunzi. Dacă i-ai dat o aprobare fermă, răspunderea nu ai cum s-o mai eviți. Dacă lași însă să se înțeleagă că ești de acord cu el, dar că poți tot atît de bine să nu fii, atunci lucrurile se schimbă. În această împrejurare, dacă s-a aflat și tu ai aflat că s-a aflat că ceea ce s-a făcut este greșit, sau, chiar dacă nu este greșit, nu place cuiva mai sus, atunci, înainte de a și se atrage ție atenția, îl chemi și, în funcție de nivelul scandalizat, îi dai o muștrare, îl retrogradezi sau îi desfaci contractul de muncă pentru incapacitate. Te duci unde s-a aflat și raportezi asupra sancțiunii date, neuitînd să te consideri tu vinovat, cu toate că, personal (aici trebuie subliniat personal), ai interzis măsura incriminată. În această împrejurare, te alegi cu o strîngere de mînă și cu recomandarea prietenească ca altădată să-ți alegi mai bine colaboratorii. În situația în care greșeala nu se află, pericolul trece și ajungi la concluzia certă că asupra ei nu mai poate reveni nimeni, îți chemi subalternul, îi oferi o cafea într-un cadru cît mai degajat, îl întrebi de nevastă, de copii, discuți cu el despre greutățile materiale ale vieții, despre fericirea omului care are un post asigurat, ca al lui, și la plecare, bătrîndu-l prietenește pe umăr, îi recomanzi cu un aer cît mai confidențial să fie atent în viitor, că în legătură cu chestia (știe el care) abia-abia l-ai scăpat de data aceasta. Tu nu riști nimic, iar omul îți va purta o veșnică recunoștință, fără să mai punem la socoteală atmosfera de «om care tine spatele» pe care și-o creează în rîndul subalternilor.

b) Dacă sînt șefii tăi (de obicei nu te întreabă dacă ești de acord), și dacă totuși te întreabă, mormăi ceva incoerent, iar dacă insistă, ceri timp de gîndire, pe care-l prelungești pînă chestiunea se perimează. Norocul este că șefii s-au obișnuit să ia tăcerea drept aprobare. Deci, dacă merge și merge, îți spun eu, taci. Dacă iese bine, informezi rapid și amănunțit asupra eficienței. Dacă nu, faci să ajungă la urechea cui trebuie că tu ai avut rezerve, ba chiar ai manifestat o anumită opoziție, e drept, tacită, dar (și aici subliniezi) «știți cît de irascibil este tovarășii... Nu că el ar fi așa, dar cite nu are pe cap...» Ultima remarcă este o investiție pentru viitor. E mai bine să fii la adăpost.

...Îl ascultam și aveam impresia că-și bate joc de mine. Vorbea calm, rațional, aproape didactic. Expunea un program gîndit pînă în cele mai mici amănunte. Eram înghetată. Din fotoliul lui, mîngîindu-și cu un gest reflex lavaliera cu picățele, bătrînul îl asculta căzută în transă.

— Mă urmărești?

— Vă mărturisesc cinstit că sînt buimac, interzis... Dumneavoastră îmi dezvăluți o fațetă a existenței...

Voiam să spun că a existenței lui, dar nu m-a lăsat. Cu un gest scurt, autoritar, m-a intrerupt:

— Ești încă tînăr, foarte tînăr, mai ai multe de învățat...

Iar bătrînul, părăsind lavaliera, făcea roto-gole cu mîna prin aer: «Ehe, cît de mult mai ai de învățat», și împungînd aerul cu

Petru ISPAS

(Continuare în pag. 20)

**zborul
lucid al
magdalenei
popa**

— Dar spune-mi, Magdalena Popa, asta se întâmplă totdeauna? Chiar dacă te afli la Madrid sau la Monte Carlo, la Paris sau la Taşkent, chiar dacă ai călătorit toată noaptea sau te afli în vacanță, chiar duci n-ai pur și simplu chef în ziua aceea? Tot-dea-u-na? Nu-ți îngădui niciodată o nevinovată «grasse matinée» — cum spune francezul — o dimineață de dulce leneveală, fără griji, fără arabescuri și jeteuri, fără piruete?

— Îi așteptasem în acea zi telefonul timp de două ceasuri. «Ne vedem de dimineață, te sun cum îmi termin studiile» — îmi spusese. Știam eu că o balerină nu se mulțumește cu cincisprezece minute de matinală gimnastică suedeză, dar când o mare dansatoare, căreia îi suspectezi pînă și visele nopții de avataruri coregrafice, care dansează de douăzeci și doi din cei douăzeci și opt de ani ai ei, despre a cărei neverosimilă perfecțiune tehnică și al cărui fior artistic scriu, înecați de emoție, și cei mai arțagoși critici ai lumii, când o asemenea stea a dansului asudă zilnic, la bară, ca un tăietor de lemne, peste două ceasuri, cu aceleași și aceleași obsedante exerciții începi să-ți dai seama că talentul nu e și chiar cea mai confortabilă dintre virtuțile omenescii. Cu crucea aceasta grea, de aur, în spinare, balerina ușoară ca un fir de pădărie, care demonstrează existența imponderabilității aici, la noi, pe pământ, urcă zilnic Golgota artei, două ceasuri dimineața, două-trei după-amiază, uneori, în ajunul premierelor, chiar opt ore pe zi, consumind energie cît un miner, mîncînd cît o pasăre a cerului, ducînd un soi de viață ascetică. Ce părere aveți, doamnelor care vă dați copilele din anii grădiniței să capete grație la balet, mai doriți să le sortiți unei asemenea categorii de «muncă grea» pe viață?

— Dar altfel nu e cu putință, nu am putea intra în scenă, nu am putea dansa seara fără antrenamentul de dimineața: riști nu numai eșecul artistic, dar și un accident, o întindere, o rupere de ligamente! Gîndește-te că noi pierdem, de la o zi la alta, din cauza relaxării de peste noapte, o parte din elasticitatea corpului, și trebuie să ne reconstruim zilnic musculatura, să o luăm mereu de la capăt, mereu la fel, cu aceleași exerciții clasice.

E adevărat însă că în ultimii ani mi-am schimbat oarecum, mi-am îmbogățit modalitățile de antrenament; de la Marika Bessobrasova, directoarea a Baletului din Monte Carlo și un excelent pedagog, am învățat anumite exerciții de Yoga, prin care îmi studiez respirația și îmi încălzesc ligamentele înainte de a face antrenamentul pur de dans clasic.

(Oare Yehudi Menuhin să fi fost acela care a spus: «Cînd nu studiez o zi, știu numai eu; cînd nu studiez două, știe lumea întreaga»?)

— Dar să știi — continuă Magdalena — că nu e vorba atît de cantitatea de timp dăruită studiului, cît de felul în care îți întrebuințezi timpul și energia.

— Tocmai voiam să te întreb: am citit că pentru cele 12 minute ale «După-amiezei unui faun» Niijinski a făcut 120 de repetiții; îmi spuneai adineauri că recenta premieră a «Mandarinelor miraculoase» ai pregătit-o în doar opt zile...

— Numai că acesta a fost un tur de forță care nu se poate repeta prea des: s-a lucrat într-un ritm nebun. Adevărat e că aceste zile am trăit, în afara orelor de repetiții intense de dimineața și seara, numai în sonoritățile muzicii lui Bartok; am ascultat încontinuu banda, ceasuri la rînd, partitura e cu adevărat colosală, fiecare idee muzicală are un text care o subliniază pregnant, expresiv, și cînd intri în miezul lor nu mai poți scăpa, ești pierdut. M-am îmbibat cu muzica lui Bartok, m-am pătruns de ea, m-am contopit cu ea, și atunci cînd am înțeles totul perfect, rolul Fetei — căreia maestrul Oleg Danovski i-a construit o coregrafie pe structura mea — nu a mai fost o problemă.

— Unele voci spuneau că rolul acestei Fete, hai să-i spunem pierdute, care servește drept nadă unui cuib de hoți, nu e pe structura dumitale artistică și temperamentală. Sincer să-ți spun, și mie mi s-a părut că ai imobilizat, că ai purificat personajul prin grația nobilă a dansului dumitale.

— Mie aprecierea aceasta mi se pare inexactă. Eu am DANSAT, am folosit PAȘI DE DANS și nu pantomimă în realizarea chemărilor și provocărilor erotice ale Fetei, și poate de aceea latura «sexy» a personajului nu apare îngroșată. Dar pe mine mă interesa să fac un simbol din această Fată, un simbol al umanizării, al înfrumusețării ei lăuntrice petrecute sub iradierea personalității fascinante a Mandarinului, și nicidecum un personaj naturalist, facil atractiv. Naturalismul e o zonă care — mai ales în dans — mă oripilează. Stilizarea plastică e o necesitate vitală a mea. Ca să construiesc această Fată, i-am căutat mai întîi un corispondent plastic și l-am găsit într-un desen de Picasso, înăuntrul căruia m-am insinuat în întregime.

— De fapt, cum memorezi coregrafic un rol?

— Cînd repeți mereu mișcările pe muzică, ele se așază pe scoarță, se fixează și devin un reflex al gîndului, al sentimentului. Eu simt nevoia să-mi gîndesc mișcarea, nici un gest nu are voie să fie gol, gratuit, nici unul nu e o virtuozitate în sine. Fiecare pas de dans trebuie să fie pentru mine un mod de comunicare, un cuvînt, o frază. Gestul are, cum să-ți spun eu, valoarea unei replici de teatru. Cînd dansez Giselle, sau Julieta, sau Odile, eu pornesc nu de la tehnica coregrafică a rolului, ci de la personaj, mi-l construiesc precum o actriță de dramă, îi gîndesc biografia, personalitatea, mi-l explic, mi-l justific. Dacă mi-e neclar, nu-l pot dansa...

— Spune-mi, te rog, interpretezi totdeauna identic un rol, îl dansezi totdeauna la fel, chiar dacă nu ai mai apărut de mult în acel balet?

— Mai întîi să-ți spun că dacă sint programată, să zicem o dată pe lună, cu «Lacul lebedelor» — pe care îl dansez, îți dai seama, încă din școală — îl repet zilnic, două-trei ceasuri, timp de o săptămînă. Însă absolut la fel, cu mișcări calchiate de la un spectacol la altul, nu se poate dansa. Dar în același timp eu mă refuz deliberat improvizăției, nu-mi place să-mi reinventez rolul în funcție de inspirația, de dispoziția sau indispoziția mea dintr-o seară. Deși cunosc mari dansatoare care, sub focul inspirației, ajung să facă niște spectacole sublime. Cum e și firesc, tot ele pot avea și seri ratate. Eu cred că un artist trebuie să fie totdeauna perfect stăpîn pe sine, perfect lucid, să-și construiască cerebral rolul, să-și construiască chiar și emoția de pe scenă, ca să poată emoționa el spectatorii.

— Și cînd te gîndești că toată lumea vorbește despre Magdalena Popa ca despre o materializare a însuși lirismului, a sensibilității vibrante, că ești considerată o interpretă de săvîrșită mai ales a marilor roluri romantice...

— Dă-mi voie să te contrazic, e o părere greșită, o prejudecată. În afara «Chopiniano» — care e într-adevăr un concentrat liric — tot ce am dansat eu a căpătat, sau, mă rog, m-am străduit să capete, o anume forță vitală, un anume dramatism. Nu pot suferi personajele dulci-clorotice, nu pot suporta sensibilitățile pe scenă; chiar îmbrăcate în tutu de voal și cu trandafirși roz în păr, personajele mele tind să capete o anume vigoare, o sete de viață, o tensiune lăuntrică. Să-ți dau un exemplu: în actul II din Giselle, eroina e doar o amintire, o umbră care revine chinuitor în mintea lui Albert. Unele mari balerine — Alicia Alonso, de exemplu, care dansează formidabil scena aceasta — o fac pe Giselle asemenea unei vedenii, a unei păreri, a unui suflu, eu îi dau personajului materialitate, îmi subliniez prin sentimente omenescii reale, dramatice, fiecare mișcare. Nu știu dacă e mai bine sau mai puțin bine, dar eu așa am simțit scena.

— După ce ai gîndit-o, desigur. Dar Julieta?

— Julieta mea e o fată zburdalnică, proaspătă, dar totodată lucidă, cu o voință puternică, hotărîtă. Nu am vrut să folosesc nici un artificiu exterior în crearea ei: deși trece, cum bine știi, prin stări sufletești și emoții atît de diferite, eu i-am făcut, de pildă, o singură și foarte sobră pieptănătură, cu toate că, îți dai seama, o Julietă despletită ar fi fost — în unele momente — de mare efect. Cînd dansez, eu gîndesc cu frazele lui Shakespeare, îmi umplu mișcările și mi le conduc cu replicile Julietei. Nu am nevoie de alte auxiliare.

— Și elementele de construcție efectiv coregrafică a rolului nu te obsedează?

— Acestea sînt doar un limbaj, ele alcătuiesc vocabularul nostru. Începînd cu clipa cînd nu mai ai probleme cu el, poți abia să-ți crezi liniștită rolul. Dar voiam să-ți spun adineauri ceva și îmi fugise gîndul: am văzut într-o seară la teatru...

— Mergi des la spectacole?

— Cît pot de des, și la teatru, și la cinematograful. Soțul meu mai ales e pasionat de problemele filmului. Deci, într-o seară, la un spectacol care nu era de loc prost, o actriță de loc mediocră s-a pornit la un moment dat pe un plîns — e drept, scena era dramatică — care nu mai conținea. I se roșise nasul, îi curgea fardul și toată «trăirea autentică» actriței se transformase, după mine, într-o scenă penibilă, cu un efect contrar celui scontat: pur și simplu m-a pufnit risul în fața acestui exces de zel naturalist. Cred că era o proastă înțelegerea a dăruirii totale pe scenă: fără o fentă de luciditate, dăruirea nu se realizează, nu se poate transfigura artistic.

— Înțeleg că ești o adeptă a «distanțării» brechtiene aplicate în universul populat cu melancolice zboruri de lebădă...

— Dar și tu cu «zboruri» pe muzică de Bach...

— Ai dreptate, Isadora Duncan spusese cîndva că a dansat pe ritmurile de Bach, Gluck, Beethoven, Schubert, Wagner, pentru că de fapt aceștia sînt «singurii care au înțeles și au urmat ritmul corpului omenesc». Am văzut, pe micul ecran, excepționalul dans pe care l-ai făcut, pe o «Arie» de Bach, împreună cu Amatto Checulescu.

— Lui îi și aparține, de altfel, coregrafia. Acolo nu mai mureau lebede, nu mai inebuneau tărăncuțe bolnave de inimă, ci pur și simplu două siluete albe, o fată și un băiat, așezate la o anume distanță, cu spatele una la alta, făceau

aceleași gesturi de chemare, de mîngiere, de dragoste, de parcă s-ar fi aflat față în față. Numai că gesturile nu se întîlneau, comunicarea nu se stabila, dragostea se frîngea... Se mai întîmplă, nu crezi?

— Iar în dans, durerea, suferința se poate transcrie extrem de grațios... Apropo, Magdalena Popa, ce crezi, succesul aduce fericirea? La 28 de ani ești celebră, dansezi de două stagii (în afară de scena Operei române) și în Franța, ca prim-solistă a celui foarte cunoscut și de avangardă «Balet-Théâtre Contemporain» din Amiens, ai colindat, pe poante, întreaga Europă, aplauzele te-au urmărit pretutindeni ca o lungă trenă sonoră și am citit niște cronici elogiase care pot ameza pe orice om slab de inger... Te-au ajutat, toate acestea, să găsești cheia fericirii?

— Cred că sînt cu adevărat mulțumită — hai să nu întrebuițăm chiar cuvintele-limită! — numai atunci cînd sint împăcată cu mine însămi, cînd sint satisfăcută de ceea ce am făcut. Ai înțeles doar că viața noastră, a dansatoarelor, nu se desfășoară într-o poienită presărată cu floricele, în care zburdăm, euforizate — cum apare uneori pe scenă. Dacă nu ai cultul muncii, nu poți să rezisti în meseria asta. Chiar dacă ești un mare talent, fără muncă poți eșua. Și repet că pentru mine talentul înseamnă nu numai posibilitățile fizice, expresivitatea mișcării, ci puțința de a te folosi gîndit de acestea: fără gîndire baletul se transformă în acrobație. Iar aplauzele... Of, vanitatea artistului. Da, îmi plac aplauzele, dar parcă mai curînd consistența, spontaneitatea lor decît durata lor, uneori provocată...

— E o fericire să muncești atîta?

— Știi și tu? E o patimă, o datorie față de tine. Devii sclavul propriului tău talent.

— Te revolți vreodată împotriva lui?

— N-am timp!

— Pentru ce ai timp, Magdalena?

— Pentru viața familială. Dacă nu aș fi avut acasă un echilibru, dacă n-aș fi avut o căsnicie armonioasă, nu aș fi fost fericită. Cred că nu mi-ar fi ajuns arta... Și nici eu n-aș fi ajuns la ea.

— Soțul dumitale este și pe scenă partenerul preferat?

— Nu am confundat niciodată pe Amatto-soțul cu Amatto-colegul. Cred că dacă delimitările între aceste două zone nu sint foarte bine precizate se pot tulbura multe lucruri. Cu fiecare din partenerii mei — cu Amatto, cu Sergiu Ștefanski sau Petre Ciortea, cu Șatilov la Leningrad sau cu Jean Babilée la Amiens — am realizat niște dialoguri foarte sensibile, pentru personajele respective.

— Spune-mi, te rog, ce dansezi la Amiens? Și de ce s-a gîndit domnul ministru André Malraux să plaseze Centrul coregrafic național oraș al Franței în acest oraș cu doar 109 000 de locuitori, despre care nu se știe decît că este un centru agricol și textil, că are o superbă catedrală gotică din secolul al XIII-lea și că nu este prea departe de Paris?

— Poate tocmai fiindcă nu este prea departe de Paris și nu este totuși Paris. Există acum în Franța o bine intenționată tendință de a se descentraliza cultura, de a invia artistic și alte orașe ale țării; drept care, aici, la Amiens, ca și la Grenoble, de pildă, s-au înălțat niște superbe case de cultură ce tind să devină focare artistice ale țării. De altfel, în zilele premierelor noastre se petrece un fel de exod, de invazie a Amiensului, de către iubitorii de balet. Trupa aceasta e prima și singura oficială, subvenționată de stat (bineînțeles, în afară de Opera și Opera comică), și ea trebuie să-și spună un cuvînt nou, cu adevărat contemporan, în arta baletului.

— Am citit în programul trupei că ea se dorește «punct de întîlnire și de sinteză între artele plastice, muzica și expresia corporală a timpului nostru» și că fiecare spectacol e elaborat în comun, de la bun început, de către cei trei creatori ai săi — scenograful, compozitorul, coregraful. Asta mi-a amintit de Baletul ruse ale lui Djaghilev, ale căror spectacole erau gîndite ca «tablouri în mișcare» și pentru care Cocteau făcea librete, Picasso și Bakst, decoruri, Stravinski, muzica... Și ce spuneai că dansezi la Amiens?

— Împreună cu Amatto, «Aquathème» în coregrafia lui Françoise Adret, sau «Hai-Kai» pe muzică de Webern și în coregrafia lui Jean Babilée, împreună cu Babilée însuși. Pentru «Aquathème», pictorul Gustav Singier a creat un straniu și fascinant univers subacvatic, în care totul e scaldat în albastre ape vălurate, în luminile și culorile oceanelor, iar dansul sugerează și el plutirea.

— Și mîine pleci din nou la Amiens...

— Pentru cîteva săptămîni, căci Amatto pregătește acum premiera «Legenda cerbului» pe muzica lui Bartok și în coregrafia lui Skibine, iar pe mine mă așteaptă munca la o altă premieră, cu un coregraf american. Dar în decembrie ne întorcem acasă, dansăm pe scena Operei. Să-ți spun ceva: nicăieri nu te simți mai bine ca acasă, nicăieri nu ești mai tu însuși ca acasă, oricît de seducătoare ar fi, să zicem, turneele și aplauzele marilor scene ale lumii. Unii au aflat aceasta după experiențe triste, eu am știut-o dintotdeauna, și în clipa cînd urc în avion să zbor spre alte țări, mă și gîndesc ce bine va fi la întoarcere, cînd îi voi zări pe aeroport, încă din avion, pe părinții mei făcîndu-ne cu mina...

„VĂ PLACE
BRAHMS?”

Iubim ceea ce înțelegem. Nu neapărat noul, necunoscutul. El doar ne atrage, ne incită, ne străfulgeră. Curentul de înaltă tensiune sentimentală, de îndelungă tensiune sentimentală, se stabilește pe șarade dezlegate, pe mistere convertite, îmblinzite. Iubirea e domesticire, ne învață Saint-Exupery. Răbdare și așteptare, cunoaștere și măsură, ne învață Anthony Perkins, noua noastră cunoștință actoricească. Mînz năvălaș, năvalnic, cultivînd excesul dar tînjind după măsură. Echilibru. Grație matură.

Am epuizat în mare «problematica» ecranizării după Sagan? Nici vorbă! Filmul are infinite ramificații — îndeosebi psihologice, datorate exclusiv literaturii subțiri care l-a inspirat, datorate, și mai evident, interpretării și mai subțiri care l-a înaripat. Anthony Perkins e tinerețea însăși. Vîrsta dimineții — explozie și ardere. Ingrid Bergman e așteptarea. După-amiaza domoală, aparent resemnată, contemplînd începuturi, întîmpinînd apusuri.

Yves Montand n-are vîrstă. E egoismul acerb. Elegant și cinic. E sentimentul-crampon, sentimentul-supapă, umilire și tiranie, slăbiciune și despotism. Și totuși la el se întoarce Ingrid Bergman, fiindcă n-are încotro. Nu din lașitate, din frică de necunoscut, ci din înțelegere. Din acceptare lucidă. Din comparare a răului cu mai-răul. Yves Montand e gheena, dar o iubește. Și ea îl iubește. Celălalt o atrage, dar nu el, ci ceea ce reprezintă vîrsta lui. Aventura femeii e nostalgia după tinerețe. Despărțirea de puști va fi despărțirea definitivă de tinerețe. De asta e de o mie de ori mai dureroasă decît orice altă despărțire de un om anume. Chiar decît dragostea ei matură. Și uite-așa, din aproape în aproape, banala aventură în trei se transformă în jocul de-a viața și de-a moartea. Ca în Arghezi: «Așa e jocul, îl joci în doi, în trei, îl joci în cîte (cîți) vrei, arde-l-ar focul!»

Desigur, filmul e bine făcut, dar fără străluciri de Oscaruri. Desigur, Ingrid Bergman e tristă și subtilă, dar nu răscolitoare doamnă nedemnă. Dar spaima ei înainte de a ști ce trebuie să facă — să se joace de-a v-ați ascunselea cu vîrsta sau s-o înfrunte lucid — e cutremurătoare. În această carte, în acest film, marile drame nu se joacă patetic, ci cu zîmbetul pe buze. Ca să eviți meloul, cotești spre vodevil. Cu grație și durere. Cu o grație a durerii. Dar cine, Doamne iartă-mă, să te înțeleagă?

Alice MĂNOIU

● *actori și roluri*

**JULIE ANDREWS și
CRISTOPHER PLUMMER**

sînt interpreții celebrului film *Sunetul muzicii*, care, după cum se poate ghici din titlu, este un musical. Dacă mai adăugăm că regia aparține lui Robert Wise, avem și deplina garanție a calității.

Foto: 20-th CENTURY FOX

*actori pe care am vrea ●
să-i cunoaștem:*

MICHAEL CAINE

► îl știm din cele auzite, din cele citite. Face parte din noul detașament al vigoșilor actori de cinema englezi. Are la activul său peste 20 de roluri, dintre care desprindem pe cele din filmele: *Alfie*, *Funeralii în Berlin*. Un creier care valora un miliard de dolari, Bătălia pentru Anglia, Prea tîrziu, eroule.

Foto: 20-th CENTURY FOX

● *profil*
**AMBIȚIOASA
 DOAMNĂ
 TAYLOR**

Capriciul publicului impune și menține o vreme vedeta. Publicitatea îi întreține sau îi distruge cu sadism gloria. Dar ceea ce face ca anii să nu ronțâie capriciile, să nu spulbere tronurile de celuloid, e munca. Ambiția. Perseverența. După monumentală dar insignifianta «Cleopatra», Liz Taylor era cît pe-acî să fie declarată bună doar pentru superproducții. După riscata ei căsătorie cu Richard Burton — dezaprobată, blamată de opinia publică — era cît pe-acî să piardă locul întâi în inima americanilor. Și supremația pe lista box-office-ului. Dar Liz e o ambițioasă. A vrut să facă film, și mica englezoaică a început să turneze la 10 ani. S-a îndrăgostit de Burton în ciuda tuturor Casandrelor prăpăstioase care nu-i prevedeau nici un an fericit, și iată că-și menține căsătoria de cinci ani.

«Richard a fost singurul care a avut încredere în actrița din mine» — iată garanția actualei căsătorii, iată secretul reînvierii, pe baze artistice noi, a unei cariere crezute pierdute.

«Surpriza» Liz Taylor e de fapt consecința unei ambiții. Brigitte Bardot sau Monica Vitti au avut șansa unor regizori care să le compună, cu răbdare, o personalitate. Liz l-a întâlnit pe Burton, care a intuit deodată o personalitate rătăcită printre caioanele hollywoodiene. Fragila adolescentă tea-

până și convențională din *Fidela Lassie* (1942), din *Jane Eyre* sau *Uriușul*, femeia superbă dar mută ca temperament din *Pisica pe acoperișul fierbinte*, din *Sandpiper* — rece, în ciuda aparențelor — explodează de cîțiva ani ca un Vezuviu continuu, într-o cascadă de flăcări și lavă, scorpie îmblinzită de Shakespeare sau neîmblinzită de Albee (*Cui îi e teamă de Virginia Woolf?*), pentru care obține, pe bună dreptate, Oscarul.

Milioanele doamnei Taylor încep să aibă și acoperirea valorică a talentului, nu numai a ochilor violeți și a surîsului fragil-provocator. Petrucchio-Burton a convertit un monstru sacru într-o personalitate. Abia de acum încolo sacră. Inviolabilă. Nevulnerabilă la declarații ca: «Liz și-a clădit cariera doar pe scandal. Tot scandalul o s-o piardă». Sau: «Peste un an se va îngrășa și Burton o va părăsi». Ei și?! Acum Liz nu se mai teme de un an în plus, de un rid în plus. În *Boom* e urîțită de vîrstă și vicii. Burton e escrocul care-i pîndește moartea ca s-o jefuiască.

«Pentru film, ei doi reprezintă distribuția ideală», declară regizorul. Și nu un oarecare: un Losey. Losey, căruia Liz i se relevă abia acum ca o mare actriță și o mai distribuie în *Secret-ceremony*. De data asta fără Burton.

Al. C.

la
ALLEGRET Yves.
 Regizor francez de film (fratele lui Marc Allégret), născut la Paris în 13 octombrie 1907. Asistent de regie încă din 1927 pe lângă Jean Renoir și fratele său, Marc. Y.A. participă activ la acțiunea grupului Octombrie, născut în zilele Frontului Popular (1934) cu nobila misiune de a face arta accesibilă maselor populare.

Activitatea lui de cineast începe propriu-zis în 1940 cu comedia *Tobie est un ange* (distrusă de un incendiu). În timpul războiului el mai realizează *Cei doi timizi* (1941) și *La boîte aux rêves* (1943) cu Viviane Romance. Imediat după eliberare dedică eroilor Rezistenței filmul *Les démons de l'aube* (1945) în care-și face debutul două viitoare vedete: Simone Signoret și Georges Marchal. Simone devine soția lui și, împreună, ca regizor și interpret, realizează două filme memorabile: *Dedée d'Anvers* (1947) și *Manèges* (1948). Cu un stil incisiv, de un realism uneori brutal, Allégret cultivă mai mult drama de atmosferă, cu aprofundat studiu de caracter: *Une si jolie petite plage* (1948) cu Gérard Philipe; *Les miracles n'ont lieu qu'une fois* (1950) cu Jean Marais-Alida Valli; *Nez de cuir* (1951) cu Jean Marais; *La jeune fille* (1952) cu Danielle Delorme; *Orgolioșii* (1953) cu Michèle Morgan-Gérard Philipe; *Oasis* (1954) cu Michèle Morgan-Pierre Brasseur. Cariera sa marchează un lent declin între anii 1955 și 1963, ani în care face concesii modei timpului care impune violență și erotismul (*Méfiez-vous fillettes* — 1957; *Asul de pică* — 1961). Două momente de reținut în această perioadă, cele două filme de gravă temă socială *La meilleure part* (1955) cu Gérard Philipe, dedicat constructorilor de baraje, și *Germinal* (1963) după Zola, cu François Perier. Allégret își irstește talentul în prezent în comedii sofisticate de aventuri ca: *Johnny Banco* (1966) cu Horst Buchholz.

ANDERSON Lindsay.

Regizor, critic și eseist britanic. Născut la Bangalore (India), la 17 aprilie 1923, din părinți scoțieni. Studiază la Oxford, unde face să apară o revistă de cinema intitulată «Sequence». Colaborează apoi la «Observer» și «Sight and Sound», unde pledează pentru o cinematografie despovertată de convenționalismul comercial, pentru o artă angajată, militînd pentru ideile de stînga. El însuși dă exemplul, turnînd o serie de filme documentare sau metraje medii cu subiecte libere, neconformiste în idei și stil, ca: *Exbresul din Wakefield* (1953); *The Pleasure Garden* (1953); *O! Dreamland* (1954); *Toung Conway* (1954); *Foot and Mouth* (1955); *Thursday's Children* (1955), distins cu premiul Oscar. Colaborează la filmul poetic al lui Z. Masetti: *Together* (1956), premiat la Cannes, și realizează câteva episoade din serialul TV *Robin Hood* (1957). Obține, tot în 1957, marele premiu pentru documentare, la Veneția, cu: *Everyday except Christmas*. Colaborează cu alți cinești la filmul despre manifestația anuală pentru pace din Anglia: *March to Aldermaston* (1958), și realizează împreună cu Karel Reisz: *We are the Lambeth Boys*. Primul său lung metraj artistic: *Viață sportivă* (*This sporting life*), deținător al unui premiu la Cannes în 1963, este urmat la un lung interval de alt film, care scandalizează cercurile burgheze: *If...* (Dacă...), care obține la Cannes marele premiu pe 1969.

A MECH E Don.

Actor american de film, născut la Kenosha (Wisconsin-S.U.A.) în 1909, dintr-o familie de origine italiană. Dominic Felix Amici, devenit Don Ameche, studiază la universitatea din Wisconsin și la colegiul din Columbia. Activează în teatru, apoi la radio, și în 1936 debutează în film. Joacă la început în comedii: *Dragoste în viteză* (Norman Taurog — 1937); *Cînd vrea femeia* (Tay Garnett — 1937, cu Loretta Young), se specializează apoi în comedii muzicale: *Printesa patinajului* (1936) cu Sonja Henie; *Parada nebunilor* (1938) cu Alice Faye; *Rapsodia diabolică* (Alexander's Ragtime Band — r.: Henry King — 1938, cu Tyrone Power, Alice Faye); *Vraja albă* (1938) cu Sonja Henie; *Cei 3 mușchetari* (1939) cu frații Ritz; *Cavalcada Hollywoodului* (Irving Cummings — 1939) cu Alice Faye, Buster Keaton. Cu figura sa jovială, neavînd nici unul din atributele junelui prim tradițional, D.A. reușește în schimb să contureze autentice personaje de dramă ca cele din: *Ramona* (Henry King — 1936) cu Loretta Young; *Focul din Chicago* (Henry King — 1938) cu Tyrone Power, Alice Faye; *Oameni de sacrificiu* (Alexander Graham Bell — 1939) cu Loretta Young; *Insula emigranților* (1938); *Sleep my love* (1948) cu Claudette Colbert; sau să dea viață unor spirituali eroi de comedie satirică, ca în *Miezul nopții* (1939) cu Claudette Colbert; *Heaven can wait* (Ernst Lubitsch — 1943) cu Gene Tierney; *So goes my love* (1946) cu Myrna Loy; *A fever in blood* (1962). Azi, el apare foarte rar pe ecran, rămînînd însă o vedetă a teatrelor de pe Broadway și a televiziunii.

A MIDEI Sergio.

Scenarist (și producător) italian, născut la Trieste, la 30 octombrie 1904. Își începe activitatea în studiourile italiene încă din 1938, cînd devine unul din autorii-scenariști cei mai reușiți de la Cinecittă. Scenariile sale au avut șansa să fie realizate de aproape cei mai buni cinești ai Italiei. Debutează cu *Pietro Micca* (1938), r.: Aldo Vergano. Scrie apoi între 1938 și 1945 scenarii pentru o serie de filme cunoscute, dintre care amintim: *Naaptea fantastică* (1939); *Într-un cămin de domnișoare* (1940); *Regina de Navarra* (1940); *Femeia îndărătnică* (1942); *Don Cesare di Bazan* (1942). În 1945 îl așăm în avangarda cineștilor care pun bazele școlii neorealiste. El scrie (singur sau în colaborare) scenariile unor filme devenite clasice ca: *Roma, oraș deschis* și *Paisa* (1945), r.: Rossellini; *Sciuscià* (1946), r.: V. de Sica; *Anni difficili* (1947), r.: Luigi Zampa; *Sotto il sole di Roma* (1947), r.: R. Castellani; *Stromboli* (1949), r.: Rossellini; *Domenica d'Agosto* (1950) și *Fetele din piața Spaniei* (1951), ambele de Luciano Emmer; *Cronica amanților săraci* (1953), r.: Carlo Lizzani; *Povestiri din Roma* (1955), r.: G. Franciolini; *Generalul della Rovere* (1959), r.: V. de Sica. S.A. știe să istorisească o poveste cu un lirism și o vervă specific italiene. Eroii săi preferați sînt oameni simpli din viața de toate zilele, cu marile și micile lor drame, așa cum i-am cunoscut în filmele de neuitat ale școlii neorealiste.

Constantin POPESCU

OVALIA

A fost, la început, o idee, apoi a devenit un truc pe care scriitorii îl folosesc ori de câte ori vor să localizeze o acțiune fără a se lăsa descoperiți chiar de la început sau, măcar, făcînd-o în timp ce strigau în gura mare: «Nu, nu este ceea ce gîndiți, vi se pare doar că ați recunoscut locul, în orice caz, nu eu vi l-am spus. Credeți ce vreți, dar nu-mi faceți proces de intenție»... Așa s-au născut, sub soare, orașe și țări, continente și planete, fără ca geografia să se revolte ori să se modifice.

Există însă și un alt gen practicat în literatură, onorant de altfel, și în care calitățile manifeste ale locurilor ori, mai adevărate, cele ale oamenilor, conferă un renume propriu simplei geografii. Spre deosebire de prima categorie citată, cea de-a doua caută să ne convingă că spațiul cel mai legitim al fenomenului transformat în atribut exclusiv și notoriu este doar acela indicat de scriitor.

Obiceiul s-a încetățenit și în sport și, pentru a alege doar un exemplu, iată cum au numit gazetarii și scriitorii de sport francezi sudul țării lor, vecin Pirineilor: OVALIA, pentru că acolo, spun ei, este patria jocului cu mingea ovală, lumea rugbiului pe care populația îl gustă și îl practică individual și laolaltă, ținutul în care disciplina aceasta a rodit stufos și cu vigoare. Aci, în OVALIA, verdictul public este mai categoric și mai competent ca oriunde în lume, recunoscut cam în felul în care este recunoscut cel al spectatorilor de Operă de la Napoli, să zicem, exigenți pînă la cruzime dar niciodată pînă la nedreptate.

Ei bine, în OVALIA rugbiul este în propria sa casă, dar eu mi-am lăsat gîndurile să fluture fără teama de a comite încălcări teritoriale și nici măcar cu jena plagiatului și deasupra altor locuri, mult mai apropiate și mai dragi nouă, și ele m-au îndemnat să afirm că ovalul de piele, pentru care se luptă îndrăcit de bărbătește rugbiștii, își revendică — de la o vreme — și o altă patrie!

În special duminica trecută, în Parcul Copilului, teren-leagăn al unei echipe de rugbi, cea grivițeană, m-am simțit mai încurajat ca oricînd să dau cale liberă mai vechiului gînd, asistînd la jocul naționalei noastre cu cea a prietenilor cehoslovaci. N-am mai fost de mulțișor la rugbi (parcă fotbalul ăsta îl poate lăsa pe om liber vreodată duminică?), iar 15-le reprezentativ a devenit, între timp, mai viguros, mai îndemnat, mai necruțător, mai inteligent, mai tînăr. I-am văzut pe purtătorii emblemei naționale întrecînd copios un adversar mereu mai dificil în ultimii ani, incomod pentru multe formații, creditat nu numai de o ambiție nu fără acoperire, ci și de o vigoare atletică remarcabilă, toate reunite pe altoiul unei munci serioase și roditoare în planul performanțelor. Se știe că, de pildă, recent, ei i-au învins pe jucătorii din R.F. a Germaniei cu un scor superior celui realizat, în fața acelorși adversari, de internaționalii români. Ai noștri făcuseră atunci doar un amical, iar acum, cu cehoslovaci, debutau în «Cupa Națiunilor F.I.R.A.», pe care tot ei o cuceriseră, pentru prima oară, în trecuta sa editie.

Joaca se cerea deci să fie... serioasă. Oaspeții au venit la București — gîndind și vrînd să învingă — comparînd rezultatele anterioare, alimentîndu-se la nădejdea unor scoruri strînse cu românii, în ultimii ani, încrezători în evidentul lor progres tehnic, dornici să treacă victorioși în etapa următoare a trofeului aflat în joc și să rupă o dată tradiția neîntreruptelor noastre succese la rugbi.

Cîtă asemănare cu întîlnirea de fotbal România-Grecia! Și cîtă deosebire, totodată! Să fii învățat sportivii balonului oval ceva din drama cu... happy-end a stăpînilor jocului cu mingea la picior? Nu se poate ști, dar evoluția celor 15 tricolori a răcorit mii de spirite încinse. După mulți, foarte mulți ani, cred că de prin 1949, cehoslovaci n-au mai părăsit terenul de joc cu un atît de împovărat bagaj de puncte: 42-6! Victoria gazdelor nu putea fi pusă la îndoială, în mod logic, și ea s-a creionat îndeajuns de rapid, dar tricolorii au vrut ca ea să strălucească, să fie deplină, concludentă, de aceea ei au jucat pe toată durata celor 80 de minute, indiferent de tabela de marcaj, indiferent de ratări (deoarece au fost și ratări), indiferent de opoziția adversarilor, indiferent chiar față de obligațiile ce aveau să le revină în urma unui asemenea succes.

Pentru că — și rugbiștii cunosc acest adevăr — victoria lor la scor înseamnă angajamente pentru meciul cu Franța, în deplasare. Și iarăși o asemănare cu fotbalul: cam tot la același interval dintre jocurile cu Portugalia și Grecia au fost programate cele cu Cehoslovacia și Franța la rugbi. Ce se va petrece în acest interval? În OVALIA franceză pregătirile sînt în plină desfășurare, iar gazdele îi așteaptă pe ai noștri decise să-i pedepsească pentru succesul de acum un an.

La noi, pe terenul din Parcul Copilului, a apărut însă o nouă OVALIE, cea românească, care-i include nu numai pe grivițeni, ci întreaga familie a sportului cu balonul oval. Fenomenul se petrece la noi invers decît în Franța: în loc să se concentreze, rugbiul se difuzează. El se joacă azi în București, în vestul, nordul, estul și sudul țării, în locuri unde, pentru prima oară, s-a văzut o mingea ovală în ultimii 10-12 ani.

Țin la această OVALIE ca la o Lume Nouă, născută sub ochii noștri, în bogăție și frumusețe.

OMUL
CARE
PLÎNGE

Așa cum sînt oameni care rîd la orice fleac, din te miri ce, W are capacitatea sumbră de a vedea în jur numai catastrofe. O adiere ușoară e ridicată prompt la rangul unui cutremur. O mică indispoziție ia dimensiunea unei tragedii.

Viața lui W se desfășoară între cutremure și naufragii — tot felul de intemperii ale vieții și naturii.

Numai că W are o optică din cale-afară de specială în aprecierea evenimentelor. L-am văzut zilele acestea aproape doborît de suferință. Era tras la față, avea cearcăne la ochi.

— Ce s-a întîmplat?

— O tragedie. Am întîrziat de la film și am pierdut jurnalul.

Cam de categoria acestora sînt suferințele domniei-sale. Ruperea unui nasture în autobuz e de asemenea o catastrofă, motiv copios de vaiete, proteste, lacrimi și amenințări.

— Nu știu ce are destinul cu mine...

E convins că destinul îl urmărește. E convins că soarta, în cruzimea ei iresponsabilă, îi stă în drum. De aceea W a căpătat și grandoa-re. Grandoa-re omului care sfidează destinul. Discută cu plăcere despre semnificația destinului în tragedia antică, începe să guste privilegiul sacru al suferințelor. Se socoate un om deosebit — un personaj romantic.

Culmea e că începe să se laude cu puterea pe care o demonstrează în fața loviturilor vieții. Lovituri, soartă Domnului, n-a primit, soarta a fost miloasă, dar W își laudă tăria cu care le-a făcut față.

E mîndru că, deși a întîrziat o dată la un jurnal, nu și-a tras un glonte în cap. E fericit că nu și-a pierdut încrederea în om cînd ospătarul l-a înșelat cu cîțiva lei. Nu uită nici acuma, după atîta timp, cu ce stoicism a suportat ideea de a nu merge într-o sîmbătă seara la televizor. Se socoate deci «un tip tare», «un caracter de bronz».

De fapt, W este un răzgîiat, un copil răsfățat. Vrea să aibă și el tragedii, așa cum copiii vor să aibă baloane și biciclete. Ce o să se facă însă W cînd le va avea cu adevărat? Atunci să-i vedem stoicismul...

NU NE SPUNEȚI
VORBE
COPLEȘITOARE !

Ce idee ciudată a avut regizoarea Letiția Popa! Crede oare că, obosiți, plictisiți și atenți numai la ceea ce mișcă înăuntru nostru și în imediata noastră apropiere — migrena MEA, guralul MEU, interesele MELE — am putea vibra la o poveste atît de naiv înduioșătoare și mai ales atît de încărcată de vorbe copleșitoare, de sentimente (sau, cum am spune noi, sentimentalism), ca aceea a relațiilor dintre Cehov și oamenii din jurul lui?

Îți doresc să fii fericită și să-mi dai și mie puțin din fericirea ta.

Să fim serioși! Cine mai vorbește așa în zilele noastre? Emisiunea pentru liceeni «Eu și ceilalți» ne-a demonstrat că, dincolo de confuziile decurgînd din necunoașterea unor noțiuni elementare de psihologie, tinerii știu cu certitudine un lucru: egoismul este inerent ființei umane, este chiar un factor de progres, pe cînd altruismul e ceva nefiresc, greu de înțeles și, în orice caz, suspect: un fel de filantropie ipocrită. Orice formă a legăturilor dintre oameni — dragostea și prietenia inclusiv — trebuie să se bazeze, ne-au explicat ei, nu pe morbidul, prefăcutul altruism, ci pe sănătosul nostru egoism de toate zilele.

Dragostea ce ți-o port e atît de dezinteresată încît nu te poate speria.

Ba pe noi ne-ar speria. Acest Cehov trebuie să fi fost un dezaxat, ca și femeile care, într-un fel sau altul, l-au iubit. Cînd esti atît de bolnav, cînd spui:

Sînt drăcește de obosit și de enervat,

cînd spui:

Sînt incurabil... În fiecare primăvară scuip singe,

nu-ți pasă de alții, nu mai ai timp să ții seama de ei. Prea multe scrisori au țesut o legătură continuă între scriitor și prietenii săi: l-au urmărit prin toată Europa, ajungînd uneori cu mare întîrziere, în timp ce el continua să solicite, folosînd adesea cuvinte copleșitoare, da, COPLEȘITOARE, încă altele, mai multe, mai concrete, mai amănunțite.

Înșală-ne că ne ții minte. Înșelăciunea este preferabilă indiferenței.

Aș, de unde! Noi preferăm brutalitatea, și o numim franchețe. Am învățat cuvintele «fair-play», le repetăm cu orice prilej, ne împănăm chiar că ar fi lozincă noastră în viață, dar, de fapt, le aplicăm doar la unele aspecte, cu grijă alese, ale acesteia, sau le interpretăm așa cum ne convine. Cazul prezentat de «instanța fair-play» a emisiunii pentru tineret este tipic: o fată și un băiat se iubesc, într-o zi ea îl așteaptă, el nu vine, ci îi telefonează: «m-am îndrăgostit de alta», și închide telefonul. Punct. Bravo! Sănătos, energetic, franc și cu meritul de a evita cuvintele COPLEȘITOARE.

Aș fi vrut să aud măcar un singur cuvînt frumos, trist, dar nimeni nu l-a spus.

Dacă vitalul Gorki vorbea așa, dacă Cehov își îngăduia în viață un patos pe care îl refuza literaturii sale, nu se știa să fie cald, atent, BUN, avea atîtea de scris, atît de puțin de trăit, și totuși își găsea timp pentru toți cei care îi solicitau afecțiunea, înseamnă cumva că noi, cei tari, cei neînduplecați, cei grăbiți, cei veșnic preocupați de prețioasa noastră persoană, am fi...? A, nu, nu!

Să-ți dea Dumnezeu sănătate, tragere de inimă la lucru, fericire. Căci niciodată nu e prea tîrziu ca să fii fericit. Sau: Nu mă uita. Fie ca prietenia dumitale să nu se stingă. Sau: Cît de puțin am stat de vorbă împreună! Cît de neclare sînt toate! Nu găsești? Sau încă: O să ne vedem și totul va fi dat uitării

sînt, după criteriile noastre, vorbe de clacă. Ne vine să credem că, alegînd un asemenea text dramatic și încredinșîndu-l spre rostire unor actori de mare talent și sensibilitate — Virgil Ogășanu, Sanda Toma, Irina Petrescu, Boris Ciornei și tînăra Mihaela Murgu — Letiția Popa a vrut să ne creeze complexe de inferioritate.

Trbuie să trăim! Trbuie să trăim!... Și viața care ni se scurge printre degete... Oare cum să trăim această viață?

Noi nu punem asemenea întrebări. Noi nu ne trăim viața, ci o lășăm să ne consume. Noi spunem «viața e tîmpită», și între timp ne privim într-una în oglindă. Vai, un coș! Vai, un rid! Vai, am strănutat! De ce vrei, doamnă Letiția Popa, să ne tulburi binecuvîntata amorțea? Nu vrem să ne punem întrebări! Nu vrem să privim în jur! Ce ne pasă dacă moare cineva la ușa noastră? Ea va rămîne închisă. Prea e cald și confortabil înăuntru. De aceea te asigurăm că, jucat într-o sală, spectacolul regizat de dumneata n-ar produce îmbulzeala la casă pe care cei mai viguroși dintre noi o consideră supremul criteriu al valorii artistice.

Îți sărut fruntea ta cu gînduri multe. Adio, om ilustru!

În cursul lunii noiembrie, corpul de balet al Operei din Budapesta a susținut o serie de reprezentații la Paris, în cadrul Festivalului internațional de dans — manifestare artistică de prestigiu, care se desfășoară pînă la 6 decembrie. În fotografie, o scenă din baletul «Spartacus», pe scena renumitului Théâtre des Champs Elysées. Interpretează Victor Rona și Adel Orosz.

Multilateralul muzician sud-american Daniel Barenboim obișnuiește să spună: «Ca pianist, folosesc pianul ca o orchestră, iar cînd dirijez, orchestra devine pentru mine un instrument». De aceea, English Chamber Orchestra, una din rarele formații muzicale care îi permit să fie în același timp dirijor și interpret, este pentru Barenboim o orchestră ideală, în compania căreia a cîntat în această toamnă în marile amfiteatru al noii Facultăți de drept din Paris, în fața unui public de melomani entuziaști.

După o lungă absență, cu caracter protestatar, Nuria Espert, acrită de prestigiu atît în țara sa cît și peste hotare, reapare în stagiunea actuală pe o scenă madrilenă în «Slujnicele» lui J. Genet, o piesă al cărei text a trebuit să sufere unele amputări pentru a putea fi jucată la Madrid. În vederea viitoarelor ei apariții pe scenele spaniole și străine, Nuria Espert pregătește un repertoriu semnificativ: Macbeth în versiunea lui Leon Felipe, Antigona lui Brecht și Yerma de Federico Garcia Lorca.

Teatrul Mare de dramă din Leningrad, «Maxim Gorki», unul dintre cele mai prestigioase teatre din Uniunea Sovietică, împlinesc cincizeci de ani de existență. De la primul spectacol, cu Don Carlos de Schiller, și pînă azi, pe scena teatrului leningrădean s-au interpretat marile opere ale dramaturgiei sovietice și universale. Cu prilejul semicentenarului, teatrul «Maxim Gorki» pregătește un spectacol, cu «Idiotul», după Dostoievski, spectacol realizat de artistul poporului al U.R.S.S. Gheorghi Tovstonogov.

de G. DIMISIANU

Pop SIMION: CRIZA DE TIMP

Noua carte a lui Pop Simion poartă subtitlul: «o cursă împotriva morții», inscripție care avertizează despre valoarea-limită a experienței umane înfățișate de autor în paginile sale, pagini ce sînt pînă la un punct transcrierea unor fișe de jurnal interior (declanșate de un fapt biografic) și absorbite pînă la urmă de aliajul unei compoziții imprecise ca factură, eseu dar și reportaj, evocare lirică dar și analiză lucidă, narațiune epic-obiectivă dar și evadare în arbitrarul visului și al reprezentărilor onirice. Cu deplină degajare Pop Simion asociază în scrierea sa formule dintre cele mai diverse, încrezător în natura fecundă a fuzionărilor de procedee și tehnici literare, mai ales atunci cînd operațiunea se produce sub girul unei puternice teme unificatoare. În cartea de față autorul se află în posesia unei astfel de teme (cursa împotriva morții) și, chiar dacă nu ajunge să o exploreze pînă în straturile de profunzime ideativă, textul se încarcă totuși de o înfiorare proprie contactului cu o mare problematică existențială.

Nota definitorie a cărții este febrilitatea impusă de chiar pretextul narațiunii: personajul povestitor a fost victima unui grav accident, iar acum se află pe masa de operație, sub narcoză. Conștiința e atîntită dureros către două realități: una imediată, a momentului critic, trăit fără spaimă, deși cu încordare și iritare crescîndă, cealaltă spre trecutul retrăit de fluxul memoriei. Sentimentul posibilului sfîrșit creează o mare aviditate de a regăsi trecutul, un mod de a compensa prin intensă trăire retrospectivă ceea ce se pierde abrupt. («Dacă medicii nu pot să-mi lungească viața înainte, pot să mi-o lungesc eu însuși înapoi, cu ani-memorie».) Inițial, imaginile năvălesc haotic, o învălmășire de secvențe rostogolindu-se fulgerător, derutant; treptat, toate aceste fulgurații se organizează în reprezentări congruente, care ne lasă posibilitatea de a reface traseul unei existențe. Revin imagini din epoca războiului, amintirile școlare, primele experiențe erotice sau episoade de epic obiectiv, aparent destacate de albia directă a biografiei eroului (întîmplările țaranului Tudor Ursu ș.a.). Am remarcat degajarea cu care Pop Simion asociază variate procedee de narațiune, aspectul mozaical al construcției. În consens cu această atitudine scriitorul își impune un regim stilistic de libertate căutată, adică vrea să lase impresia nepreocupării de stil, dar se simte că vrea acest lucru. Vorbirea personajului său alternează expresia neaoșă, crudă, verde cîteodată, cu neologismul tehnic — efectele fiind de multe ori crispante («buboiul fabulos și plin de enigme al memoriei», pag. 22, «are un cap care se ipostazează bine» pag. 92, «noi vrem să vă prădăm de solarul din voi» etc.). În genere se constată o mare voluptate a divăgării, autorul amestîndu-ne uneori prin torent de vorbe, iar cartea, ce s-ar fi vrut peste tot acută, este atunci numai locvace. Dincolo de acestea, Criza de timp e mărturia unei experiențe revelatoare sub unghiul omenescului, expresia unei frenezii vitale pe care o încurajează și o susține însăși atingerea cu amenințarea morții. Laitmotivul paginilor finale, acel obsedant «vei umbla», e strigătul glorios de încheiere a dramaticei curse, încununarea ei.

de H. DONA

Și în această săptămînă au continuat să ne sosească ecouri la reportajele publicate de noi cu privire la repartizarea tinerilor specialiști la locurile de muncă unde li se simte mai acut nevoia. Dintre felurite observații și propuneri, o reținem de această dată pe cea a cititorului Petre Danciu din Cluj, care, referindu-se la dificultățile de cazare și întreținere pe care le întîmpină, mai ales la sate, unele cadre intelectuale, sugerează înființarea «în fiecare sat» a unei «case a intelectualilor», în care, spune dumneasa, «să găsească adăpost și masă intelectualii tineri nefamiliști și cei aflați în trecere, în interes de serviciu. Construcția, de o mărime corespunzătoare nevoilor, poate fi ridicată, în majoritatea cazurilor, din materiale aflate în localitate și cu ajutorul muncii patriotice, pe bază de proiecte tip. Dotată cu bibliotecă, sală de lectură, club, cantină etc., casa intelectualilor poate asigura locatarilor condiții de viață cît mai apropiate de cele de la oraș. Un tînăr cadru didactic, un medic, un inginer agronom, proaspăt numit într-un sat, ar putea găsi acolo o cameră mobilată și un mediu agreabil care să-l stimuleze în muncă».

Propunerea ni se pare demnă de a fi luată în seamă. Bineînțeles, ea trebuie examinată în raport cu condițiile locale (existența sau lipsa unor locuințe cît de cît corespunzătoare, numărul tinerilor intelectuali, posibilitatea unor construcții economice etc.) și tot prin inițiativa locală s-ar și putea trece la realizarea unor asemenea cămine; în acest caz, ca și în multe altele, nu e nevoie să se aștepte dispoziții superioare.

Cititorul V. Anghelescu din Ploiești, într-o scrisoare în care face cîteva considerații interesante cu privire la dezvoltarea și eficacitatea televiziunii, emite și părerea că «în vremea noastră radioul își găsește tot mai greu rostul și-și pierde aproape toată importanța». Afirmația nu ni se pare întemeiată; ea este contrazisă și, de datele cele mai recente. Astfel, ca să luăm un caz extrem, chiar în Statele Unite, unde televiziunea este cea mai răspîndită (în medie un televizor la trei persoane), radioul, după o oarecare perioadă de criză (sau, mai bine spus, de impas), cunoaște în ultimii ani o dezvoltare continuă, o influență crescîndă. Radioul a «dat înapoi» în domenii în care superioritatea televiziunii e categorică (de ex. în ce privește spectacolele teatrale sau transmisiile sportive), dar s-a impus în direcțiile în care este de neînlocuit, datorită, mai ales, aparatelor cu transistoare, portative sau montate în automobile. În lumea contemporană, caracterizată prin mobilitate, asemenea avantaje înseamnă mare lucru. Desigur, există și televizoare portative, cu transistoare, dar a urmări televizorul în timp ce conduci mașina înseamnă a urma un singur itinerar: cel spre morgă. Mai mult, s-a constatat, în orașele americane în care există numeroase programe paralele de televiziune, dintre care unele funcționează 24 ore pe zi, că la anumite ore (de pildă între 6 și 9 dimineața) majoritatea cetățenilor (care la acele ore se spală, se îmbracă, își iau micul dejun, merg cu mașina sau cu metroul) urmăresc, cum e și firesc, radioul, și nu televiziunea. În general, în condițiile concurenței televiziunii, radioul s-a profilat și s-a impus mai ales în ce privește informațiile (totdeauna mai operative) și programele muzicale. Fenomene asemănătoare, în diferite proporții, se întîlnesc în toate țările.

Prin urmare, tovarășe Anghelescu, nu vă aruncați aparatul de radio la gunoi. Mai aveți nevoie de el!

Cititoarea Cornelia Maria Contici din Timișoara ne sugerează să reluăm ciclul «Prin orașele patriei». O vom face, probabil, dar într-o formă publicistică înnoită față de trecut. Aceeași cititoare ne solicită știri noi în legătură cu recentul asasinat de la Hollywood. Elemente deosebite față de ce am publicat cu cîteva numere în urmă, n-au apărut deocamdată. Dacă se vor ivi, îi vom ține la curent pe cititorii noștri.

Mai multe (foarte) tinere cititoare ne solicită adresa lui Roy Thinnes, protagonistul răposatului serial de la televiziune. Cei care au citit articolul publicat în paginile de film ale numărului 45 din revista noastră au putut afla care este casa de filme pentru care lucrează; scriindu-i pe adresa acestei case din Hollywood, Los Angeles, California, S.U.A., vor primi (poate) răspuns. În așteptare, nimeni nu trebuie să-și piardă cumpătul, așa cum și l-a pierdut, pare-se, cititoarea din Pitești, care se recomandă N.V. Corina, iscălește Cristina și-și dă pe plic numele de Doina.

Și, în sfîrșit, un răspuns la o întrebare a cititorului D. Cruceanu din București: la rubrica «De la A la Z» sînt date în românește numai titlurile filmelor care au rulat la noi; celelalte sînt consemnate cu titlurile originale.

Nu cunoaștem amănunte, dar știm în schimb că numirea s-a efectuat sub directa îndrumare a unor persoane influente din fostul Minister al Construcțiilor.

Înscăunat în fotoliul de director, inginerul Ionescu a început să-și aducă din afară oamenii preferați. În postul de inginer șef a fost numit ing. Arsene Santighian, de profesie «cimentist» și care în prealabil colindase nu mai puțin de 12 întreprinderi. Au mai fost aduse, în continuare, și alte cadre de «specialitate», între care ne permitem să amintim numele inginerului Marin Ionescu, specialist în ... metalurgie.

Cum era de așteptat, noii sosiți au format o tabără aparte, iar «competența» lor a produs în scurtă vreme grave dereglări în disciplina de producție. Mai mult decât atât: conturbați de criticile și protestele îndreptățite ale specialiștilor cu vechime, noii stăpîni ai întreprinderii au început să se descotorosească tratat de acești «indivizi incozoi». Prin manevre de culise, noul director și noul inginer au izbutit să înlăture din uzină numeroși ingineri cu vechime. Iată câteva nume: Emil Barna (inginer ceramist cu o vechime în producție de 20 de ani), Tamara Alexenco (de 14 ani inginer ceramist), Rudolf Szladik (cu vechi state de serviciu în aceeași ramură de producție, fost inginer specialist la întreprinderea de ceramică din Cluj, Ploiești și București). Pe urmele lor au plecat din întreprindere numeroși maiștri și lucrători de tradiție.

Rezultatul final îl cunoaștem: din 1965 și pînă în prezent întreprinderea lucrează sub sarcina de plan și a devenit fruntașă la capitolul rebuturi. O situație care, în sfîrșit, a atras atenția fostului Minister al Construcțiilor. La începutul acestui an a fost schimbată conducerea întreprinderii și totodată au fost înlăturați din minister și «specialiștii» care au tolerat cu bună-știință această stare de lucruri, semnînd și contra-semnînd deciziile de numire ale celor care au dus în pragul falimentului o mare și modernă întreprindere bucureșteană.

În ce măsură va fi capabil noul comitet de direcție să repare greșelile trecutului? Vă prezentăm în finalul anchetei noastre o convorbire cu noul director al I.P.C.F.C.B., tov. ing. Marin Cristea.

Întrebarea noastră:

— Cum s-a realizat planul producției globale în 10 luni ale anului în curs?

— Am îndeplinit doar circa 90% din planul producției globale, deși la producția fizică avem substanțiale depășiri în majoritatea secțiilor (112,3% la faianță, 109,9% la gresie etc.). Dar la fabrica de placaj ceramic, numai 81,2%.

— Care este însă situația îndeplinirii planului din punct de vedere al producției-marfă vîndută și încasată?

— Aici se înregistrează una dintre cele mai serioase rămîineri în urmă: la acest indicator s-a realizat doar 80,1% din plan! În consecință, avem în depozitele noastre importante stocuri de produse — în special placaje ceramice — cărora nu li s-a asigurat desfacerea.

— Ce măsuri ați luat pentru a lichida atât ceea ce dv. denumiți dezechilibrul dintre sarcinile valorice și cele fizice cit și pentru a asigura desfacerea produselor?

— Dat fiind că producția noastră a fost stinjenită de lipsa unor piese de schimb, am preconizat și pus în practică măsuri de asimilare în atelierele noastre a unor asemenea piese pentru utilajele fabricilor de faianță și de gresie cit și o serie de autouti-

lări. De asemenea, tîndem să eliminăm întru totul importul de matrițe, deoarece ne-am organizat bine o producție proprie. Am izbutit să ne asigurăm o serie de utilaje din producția internă sau chiar a atelierelor noastre mecanice, cum sînt: utilajele de sfărîmare, instalația de uscare pentru fabrica de placaj, cea de mecanizare a sortării faianței, linia tehnologică pentru prepararea șamotei la fabrica de tuburi, organizarea unui atelier de producere a coloranților pentru faianță și gresie, care asigură tot necesarul de coloranți al întreprinderii noastre, și altele. În același timp am luat și luăm în continuare măsuri pentru o organizare tehnică mai apropiată de realitățile producției.

— Dar din punct de vedere al aprovizionării cu materii prime cum stați?

— Și în acest sector am avut deficiențe. Socotim însă că am depășit greutățile. În timp ce anul trecut iarna ne-a surprins fără stocurile necesare de materii prime, în momentul de față necesarul întregii ierni este acoperit. O problemă grea o constituie însă descărcarea acestei materii prime. Ca și în alte domenii, și aici am moștenit, de la vechea conducere a întreprinderii (tov. ing. M. Cristea este relativ de scurtă vreme director al I.P.C.F.C.B. — n.r.), o situație grea. Ceea ce s-a prevăzut, cu prilejul construirii complexului, ca mecanizare la descărcarea materiei prime, este cu totul necorespunzător cu dezvoltarea și sarcinile de producție ale întreprinderii. Astfel că în prezent descărcarea se face aproape numai cu mijloace manuale.

— Și ce preconizați în această direcție?

— Bineînțeles că o mecanizare superioară. Totul este însă încă în faza anteproiectelor, astfel că nu are rost să intrăm în detalii.

— Dar pentru a se asigura o mai bună desfacere a produselor?

— În primul rînd trebuie să realizăm o mai mare diversificare a producției, astfel ca să putem răspunde unei game mai largi de solicitări. În unele secții — cum ar fi în cea de placaj — vom merge chiar pînă la reprofilare, creînd sortimente noi, ca înlocuitorii de faianță. Ne vom strădui să asigurăm o creștere substanțială a exportului unora dintre produse. De pe acum contăm pe un export de circa 50% din producția totală a anului viitor la gresie (față de numai circa 33% în anul în curs). Ne îndreptăm atenția spre piața externă și în ce privește placajele de ceramică. În ce privește produsele fabricii de faianță, ele sînt solicitate în măsură mai mare chiar decît putem produce, iar cele ale fabricii de obiecte sanitare de asemenea nu creează probleme.

— Perspectivele planului din anul viitor?

— Cred că le putem privi cu optimism. Datorită măsurilor de care v-am pomenit mai înainte — și a altora încă, pe care nu le-am mai amintit — sperăm că în 1970 și întreprinderea noastră se va afla printre cele care raportează îndeplinirea planului la toți indicatorii.

Nota redacției: avem motive să împărtășim optimismul tov. director M. Cristea? Noi credem că da. În timpul destul de scurt de cînd conducerea întreprinderii a fost schimbată, o serie dintre carentele manifestate sub vechea conducere au fost înlăturate. Să sperăm că anul 1970 va aduce lichidarea tuturor rămîinerilor în urmă.

de Ilie ZAHARIA

DE CE ?

Prima întrebare pe care și-o pune omul practic cînd are de rezolvat o problemă este cum?

Prima întrebare pe care și-o pune omul de știință cînd are de rezolvat o problemă este de ce?

Cînd omul de știință este dublat de practicant atunci întrebarea cum? urmează după răspunsul de ce? Si atunci se spune că problemele practicii sînt soluționate științific.

Oamenii practici, — de aceea și sînt astfel numiți — în fața unui anumit fenomen iau imediat măsuri. Și este firesc ca un incendiu mai întîi să-l stingi și apoi să te întrebi de cauze. Dar după ce l-ai stins faci cercetări asupra originii lui și împrejurărilor în care a izbucnit, pentru a-i preveni repetarea.

Cercetarea cauzelor nu este mai simplă, mai puțin dificilă în economie decît în oricare alt domeniu al științei. S-ar părea că este suficient să găsești vinovatul pentru a-l juxtaapune și confunda cu cauza.

De ce nu s-a realizat planul la întreprinderea X? Să vedem cine răspunde în primul rînd de buna gospodărire a întreprinderii.

De ce nu s-a realizat planul, tovarășe director?

— Aprovizionarea cu materii prime...

— De ce n-ai luat măsuri?

Și directorul este scuturat, muștrat, tăiat la primă fiindcă «n-a luat măsuri». Urmează la rînd șeful serviciului aprovizionare.

Dacă se depășește stadiul cauzelor imediate și se merge mai departe pe filieră, ajungem la întreprinderea furnizoare (producătoare

sau importatoare) vinovată de nerespectarea la termen a contractelor. La rîndul ei și aceasta arată «cauze obiective». Pînă la urmă se constată că nimeni nu este în culpă, dar planul nu s-a îndeplinit.

Nu mă refer la fenomene întîmplătoare, accidentale, rare, ci la acelea care revin mereu și care necesită deci studierea mecanismului care le dă naștere, fără de care studiere nici o acțiune operativă, oricît de energetică s-ar dovedi, nu este în stare să le evite repetarea, cu consecințe economice din ce în ce mai neplăcute.

— De ce nu e în regulă aprovizionarea, tovarășe director? Ai făcut din timp contractele? Sistemul contractual acționează cum trebuie? Ți s-a mai întîmplat să fii în asemenea situații? Stocuri de rezervă nu ai? Nici în depozitul centralei industriale de care aparții? Cum este organizată evidența stocurilor în întreprinderea dumitale și la centrală? Dar planificarea aprovizionării? Cum ar trebui, după părerea dumitale, organizată aprovizionarea tehnico-materială?

S-ar putea ca mecanismul să se dovedească bun sau necorespunzător, s-ar putea ca o minoră perfecționare la o roțiță să înlăture neplăceri majore. Multe s-ar putea...

Un lucru, după mine, este clar. Că nu am ajuns încă în stadiul în care sistemul de organizare al economiei ar fi atît de minuțios pus la punct încît orice acroc n-ar putea să se datoreze decît incompetenței sau neglijenței unui individ.

De altfel perfecțiunea este în contradicție absolută cu perfectibilitatea.

BIOGRAFIILE CONTEMPORANE

(Urmare din pag. 13)

degetul în direcția odraslei, parcă spunea: «Ia aminte, bagă la cap. Ai în fața ta un geniu, un geniu», și degetul se ridica, făcînd spirale spre tavan. «este opera mea, opera mea». Priveam, ascultam și trăiam senzația că mă aflu într-o casă de nebuni.

— Acum chiar te rog să fii atent, pentru că este un lucru care te privește direct. Eu, cum probabil ai observat, refuz să am idei. Te-am testat însă de cîteva ori și ai fost îngrozitor. Mi-ai adus pe loc o avalanșă de argumente din care rezulta că ideea pe care și-am spus-o este o tîmpenie. Nu, sigur, nu ai spus chiar așa, dar în ultimă instanță asta însemna. Și aveai dreptate.

S-a lăsat pe spate, rezemîndu-se de brațele fotoliului, într-un mod vădit teatral.

— Înțelegi acum?

— Mărturisesc că nu. Cred că este de datoria mea să-mi ajut colegul de muncă să vadă cînd greșește, chiar dacă îmi este șef, sau poate tocmai de aceea...

— Aici este marea ta greșeală, fundamentală. Și, de altfel, pentru a te face să înțelegi asta te-am invitat la mine. Coleg? Șef? Dragul meu, învață că șeful îți este coleg numai ca idee (generoasă idee), practic el rămîne șef. Nu, tinere, pentru întreaga mea evoluție, pentru întreaga mea ascensiune, a nu-mi contrazice șeful a fost și este o lege...

— Bine, dar nu se bate cap în cap cu ce ați spus mai înainte?

— Dragă, eu vorbesc de o idee, nu de o decizie. Or, de la idee la decizie mai este un drum... Și ideea nu trebuie contrazisă, dar nici aprobată dintr-o dată. Este și aici o tehnică. Îl ascuți, rămîi puțin pe gînduri, concentrat, și cu cît ideea este mai tîmpită, tu devii din ce în ce mai concentrat, apoi îi spui că nu ai prins întreaga semnificație și, la nevoie, îl rogi să repete. După care treci la atac. Vii cu argumente, cît mai multe, cît mai nebănuite, surprinzîndu-l, făcîndu-l să vadă chiar el niște fațete noi ale chestiunii. La sfîrșit, îi spui că problema este mult mai

complicată decît credeai, că merită gîndită mai mult și îi ceri, cu modestie, cu multă modestie, permisiunea să te mai gîndești la chestiune, la implicațiile ei.

— Dar asta este un fals! — am strigat, fără să mă pot stăpîni.

Tatăl se uită la fiu, fiul la tată, și amîndoi clătînară din cap plini de durere.

— Dumnezeule, cît de naiv poți fii. Ce și pe cine înșeli? Nu uita că este vorba de o idee și nu de o decizie. Și omului îi face plăcere, îl stimulează, îi dă încredere. Dacă nu este intelectual, îl face să se simtă ca și cum ar fi. Dacă este, îl face să se simtă și mai. Cine pierde? Nimeni. Cine cîștigă? Toți. Adică și tu, și el. Ce mai zici?

Țăceam dărîmat. Eram mut, făcut fărîme, bun de adunat cu fărășul.

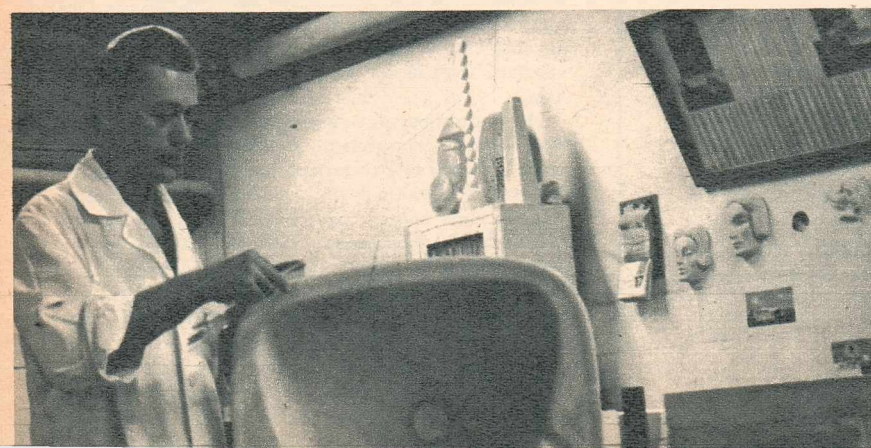
— Și mai este ceva, care iar te privește direct. Te-am rugat eu vreodată să-mi spui lipsurile din fosta noastră instituție? Și chiar dacă te-aș fi rugat, ești convins că voiam să le aflu, că țineam să cunosc situațiile îngrozitoare cu privire la neregulile dintr-un loc sau altul? De ce nu pricepi? Dacă le cunosc, trebuie să iau măsuri. Dacă iau măsuri, pot să greșesc, și eu nu vreau să greșesc. Pricepi?

...Am plecat de la el și m-am oprit la primul colț mai întunecat și am vomitat. Și el a fost promovat.

Acum cîteva ani am auzit că, pentru talentul lui organizatoric, urma să fie promovat la Ministerul Industriei Chimice. Omul făcuse dreptul, dar ce importanță avea! Ultima dată l-am văzut acum zece sau douăsprezece zile pe cheiul Dimboviței. Lucrează la un birou de copiat acte. Clienții îi spun «domnu' avocat». E adus de spate, îmbătrînit, și poartă la gît o lavalieră neagră cu picățele albe. Se oprește din cînd în cînd din bătuțul la mașină, privește în gol și se întrebă cu voce tare: «Unde am greșit?»

Am vorbit cu el și nu m-a recunoscut. Și mi s-a făcut milă.

În atelierul de modelaj al Fabricii de obiecte sanitare aflăm, alături de modelajele unor piese din producție, o veritabilă microexpoziție de artă plastică și decorativă (în planul al doilea al fotografiei). Sînt micile obiecte de artă pe care lucrătorii din acest atelier le creează, «pentru sufletul lor», în timpul lor liber.

SFATURI PENTRU REVELION

NOUȚĂȚI ÎN MATERIE DE MACHIAJ

Un machiaj recomandat mai ales brunelor: sprâncenele, ușor zbirlite la începutul lor, își subțiază și rotunjesc linia; pleoapele sînt umbrite cu un fard brun, paietat, linia ochilor e subliniată cu creion negru dar se oprește exact la colțuri; obrazul e pudrat cu o nuanță de bej-auriu, iar gura colorată într-un roșu viu, transparent.

Unul din cele mai noi tipuri de machiaj: luminos, ușor perlat, se realizează printr-o pudrare în exact nuanța tenului, prin estomparea — cu ajutorul unui fard bej — a sprâncenelor, prin fardarea pleoapelor cu un bleu-pal și o subliniere a arcașelor cu fard alb. Linia ochiului, subliniată cu un albastru mai intens. Rujul de buze — într-o nuanță de roz sidefat. Recomandat mai ales fetelor tinere.

Pentru tenurile deschise: o pudră transparentă, bej-roz, sprâncenele lungi, subțiate, urcînd ușor, pleoapele colorate cu verde sau bleu (în nuanța ochilor), un punct ivoar la colțul dinafară al ochiului, genele rîrite cu ajutorul rîmelului, gura rujată într-o nuanță aproape naturală.

Pentru o roșcată: o pudră bej-roz sau de culoarea pieșcii, fard de pleoape în nuanța irisului, linia ochilor subliniată cu brun și depărtîndu-se ușor de colțuri, sprîncenele neaccentuate, buzele rujate cu un roșu strălucitor, transparent, lipsit de agresivitate.

Un detaliu la modă: genele false, aplicate din loc în loc în mici buchete, subliniate cu rimel.

„NU E FEMEIA SUB TIMPURI...”

Dintre toate gesturile de curaj pe care bărbații, dar mai ales femeile acestui glob, le săvîrșesc dintotdeauna, fără să ostenească vreodată, cel mai brav ni se pare acela de a da cu tifta timpului: exact în noaptea în care sîntem amenințați să fim încărcați la socoteala buletinului de identitate cu încă un an, în care pînă și cel fără vocația meditației se simte încolțit de gînduri și versuri horașiene — «Eheu! fugaces... labuntur anni» — «vai! ce repede zboară anii», femeile vor mai fierbinte să fie tinere și frumoase. Salut, doamnelor, voința aceasta de tinerețe și socot, ca și dv., că nici un artificiu nu e de ocolit, nici o armă din arsenalul înfrumusețării de boicotat, pentru a demonstra că «nu e femeia sub timpuri...». Așadar, stimulate amice, fruntea sus, pleoapele umbrite cu o undă de mister brun sau turcoaz, ochii făcuți imenși cu ajutorul creionului dermatograf, buzele frăgezite cu lucirile sidefii ale rujurilor, părul transformat în fastuoase arhitecturi capilare, înțepnite cu ajutorul fixativului! Fruntea sus, chiar sub crudele lumini de neon, zîmbetul festiv scos la iveală, în ciuda orelor nesfîrșite petrecute în bucătărie, dulcile minciuni ale cosmeticii și coafurii puse toate la bătaie, ce rău ne mai poate pricinui un an, un biet an în plus, pe lângă veșnica, nesfîrșita frumusețe feminină, aseasonată după vrerile modei?!

Iar vrerile din această iarnă ale modei ne lasă să fim în tot felul: și misterioase, și franc băiețoase, și minijupate, și cu fuste maxi, și tunse scurt, și invadate de plete unduioase. Cum ajungem însă, tehnic vorbind, la «stilul» fiecăreia, poate învățăm cîte ceva și din pozele alăturate. Frumusețea din noaptea revelionului, se știe, trebuie exersată bine și din vreme. Începeți, doamnelor!

S.F.

CÎTEVA IDEI DE COAFURI FESTIVE

Cu ajutorul unei meșe aplicate abil, se poate construi și această foarte elegantă coafură, cu şuvițe lunecînd, ondulate, pe frunte, pe ceafă, pe obraz.

Un breton des pe frunte, bretonul cel de toate zilele, capătă un aer festiv prin alăturarea celor două buchete de bucle și ondule care îmbracă bine un obraz prelung, subțire.

Părul scurt, atît de comod de pieptănat peste zi, poate oferi excelente pretexte pentru pieptănături de seară. Pentru un tip de față tînără, gracilă, cu un profil delicat, această coafură vapoasă, cu întreg creștetul acoperit de ondule largi, printre care e strecurată o fundă de satin negru.

Un tip de feminitate mai sobră va fi avantajată de această coafură cu urechile libere și fruntea acoperită de cîteva ondule ample, lejere.

Un păr lung, lăsat peste zi să alunece pe umeri, poate fi răsucit și prins pe ceafă în forma unei originale cochilii de melc; o fundă de catifea neagră presărată cu flori albe sporește eleganța acestei pieptănături de seară.

LUNA BIS

Echipajul «Apollo-12» într-o postură neobișnuită.

Sub acest titlu au prezentat unele publicații străine de mare tiraj expediția «Apollo-12», încheiată cu bine luni, cu aceeași exactitate matematică care a caracterizat întreaga operație. A fost oare ultima aselenizare un simplu bis? Întrebarea nu are un caracter pur retoric, ci pune în lumină un aspect controversat, și de mare actualitate, al programului «Apollo».

Firește, orice nouă aselenizare aduce un plus de cunoștințe, apropiie tot mai mult clipa creării primelor așezări ale pămîntenilor pe Lună. Iar în ce privește performanțele personale ale selenauților, perfecta lor stăpînire de sine, excelența pregătire profesională, curajul, simțul umorului, care nu i-a părăsit pe Conrad, Bean și Gordon nici în clipele grele, și cite alte calități, nici un bis nu le va putea umbri. Eroismul este

«repetabil», dar totdeauna în alte variante. Totdeauna cu o pecete proprie care ne stîrnește o mereu reînnoită admirație.

ENERGIE PENTRU 80 DE ANI... ȘI DUPĂ

Asemuiam într-un articol trecut pe selenauți cu cuceritorii Everestului. Comparația nu era fortuită, fiindcă, iată, am fost martorii nașterii alpinismului lunar. Cei 30 de metri pe care i-au coborît și apoi i-au urcat Conrad și Bean pentru a face observații și a prelua elemente ale sondei «Surveyor» au necesitat un efort și o încordare cu nimic mai prejos decît cel pe care-l presupune cățărarea pe culmile înzăpezite ale Terrei. Fiindcă a fost prima explorare a unui crater lunar, cufundat în beznă și în frig polar — o adevărată

călătorie în necunoscut, cu picioarele afundîndu-se adînc în «praful» lunar. Cît de singuri trebuie să se fi simțit cei doi pămînteni înconjurați de pereții craterului, lipsiți de perspectiva largă care a contribuit într-o măsură de fel neînsemnat la întreținerea stării de euforie a predecesorilor lor pe meleagurile inospitaliere ale Seleniei...

Dar, în fine, totul s-a petrecut cu bine. Pietonii lunari nr. 3 și 4 au desprins prețioasele elemente din sonda «Surveyor», care-i vor ajuta pe specialiști să elaboreze materiale ultrarezistente pentru viitoarele stațiuni spațiale; au selecționat o nouă colecție de roci lunare, «bucățile cele mai de soi», cum au afirmat cu justificată mîndrie cei doi exploratori; au făcut fotografii și observații asupra varietății geologice și cromatice aproape infinite a satelitelui terestru; au instalat minilaboratorul ALSEP, acționat de o pilă atomică.

Este interesant de menționat că această pilă — de fapt o centrală atomică în miniatură, care transformă în electricitate căldura produsă de radiațiile plutoniului — poate furniza energie timp de decenii. Peste optzeci de ani generatorul va da jumătate din cantitatea de electricitate pe care o «livrează» acum! Dar după trecerea a aproape unui secol aparatele așezate cu migală de Conrad și Bean în înfrigurata lor activitate pe solul lunar vor fi luat și ele drumul neființei, împreună cu cei care le-au lăsat acolo.

Și apoi înapoierea în modul, startul, joncțiunea cu nava-mamă, drumul de întoarcere, — cu mult mai puține peripecii decît cel de la Pămînt la Lună — toate aceste operațiuni complexe care cu doar cîteva luni înainte făceau să ni se ridice părul măciucă în cap și pe care acum, pe nedrept, le considerăm drept o simplă rutină, au fost duse la bun sfîrșit. Un nou capitol în cucerirea Lunii s-a încheiat cu succes. Urmează «Apollo-13»...

Dar o asemenea relatare n-ar fi — cum zic americanii — decît o jumătate de adevăr. Fiindcă în jurul bisului, al ultimei și viitoarelor expediții «Apollo», există unele controverse în rîndul specialiștilor americani — cei mai în măsură să emită o opinie în materie.

SAVANȚI «CONTRA» INGINERI

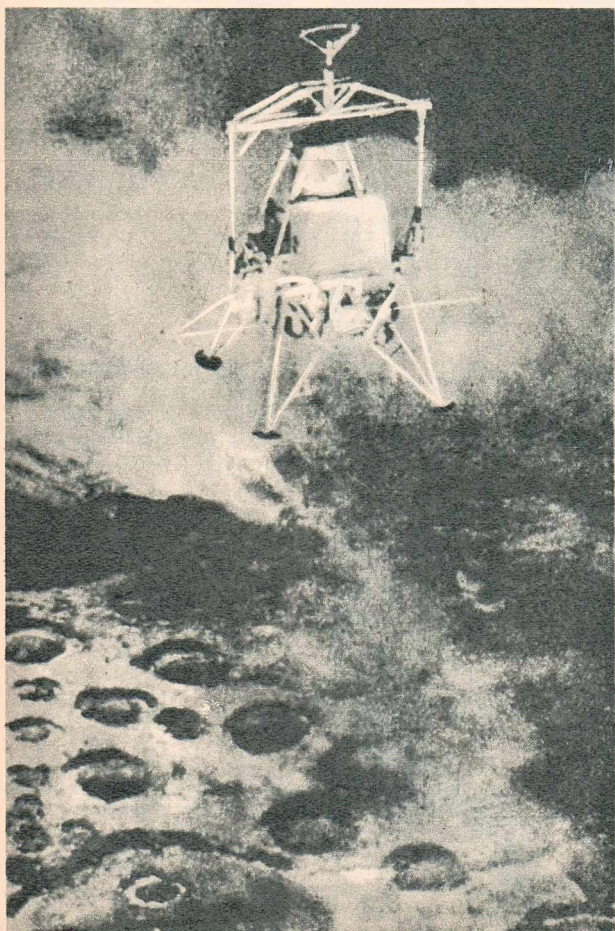
«Savanții reproșează Agenției naționale pentru cercetarea spațiului cosmic și astro-

nautică — scria recent în «L'Express» Gérard Bonnot — că nu se interesează decît de realizări pur tehnice». Se evocă în acest context o serie de demisii răsunătoare din ultimele luni: dr. Wilmot Hess, directorul științific al faimosului centru de la Houston, dr. Elbert King și dr. Persa Bell, directori în Laboratorul de recepție a mostrelor lunare, dr. Eugene Shoemaker, specialist de reputație mondială, și alții. «Ei s-au întors la catedrele lor universitare, convingi că-și pierdeau timpul la N.A.S.A.» — scrie revista franceză.

În fond, ce puteau ei și colegii lor reproșa acestei agenții care a jucat un rol atît de pozitiv în concentrarea și utilizarea eficientă a unui imens potențial științific și tehnic? Că grăbește ritmul aselenizărilor în mod nejustificat, astfel încît operațiunea următoare nu poate beneficia de prelucrarea imensului material furnizat de expediția precedentă. Că se ocupă mai mult de modalitățile de transportare a omului pe Lună și nu de cercetarea științifică, metodică, aprofundată a satelitelui. De altfel, o serie de specialiști americani înclină spre trimiterea — cel puțin pentru moment — de roboți, de sonde și laboratoare automate care să facă aceeași treabă ca oamenii, dar infinit mai «ieftin».

Dilema pare a fi următoarea: o expediție lunară cu echipaj la bord este încă atît de riscantă și presupune o pregătire cosmonautică atît de temeinică și de prelungită, încît în prezent nici nu se conturează posibilitatea de a trimite la fața locului savanți selenologi, deci cosmonauți amatori. Și atunci — se întrebă cei dintîi — de ce să cheltuim atîtea miliarde pentru a permite alunizarea unor... figuranți? Firește, acestea sînt opinii extreme, dar rămîne un fapt că secția pentru studiul spațiului cosmic a Academiei naționale de științe a S.U.A. a cerut încetinirea ritmului de trimitere pe Lună a echipajelor «Apollo», din motivele mai sus-arătate.

Inginerii replică, prin unul dintre cei mai reprezentativi conducători ai N.A.S.A., dr. Rocco Petrone, noul director al programului «Apollo», că fără punerea la punct a suportului tehnic pentru viitoarele expediții lunare nu se va putea întreprinde nici în viitor o cercetare aprofundată a vecinului nostru cosmic. «De pildă, savanții ne imploră — declara recent dr. Petrone — să-i transportăm în fundul craterului Tycho. Așteptăm asta cu mai multă ardoare decît copiii daru-

Cea mai senzațională fotografie a expediției «Apollo-12»: momentul alunizării. Dar, firește, fotografia n-a putut fi făcută de nimeni... Nu era nici un fotograf «jos» ca să surprindă momentul pe peliculă! Și totuși modulul este autentic și, mai mult, la «volan» se află Conrad și Bean. Dar nu pe Lună, ci în simulatorul de la Houston. Dar într-un «pe teren» lucrurile s-au petrecut, din fericire, aidoma ca în simulator, — după înșeși afirmațiile celor doi astronauți — privind această fotografie vă puteți considera, cu deplină îndreptățire, martori ai impresionantului eveniment.

riile lui Moș Gerilă. Or, noi nici nu știm dacă această debarcare este principial posibilă cu materialul de care dispunem».

Așa că... disputa continuă. Se trag primele concluzii după «Apollo-12», scoțându-se în relief faptul că unul dintre principalele rezultate tehnice ale misiunii rezidă în aceea că a dat posibilitatea omului să constate că se poate simți pe Lună la fel de bine ca și pe Pământ. Ușurința cu care astronautii Charles Conrad și Alan Bean au lucrat în cursul misiunii lor geologice de patru ori în Oceanul Furtunilor a lăsat parcă impresia că omul se găsește în mediul său natural.

Pietonii lunari nr. 3 și 4 n-au resimțit practic nici o oboseală, fapt care a permis să li se prelungească cu 30 de minute activitatea în exteriorul modului. Un alt rezultat încurajator: reușirea unei aselenizări «la punct fix».

PRIMUL AUTOMOBIL LUNAR

De pe acum atenția se îndreaptă spre «Apollo-13», care conform programului stabilit inițial va avea ca destinație craterul lunar Fra Mauro; spre «Apollo-14», care va aluniza într-o zonă mai accidentată (deși situată între două regiuni cu denumiri poetice și cu efect... sedativ: Marea Nectar

și Marea Liniștii!); spre «Apollo-15»... și restul «familiei».

Reține atenția și recenta declarație a dr. Rocco Petrone, confirmând că echipajele «Apollo» 17 și 18 vor dispune de un vehicul cu care se vor putea deplasa pînă la o distanță de 6-7 km de LEM. «Automobilul» lunar cu patru roți, fiecare acționată în mod independent de un motor electric cu baterie, va atinge viteza de 15 km pe oră și va putea ataca pante de 35°.

O altă noutate: specialiștii de la N.A.S.A. contemplă posibilitatea reutilizării modului de comandă, evident după o revizie severă. Este oare și acesta un răspuns la criticile adresate N.A.S.A., în sensul că operațiunea «Om pe Lună» costă prea scump?

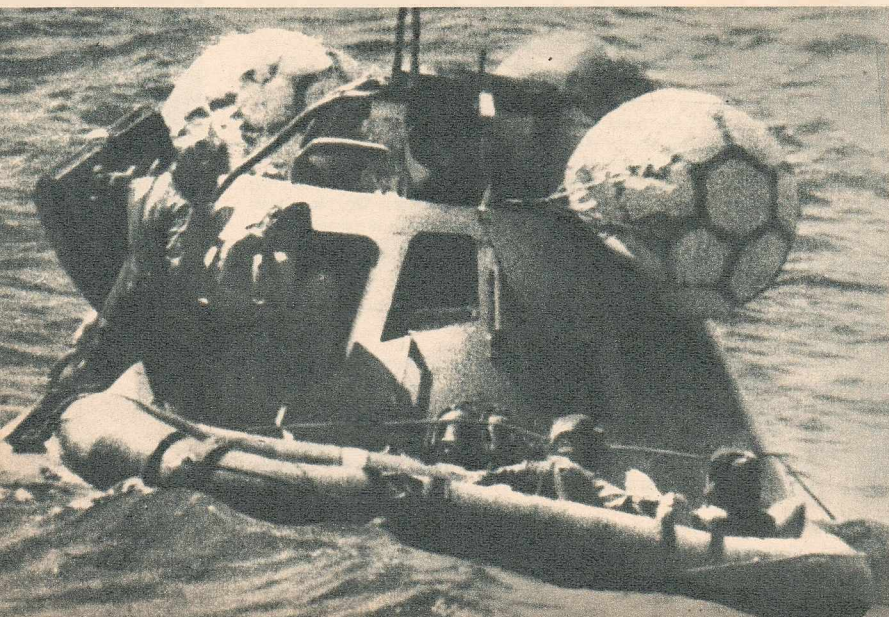
În orice caz, indiferent de cost, programul «Apollo» este în plină desfășurare. Sîntem în preajma unor noi descoperiri, a unor noi surprize. Și dacă peste scurtă vreme vor intra în funcțiune și vehiculele lunare promise de N.A.S.A., să nu ne mirăm prea mult dacă vom asista și la un eveniment însemnat cu litere roșii în analele transportului rutier: prima depășire extrapămînteană a vitezei reglementare. Căci de ce am fi atît de optimiști să ne închipuim că omul va fi mai precaut pe Lună decît pe Pământ?

L.N.

Iată ce a văzut din cabina sa singuraticul Gordon după încheierea cu succes a misiunii LEM-ului pe solul lunar: «Intrepid» îndreptîndu-se grăbit spre «Yankee Clipper» spre a efectua joncțiunea.

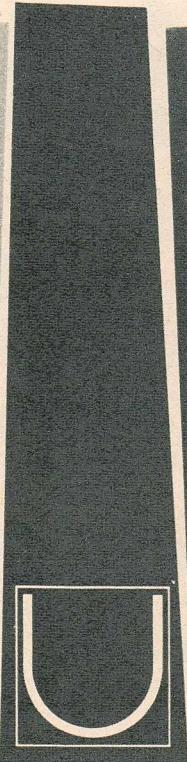
După prima demonstrație de alpinism lunar din istoria ascensiunilor, cît de plăcute și liniștitoare sînt apele albastre ale Pacificului...

*Determinați
ca mîna dumneavoastră
să fie centrul
admirației tuturor*

156 105/01 - 18 ct.

242 162/01 - 18 ct.

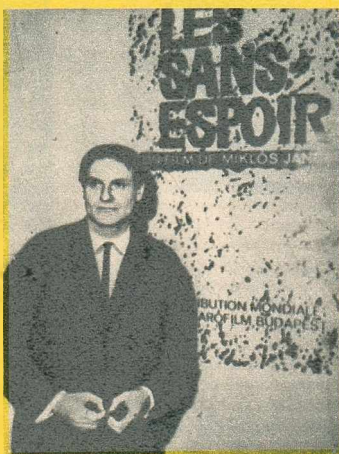
UNIVERSAL GENÈVE

**CEASUL CARE LANSEAZĂ LINIA MODEI
de vînzare în magazinele de specialitate**

Firma exportatoare:
UHREN - VERKAUFSBÜRO
Seminarstrasse 28
8057 Zürich - Elveția

CINEMATO- GRAFUL ESTE O ARTĂ PRIMITIVĂ SPUNE MIKLOS JANCZO

Cred că nu exagerez cu nimic dacă spun că de când am văzut *Flăcăii sărmani* mintea mea nu a încetat să fabrice întrebări pentru Miklos Jancso. Curiozitate, egoism profesional, nesăbuiță, nu știu ce să fie, pentru că unui cineast pentru care te-ai bătut cu pumnii în piept declarând că filmele sale îți creează sentimentul catedralei, unui artist pentru care cinematograful pare a fi o problemă de viață și de moarte n-ar trebui să-i iei niciodată interviuri. Nu ne învățăm însă minte și, cu întrebările noastre aduse de-acasă sau cu altele iscate pe loc, sintem gata să urmărim un om plin la capătul lumii. După primele cuvinte adresate lui Miklos Jancso îmi venea să fug, ca o elevă lașă, înspăimântată de marele examen. Am avut sentimentul că n-am început bine, că nu i-a plăcut întrebarea, din moment ce răspunsul nu avea gravitatea pe care o așteptam. Abia pe urmă aveam să-mi dau seama că fiecare cuvânt ce venea în atingere cu cinematograful era smuls cu chinuri, că pentru fiecare vorbă plătea un preț scump, că de aceea îi este imposibil să-și taie gândurile în bucățele ordonate, așa cum se obișnuiește într-un interviu. O anumită întrebare îl poate lăsa indiferent, în aparență, pentru ca după o oră să se învîrtească numai în jurul ei...

— Eu așa face filme mai vesele, dar nu mă pricep. De fapt, să vă spun sincer, nici nu știu de ce sint regizor, m-am obișnuit probabil cu munca asta, desi am avut și alte meserii. Sau poate pentru ca se spune că e bine să faci filme. Așa zice un prieten de-al meu.

— Orice fel de film, numai să fie?

— Asta nu știu, prietenul meu știe (n.n. — pe parcurs aveam să pricep șiretlicul cu «prietenul meu»). Mi-ar plăcea să fiu compozitor, bunăoară, este mai odihnitor, nu credeți? Dar din păcate nu am auz muzical. Oricum, mi-aș dori o profesiune în care să nu am atâtea prilejuri de enervare.

Mă prefac că iau «de bună» această introducere glumeață și mă prind în joc cu gândul că doar-doar vom ajunge acolo unde vreau, acolo unde aș dori să-l întreb simplu de tot: «Ce înseamnă filmul, la urma urmei, pentru dv., Miklos Jancso?»

— Și eu care credeam că vă socotiți printre acei cinești care nu pot cunoaște lumea decât cu aparatul de filmat în mână, care-și fac o cărare prin haos cu camera de luat vederi.

— Nu știu cum sint alții. Mi se pare însă prea pretențios, prea filozofic să spun că prin filmele mele cunosc lumea, viața. Și apoi, cum să vă explic, filmele mele sint deja făcute în momentul când mă apuc de lucru. Ce să mai cunosc prin ele? Așa cum arată, nu mai sint decît un joc al gândirii, al meu și al colaboratorului meu apropiat în scrierea scenariilor, Hernady. Gîndurile noastre pe marginea unor probleme...

— Mai ales a istoriei (zic eu, dar Jancso nu aude sau se face că nu aude).

— ...și apoi filmul este o artă destul de primitivă, nu-ți dă voie să spui totul așa cum ai vrea. Aproape că nici nu-mi place să-i spun artă.

— Dar cum să-i spunem atunci?

— Nu știu. Ceva care se exprimă prin imagini mișcătoare.

— Și ce ar avea dreptul, după părerea dv., să se numească artă? Muzica, literatura, teatrul?

— Poate și cinematograful dacă ar putea, dacă ar izbuti să facă să dispară bariera dintre spectator și ecran. Teatrul a atins câteva momente de acestea, de pulverizare a pragului dintre scenă și omul din sală. Am văzut la New York un spectacol al maximei sincerități pe scenă și al maximei participări a publicului. Ca în Brecht, dar nu era o piesă de Brecht.

— Totuși, filmul este film, are alte convenții...

— Asta e. Nu știu pînă cînd filmul va mai fi film. O, dacă cinematograful ar putea să aibă aceeași soartă ca a literaturii sau a muzicii, să-ți poți cumpăra filmele, — dar să fie ieftine — să și le poți duce acasă ca pe o carte sau o bandă de magnetofon. Să dispară o dată această mistică a filmului.

— Tocmai dumneavoastră spuneți asta, care mi se pare că întrețineți această stare de mister în jurul filmului? Dar să trecem. Dacă îmi dați voie, am să vă spun următorul lucru: într-o cronică am îndrăznit să scriu despre dv. că sentimentul fundamental cu care plec din sală după ce v-am văzut filmele este că «vă doare Istoria», în sensul în care spune Unamuno «mă doare Spania». Nu vă cer să-mi dați sau nu dreptate, totuși țin să vă întreb: ce înseamnă pentru dv. Istoria, pe imaginea căreia nu încetați să meditați, de ce i-ați închinat atîtea filme?

— E greu să faci filme contemporane. Timpul, distanța, îți ascut luciditatea. Prin istorie ne strecurăm de fapt pentru a ajunge pe un tărîm unde putem fi siguri că oamenii s-au trezit, au înlăturat amănuntele cotidiene, s-au apropiat mai mult de esență. Artisticeste vorbind, ești ispitit să încerci și puterea abstracțiunilor cu care operează istoria. Și apoi, nu uitați că eu am fost documentarist; faptele, documentele capabile să spună ceva și peste ani, mă fascinează.

— Ați putea numi un film contemporan care v-a lăsat cea mai puternică impresie în ultima vreme?

— Da. Este o operă de debut a unui tînr german, Fleischmann, *Scene de vinătoare*. Este o istorie sătească foarte cruntă, dezgolește totul fără a satiriza înă nimic.

— Și Forman este crunt, ca să zicem așa. E drept că el satirizează, și încă din plin.

— Nu. Forman glumește.

— Ați spus cîndva că s-ar putea ca odată să vă apucați de un film de dragoste. Pur și simplu.

— Am spus asta? A... da... Am trecut pe lângă ceva asemănător acum trei ani; aveam o temă. Acum nu știu. Poate. O să mă mai gîndesc. Dar în nici un caz nu va fi filmul acela de acum trei ani.

— Spuneți-mi, domnule Jancso, nu încercați nici o clipă de îndoială, de neliniște, cu privire la soarta filmului de astăzi? Nu toată lumea îi privește cu optimism viitorul.

— Mai mult mă neliniștește soarta lumii. Atîta vreme cît ea însăși nu a găsit răspuns la unele întrebări, cum să-l aflu filmul? Cu chestiunile de formă cinematografia se va descurca, filmul va deveni, în mod sigur, un alt mod de a scrie, în mina celor mai mulți. În ceea ce privește conținutul — asta este o problemă a omenirii. Dar, în sfîrșit, vom vedea ce se va mai întimpla. Poate din cauza ritmului prea rapid al contemporaneității unii mari cinești dau impresia că au obosit. Să așteptăm selecția pe care o va face viitorul. Un prieten de-al meu a fost la un tîrg de cărți din Frankfurt...

— Alt prieten?

— Altu. Îmi spunea că astăzi ar fi imposibil să revizuiți literatura lumii.

— A operat-o timpul...

— Poate și întimplarea...

— Nu v-a supărat de loc faptul că la Cannes, în 1966, după ce Marele premiu l-a luat «Un bărbat și o femeie» al lui Lelouch, critica internațională v-a descoperit cu întîrziere, v-a considerat un mare nedreptățit și v-a copleșit cu toate elogiile posibile?

— Dar cine v-a spus că eu sint un romantic în ce privește festivalurile și critica? Festivalul nu reprezintă pentru mine un premiu, ci părerea unui public. Cît despre critică — o cunosc de-acum atît de bine, încît știu dinainte ce va spune cutare sau cutare cronicar. Le cunosc modul de gîndire. Și apoi, fiecare critic se exprimă pe el scriind despre noi.

— Vreți să spuneți pe spinarea dv.

— Nu credeți că am dreptate?

Interviu realizat de Magda MIHĂILESCU

FILME DESPRE CARE SE VORBEȘTE

ÎNDUIOȘĂTOARELE

Fostul arhitect și fotograf Robert Freeman și-a ales pentru filmul său de debut o poveste pe care el o consideră de domeniul fantasticului: patru fete tinere, una mai frumoasă decât alta, răpesc un cântăreț de muzică ușoară. Cu alte cuvinte, istoria s-ar putea rezuma și astfel: un lup mîncat de oi.

film

Fotografiile color, foto: 20-th CENTURY FOX

varietăți

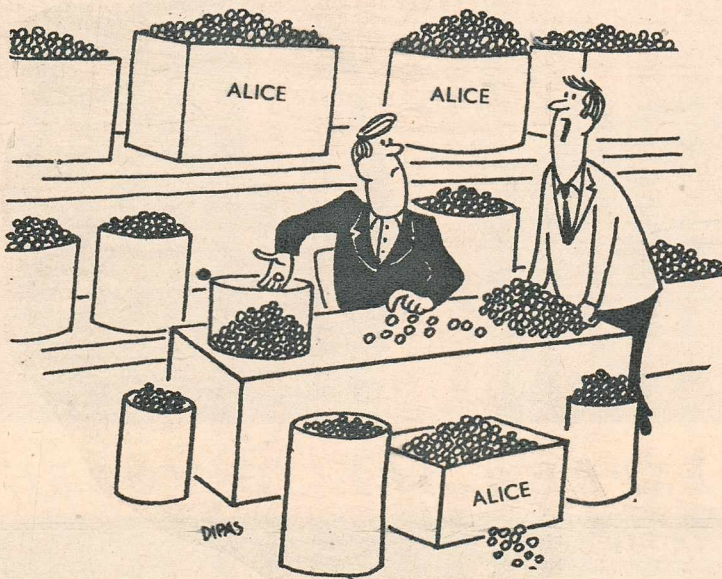
UMOR de peste hotare

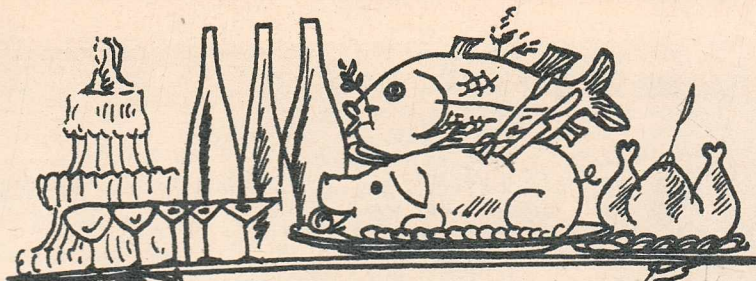
— Doctore, soția mea a avut un șoc și nu mai poate vorbi. Puteți s-o consultați... peste vreo 3—4 săptămâni?

— Banca pe care o căutați e la prima intrare din stînga...

— Ei, cum merge inventarul?...

POFTIȚI LA MASĂ!

1	P	2	E	3	S	4	A	5	E	6	7	C	8	A	9	R	10	H	11	E	12	A	
2	A													H	U	H	T						
3	P	A				A	S	O	B	A													
4	A		P																				
5	H		E																				
6	A	C	R																				
7	S	A	I			S	O	B	A														
8	I	R	S																				
9		H	O	R	O	C																	
10	M	E	A			V	A	I															
11			R	A	C	I	T	U	R	I													
12	A	P	E	R	I	T	I	V													U	H	T

ORIZONTAL: 1) Îl măninci... din ochi (fig.) — Materie primă pentru unele ciorbe. 2) A compus piesa muzicală «Tartina cu unt» — Petrecere cu masă mare. 3) Pană... dar nu de somn — Uverturi... tematice — Notă. 4) Plantă alimentară — Coji de nucă! — Din trecutul îndepărtat. 5) Surogat — Tei! 6) Servite ca aperitiv — Prezentă la saraliie — Cupe! 7) Baterie... dar de fluiere — Nelipsită din bucate — La cîrnați. 8) Os al genunchiului, la miei și capre — Ca desert, o înghețată. 9) Urarea care însoțește ciocnitul paharelor la masă — Unit! 10) Posesiv — Exclamație — Nu se poate îmbolnăvi. 11) Piftii. 12) Deschide poșta de mîncare — Produs alimentar preparat din lapte.

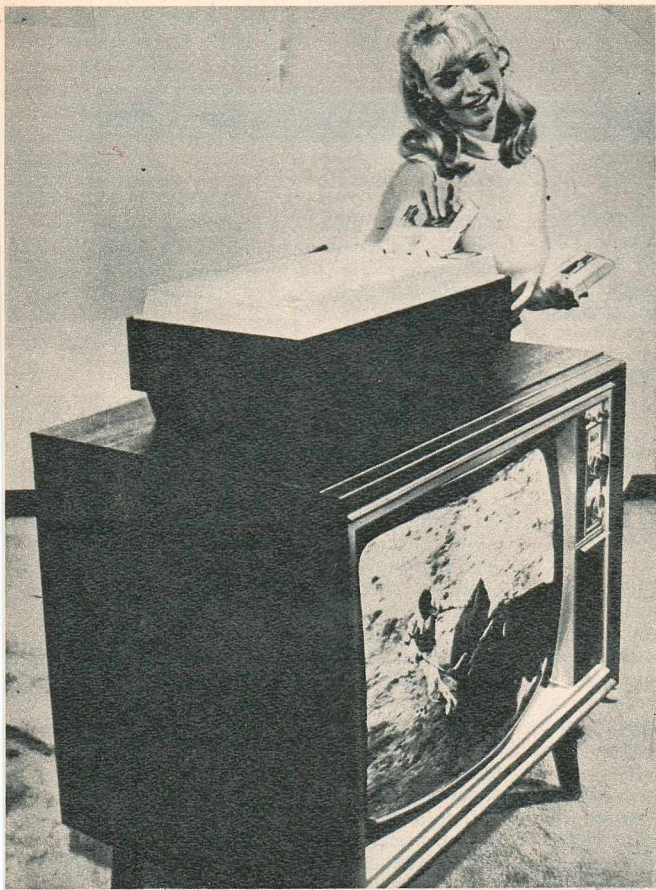
VERTICAL: 1) Produs din lapte —

Ministerul... tematic (abr.). 2) Cozonac... în devenire — Baza temeliei care stă la fundamentul fripturii. 3) Folosință — Un fel de sarmale în ciorbă. 4) Presărat pe covrigi și cornuri — Una din șapte — Unguent — Măsură pe ogoare. 5) E timpul să luăm principala masă — Moluște comestibile. 6) O mîncare cu sos — Pasta... de la geam. 7) Din Turcia — În mijloc, la clătite! 8) Sortiment de mezeluri — Băutură, uneori... dansantă — La suveică! 9) Diluată, dă un produs alimentar — Bun la borș. 10) Victor Petrescu — Titan — Jumătatea mesei! — Fript la grătar. 11) Oraș în Moldova cu vestite podgorii — Îl preferați cu brînză sau cu carne? 12) O găsiți la sticlele înfundate — Simte primul... cînd se pregătește o masă bună.

Ion PASCAL

Dezlegarea jocului «IMBRĂCĂMINTE», apărut în nr. trecut

ORIZONTAL: 1) SUGAR — MINECA. 2) IMBRACAT — SAC. 3) CE — ASTRAHAN. 4) ROBA — ARAT — P. 5) CAVA — EMIL — SA. 6) USI — ATA — ATOL. 7) S — NUDA — STOFA. 8) ABA — ALSE — G — R. 9) TA — IMACULATI. 10) UZAT — JA — I — OE. 11) ROLAN — MINDIR. 12) ANA — ELEGANTI.

**PENTRU
O
BUCĂȚICĂ
DE
PEȘTE...**

Cum a putut fi determinat delfinul din fotografie să sară din apă pînă la o înălțime de peste 7 metri? Foarte simplu: prietenul și... antrenorul său îi oferă niște heringi, gustarea preferată a inteligentului cetaceu, la înălțimea de 7 metri. Deocamdată. Fiindcă antrenamentele continuă iar înălțimea crește treptat.

TELEBIBLIOTECA

Mare noutate mare pentru telespectatori: posibilitatea de a-și alege singuri, dintr-o telebibliotecă, programul dorit. Așa cum punem la picup discul pe care-l vrem, așa vom introduce într-un dispozitiv al televizorului banda cu programul care ne place. Firma engleză RCA a și pus în circulație 30 de asemenea programe de cîte 30 de minute fiecare.

**OCOLUL PĂMÎNTULUI
ÎN... 720 DE ZILE !**

Un autocamion «Britania» din anul 1926, acționat de forța aburilor, a fost revizuit cu scrupulozitate și pus în stare de funcționare de către proprietarul său, englezul Michael List Brain, care s-a așezat apoi la volanul arhaicului vehicul și a părăsit Londra, la 16 octombrie a.c., pentru un voiaj de 36 000 km în jurul lumii. În timpul călătoriei el va trece prin 20 de țări, cu o viteză de 20 km/oră, și va consuma 65 tone de cărbuni și 500 000 litri de apă.

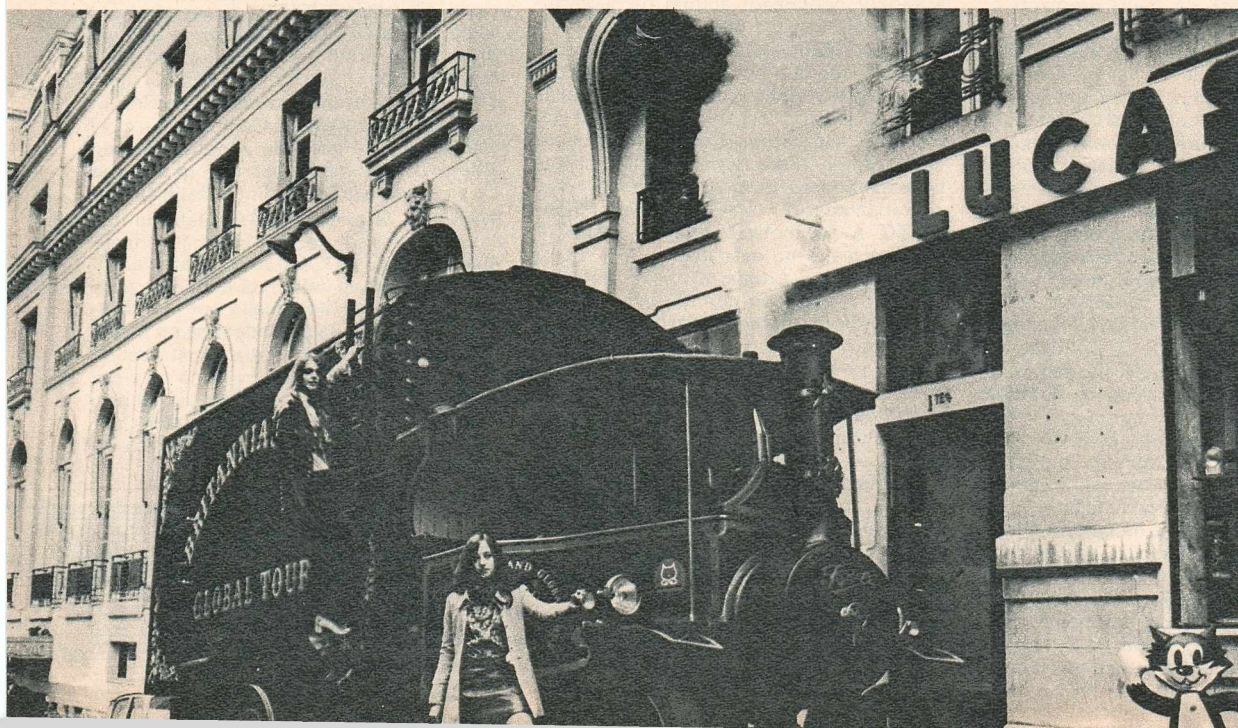
**PUNCT
ȘI DE LA CAPĂT**

● John Frankenheimer s-a dovedit a fi un regizor inventiv. Avînd nevoie de 4 000 de figuranți pentru filmul «Cavalerii din Afganistan» și nedispuînd de suma considerabilă echivalentă plății lor, a anunțat că figuranții voluntari (și deci neplătiți) vor participa la o loterie la care se vor oferi ca premii o mașină și cîteva motociclete. Ideea pare să fi fost bună, căci numărul celor ce s-au prezentat a depășit prevederile...

● Serge Joly, funcționar din Paris, îndrăgostit de fiica unui industriaș, prevăzînd un refuz brutal atît din partea fetei cît și a tatălui ei, s-a răzbunat... cu tenacitate. Folosînd peste 5 000 de apeluri telefonice, a comandat într-o zi, pe adresa industriașului, o sută de plăcinte, în altă zi i-a trimis mașinile salvării și pompierii, altă dată pe toți cei păgubiți de hoții de buzunare (adresele și numele le lua de la rubricile de știri ale ziarelor), făgăduindu-le că la adresa «socrului» vor găsi hoții etc., etc. Dragostea sa a fost răsplătită de un tribunal parizian cu 15 luni de închisoare.

ASTA DA, PARURĂ !

Cea mai fantastică podoabă capilară (firește, artificială) a fost prezentată la «Gala coafurii» care a avut loc la Teatrul Champs Elysées din Paris. Pentru confecționarea ei a fost nevoie de 5 kilometri de panglici, cu ajutorul cărora s-a reușit să se bată toate recordurile precedente în materie, înălțimea ei ajungînd la 15 metri! Să-ți vină amețală, nu alta!

ȘAPTE ZILE PE PĂMÎNT

- ROMA** Planul indicativ mondial de dezvoltare agricolă, dezbătut în cadrul celei de-a 15-a sesiuni a F.A.O., propune pentru următorii 15 ani o strategie a dezvoltării care ar putea permite să se facă față nevoilor expansiunii demografice din țările subdezvoltate.
- NAHA** Potrivit unei statistici întocmite de partidul de opoziție Komeito, pe teritoriul Okinawei sînt amplasate în prezent 148 baze militare, ocupînd o suprafață de 208,84 kilometri pătrați și deservite de un personal militar alcătuit din 53 000 americani și 34 000 japonezi.
- NEW ORLEANS** După re alegerea sa — la începutul acestei luni — în funcția de procuror districtual, Jim Harrison și-a exprimat, în cadrul unui interviu televizat, intenția de a-l rechema în fața instanței de judecată pe businessmanul Clay Shaw, acuzîndu-l de mărturie mincinoasă.
- LONDRA** Se preconizează pentru viitorul apropiat fuziunea companiilor aeronautice de stat «British Overseas Corporation» (BOAC) și «British European Airways» (BEA). Din această fuziune va rezulta cea mai mare companie aeronautică a Europei.
- HAGA** A luat naștere Ultra-Centrifuge-Nederland N.V. — societate anonimă, în care 50% din acțiuni sînt deținute de stat — pentru producerea uraniului îmbogățit prin ultracentrifugare. Uzina-pilot ce se construiește la Almelo, în apropierea frontierei olando-vest-germane, va produce în primii ani cîte 25 de tone uraniu îmbogățit.
- WASHINGTON** Creșterea productivității va fi practic nulă anul acesta în S.U.A. Informația este furnizată de Departamentul muncii. În primele două trimestre indicele de productivitate a fost atât de scăzut, încît creșterea de 0,2% înregistrată în trimestrul al treilea al anului rămîne inefficientă.
- SAIGON** În cadrul programului de austeritate adoptat de regimul Thieu, orezul, zahărul, laptele, benzina sînt considerate «obiecte de lux» și ca atare supuse unei scumpiri cu 100%.
- BUDAPESTA** Peste 11 milioane de forinți au fost alocați programului de dezvoltare a fabricării de autobuze, autocamioane și autobasculante «Ikarus», a căror producție va crește în următorii ani de la 2 000 la 7 000 unități anual. Produsele purtînd această marcă sînt exportate în 30 de țări.

GENEVA

ÎNTÎLNIRE CU PAPILLON

În animația cotidiană a supermagazinului genevez «Grand Passage», un punct atrage atenția prin afluența neobișnuită a publicului: la o masă, un om trecut de prima tinerețe, cu fața ciupită de vîrsat, îmbrăcat cu un pulover alb, la modă, cu o pălărie mică în carouri, cu o țigară de foi subțire în colțul buzelor, întinde mecanic mina, ia cite un volum de la persoana care îl asaltează și, după ce așterne o dedicație stereotipă, semnează. Îl am în față pe fostul ocaș Henri Charrière, devenit brusc, după publicarea relatării calvarului său și a evadărilor senzaționale din cele mai teribile închisori, un personaj celebru.

Henri Charrière, mai cunoscut sub porecla de Papillon, este azi cetățean venezuelean. Dacă prima oară cînd a trecut prin Paris i s-a pus în vedere să nu rămînă mai mult de 24 de ore, azi, cu toate că în jurul lui se nasc încă aprige contro-

verse, este invitat de onoare în multe orașe occidentale. În presa geneveză cartea lui a fost comentată de mulți croniciari cu căldură; alții l-au acuzat că ar fi «fabricat o realitate» de dragul îmbogățirii. Dar, fie că a fost lăudat, fie că a fost hulit, «fluturele» n-a trecut în nici un caz neobservat. Prezența lui pe malul Lémanului a fost indiscutabil un eveniment deosebit.

Romanul «Papillon» deține capul de afiș al vînzărilor în toate țările de limbă franceză, tratativele pentru ecranizarea acestuia se duc la mize de ordinul sutelor de mii de dolari. În 1970 Charrière va întreprinde un turneu de conferințe în 48 de orașe americane. Aici, la Geneva, a poosit după ce fusese invitat la Facultatea de drept din Paris, unde își spusese părerea despre perspectivele de readaptare ale foștilor deținuți, și după ce posturile de radio Luxembourg și Europe 1 îi solicitaseră interviuri care duraseră ore de-a rîndul. Chiar dacă «Papillon» nu poate fi dat exemplu de virtute, iar autenticitatea reconstituirii foarte detaliate în roman a lumii claustrate a închisorilor după scurgerea ațitor ani a fost pusă sub semnul întrebării, voința lui neînfrîntă de a-și dobindi cu orice mijloc libertatea este indiscutabilă. Analizînd succesul cărții sale și celebritatea cîștigată peste noapte, nu poate fi ignorată rețeaua specialiștilor în publicitate, care și-au adus fără îndoială

o contribuție substanțială. Dar mai intervine și un alt element demn de luat în seamă: în valul contestat care se manifestă din plin în lumea occidentală, Papillon apare ca un individ care a sfidat

ordinea constituită și, în micul lui univers, a biruit. De aceea, o bună parte a publicului este alături de el și admiratorii se înghesuie aici, la «Grand Passage», să obțină autografe.

Z. FLOREA

CEE: SCADENȚE ȘI ÎNTREBĂRI

Hărțuită și nedecisă, după ce a bătut pasul pe loc în tot cursul anului 1969, Comunitatea Economică Europeană încearcă acum să abordeze anul 1970 — anul trecerii la «faza definitivă» a integrării vest-europene — într-un climat de încordare.

Scadențele, aminate de 12 ani, apasă acum pe umerii participanților la reuniunea la nivel înalt a «celor șase», programată pentru 1 și 2 decembrie la Haga. Se pare că șefii statelor respective vor reține doar aspectele considerate de ei drept fundamentale: definitivarea «Europei verzi» și lărgirea comunității, acestea constituind nodul gordian al CEE.

Pozițiile sînt bine precizate: guvernul francez cere ca înainte de abordarea problemei primirii de noi membri în clubul comunitar fondatorii să-și pună la punct, definitiv, problemele proprii, în special cele agricole. Poziția sa e determinată de faptul că Franța este principalul producător agricol al CEE și că definitivarea politicii agrare i-ar furniza o compensație pentru dezavantajele ce i le-a adus Piața comună industrială. Partenerii săi însă, îndeosebi Italia și Olanda, susțin, dimpotrivă, că n-ar avea nici un rost să se stabilească niște norme definitive înaintea primirii noilor candidați. Se are în vedere, desigur, că, după eventuala primire a acestora, discuțiile, oricum, ar reîncepe. Parisul, care se vrea pus la adăpost, obiec-

tează: dacă șase nu se pot înțelege, cum o vor putea face nouă sau zece eventuali membri ai CEE?

De cealaltă parte a Canalului Minecii, insistențele pentru primirea în Piața comună au căpătat, între timp, forme noi. Britanicii caută acum, după ce au reușit o oarecare redresare a bilanțului lor comercial, să convingă statele comunitare că ele însele au nevoie mai mare de Marea Britanie decît aceasta de CEE. Londra încearcă să determine pe «cei șase» ca, la Haga, să stabilească cel puțin perioada în care s-ar putea deschide negocierile privind aderarea la CEE. În ce măsură această tactică va reuși, se va vedea după două săptămîni. Pînă atunci, incertitudinea asupra perspectivelor «integrării vest-europene» conservă toată acuitatea în capitalele comunitare. Ea a fost exprimată, de altfel, deschis de miniștrii de externe ai Olandei și R.F. a Germaniei, care au profețit că dacă la Haga nu se va realiza un acord, va urma o perioadă de acute dificultăți.

Experților comunitari le place să afirme că «cei șase» se găsesc azi la granița ireversibilității. Orice nou pas pe calea armonizărilor — spun ei — îi antrenează spre uniunea economică, care ar însemna deja o integrare politică. Dar tocmai aceasta explică, poate, ezitarea lor și amînarea de fiecare dată a pașilor spre armonizare.

Ion BADEA

ROMA

IMPLICAȚIILE CAZULUI MINICHELLO

Correspondență specială de la Giorgio CASTELFRANCO

Cazul a stîrnit vîlvă. Ținîndu-i sub amenințarea armei, tînărul Raffaele Minichiello obligă piloții unui Boeing-707 să «prelungască» cursa New York-Los Angeles dincolo de Atlantic și să aterizeze la Roma, după ce parcuseră o distanță de 11 000 kilometri. Odiseea nu se termină însă după orele dramatice ale zborului peste Ocean, luînd după arestarea autorului nebuneștii acțiuni de piraterie aeriană întorsături neașteptate.

«Cazul Minichiello» situează într-un încurcat conflict de competențe penale și teritoriale, judecătorești, diplomați, psihiatri și chiar... organisme ale NATO. Pentru a fi obiectivi, trebuie să spunem că cel dintîi care a cerut autorităților italiene extrădarea lui Minichiello a fost chiar comandamentul NATO. Autoritățile NATO și-au motivat cererea susținînd că Minichiello nu este decît un dezertor, un caporal care a luptat 13 luni în Vietnam. Știrea îi zguduie pe părinții tînărului, determinîndu-i să intervină. «Un copil andru de 18 ani, aruncat în infernul acela!» — spune cu groază mama, abia sosită de la Seattle. Bătrînul tată afirmă: «Fiul meu a știut că eram bolnav și a vrut să vină la Melito Irpino să mă vadă. În Vietnam a înțeles ce înseamnă moartea...»

În ciuda faptului că a trăit în Statele Unite și a luptat în Vietnam în rîndurile pușcașilor marini americani, Raffaele Minichiello este cetățean italian. Cu toate acestea, un juriu federal din Brooklyn l-a chemat în fața justiției sub acuzația de piraterie aeriană, răpire și agresiune înarmată, primul delict fiind pasibil de pedeapsă cu moartea pe scaunul electric, iar celelalte două de temniță grea. Man-

datul de arestare a fost înaintat Departamentului justiției din Washington, care, pentru a obține extrădarea, l-a transferat Departamentului de Stat, iar acesta l-a trimis ambasadei S.U.A. de la Roma. Ambasada l-a prezentat, la rîndul său, Ministerului italian al Afacerilor Externe, ca să-l înainteze Ministerului de Justiție, iar acesta, în sfîrșit, Curții de Apel. În cazul că magistratura ar fi acceptat cererea de extrădare, Ministerul de Justiție italian ar fi putut să o aprobe sau să o respingă. În prima ipoteză dosarul ar fi urmat să facă drumul invers, pînă la Brooklyn. Dar legile statului California nu prevăd delictul de piraterie aeriană, care de altfel nu este menționat nici în acordul cu privire la extrădare dintre Italia și Statele Unite. O declarație a ministrului italian al justiției a precizat însă că Raffaele Minichiello nu va fi extrădat, nu atît pentru că este cetățean italian, ci deoarece acțiunile comise de Minichiello pot fi, în Statele Unite, pasibile de pedeapsă cu moartea, pedeapsă care în Italia a fost abolită.

În cazul că Minichiello va fi în cele din urmă judecat în Italia, el va trebui să răspundă pentru 8 incriminări, ale căror pedepse ar putea însuma 30 de ani de închisoare.

Henri Charrière, autorul best-sellerului «Papillon». El a fost condamnat în 1931 la muncă silnică pe viață.

Negocierile de la Helsinki

de Silviu BRUCAN

Inceperea, în capitala Finlandei, a negocierilor sovieto-americe în problema limitării armelor nucleare strategice a fost apreciată ca un fapt pozitiv de opinia publică internațională. Într-adevăr, însuși istoricul de peste doi ani și jumătate al angajării acestor negocieri vorbește despre caracterul spinos și extrem de complex al obiectului negocierilor — armele nucleare strategice. Doar este vorba de o categorie de arme care, atât prin ponderea lor în politica și strategia mondială, cât și prin enorma lor capacitate de distrugere, prezintă o importanță vitală pentru omenire.

Peste tot, observatorii avertizați pun în gardă împotriva unui optimism facil, de genul celui-care confundă acceptarea negocierilor cu rezolvarea problemei chiar și atunci când este vorba de o problemă ca dezarmarea — privită după alți ani de negocieri infructuoase cu un scepticism destul de larg răspândit. De altfel, și cele două mari puteri nucleare, care cunosc mai bine ca oricine implicațiile armamentului strategic, s-au apropiat de aceste negocieri cu deosebită precauție și atenție, calificându-le drept preliminare și precizând că este vorba doar de o frinare a cursei înarmărilor strategice, de o limitare a lor, și nu mai după aceea de reducerea lor. În faza preliminară, cele două delegații au drept scop să definească principiile și obiectul propriu-zis al negocierilor care urmează să aibă loc ulterior.

În același timp, comentarii internaționali subliniază elementele care motivează inițierea acestor negocieri și care presează pentru ducerea lor la bun sfârșit. După cum este știut, cursa înarmării nucleare s-a desfășurat în mai multe etape, inaugurată fiecare cu descoperirea și perfecționarea unei noi arme, mai distrugătoare și încheiată de regulă cu posesarea ei de către ambele superputeri nucleare. Cursa a căpătat un caracter absurd în momentul în care ambele au dobândit capacitatea de a se anihila reciproc, indiferent de cea care aplică «prima lovitură». Absurditatea producerii și acumulării de noi arme nucleare peste acest nivel și-a găsit expresia în noțiunea «overkill» (supraucidere sauucidere de mai multe ori). Și cum armele moderne costă din ce în ce mai scump,

între 1962 și 1967 s-au cheltuit peste 700 miliarde de dolari pentru înarmări, într-o lume care suferă încă de foamete și mizerie, de lipsă de școli, spitale și locuințe. Apogeul paradoxului nu se află în teatru, ci în politică!

În prezent se conturează o nouă fază a cursei nucleare. Elementele ei sînt: construirea unui sistem de rachetă-antirachetă (ABM), perfecționarea unor noi «generații» de rachete — unele cu mai multe focoașe nucleare, care pot fi dirijate spre același obiectiv (MRV), și altele cu mai multe focoașe, care pot fi dirijate spre obiective diferite (MIRV). Sumele angajate în această direcție depășesc toate recordurile, fiind de ordinul zecilor de miliarde de dolari; consecințele politice vor fi dăunătoare, deoarece cheltuirea acestor sume astronomice cere în mod necesar încordare internațională și, la rîndul ei, generează tensiuni și conflicte primejdioase pentru pacea și securitatea internațională.

Tocmai pentru a evita escaladarea într-o nouă fază a cursei nucleare, cu toate consecințele ei nocive pentru omenire, s-au angajat negocierile sovieto-americe de la Helsinki.

Desigur, evoluția pozitivă a acestor negocieri ar putea duce spre ceea ce rămîne obiectivul major al omenirii — interzicerea și distrugerea armamentului nuclear, singura garanție efectivă împotriva unui război nuclear. Guvernul sovietic a reafirmat și cu această ocazie necesitatea întreprinderii unor măsuri care să ducă spre dezarmarea nucleară. Și secretarul Departamentului de Stat, Rogers, declara deunăzi că «Acumularea cantitativă de arme din ce în ce mai complicate nu contribuie la întărirea securității fundamentale a vreuneia din părți».

«Echilibrul teroarei» — teoria menită a justifica înarmările — nu prezintă nici o garanție pentru pace, deoarece alina timp cit există arme nucleare există și primejdia să se recurgă la aceste arme.

Dar pînă la dezarmarea nucleară este cale lungă și fiecare pas spre acest țel scump al omenirii merită să fie salutat și sprijinit.

LONDRA

ANGLIA ȘI SECURITATEA EUROPEANĂ

Correspondență specială de la Gordon SCHAFFER

Înainte de a deveni prim-ministru, Harold Wilson dădea asigurări că, în cazul instalării sale în fruntea guvernului britanic, va depune eforturi pentru lichidarea încordării în Europa și promitea o formă de recunoaștere a R.D. Germane. Apoi, cu prilejul vizitei primului ministru sovietic în Anglia, convorbirile dintre cei doi premieri s-au axat asupra eforturilor comune în vederea asigurării securității europene, avîndu-se în vedere participarea la eventualele tratative pe această temă a tuturor statelor, ceea ce însemna, implicit, acceptarea celor două Germanii. Pînă-n prezent guvernul englez n-a arătat în ce măsură susține concret propunerea țărilor membre ale Tratatului de Varșovia de a se organiza o conferință general europeană — pe care guvernul de la Helsinki s-a oferit s-o găzduiască. Un fapt pozitiv îl constituie o declarație făcută în sensul că Anglia e gata să sprijine o asemenea reuniune «dacă va fi pregătită cum se cuvine». Ceea ce constituie un element negativ în atitudinea anumitor cercuri britanice față de această problemă este faptul că ele își concentrează atenția tot mai mult asupra întăririi NATO, în loc să insiste în căutarea unor căi care să ducă la destindere și la dispariția blocurilor militare. Se vor-

bește, de pildă, cu seninătate despre condițiile în care NATO ar putea folosi, încă de la începutul unui eventual conflict, armele nucleare și despre cantitatea acestora... Dar, în pofida unor astfel de manifestări anacronice, tot mai mulți oameni din Anglia — și sînt convins că și din alte țări vest-europene, inclusiv R.F. a Germaniei — încep să-și dea seama că așa-numita balanță a teroarei nucleare nu este cea care ar putea împiedica distrugerea omenirii, ci dimpotrivă. Iată de ce crește și în Anglia presiunea în favoarea unei conferințe pentru securitate și colaborare în Europa. Acest curent de opinie se manifestă chiar în interiorul partidului laburist și se poate prevedea că va lua aceleași proporții ca și protestul în legătură cu războiul din Vietnam. În rezoluțiile adoptate de multe sindicate se cere să se întreprindă eforturi în vederea asigurării destinderii în Europa, dezarmării și realizării practice a coexistenței pașnice. Aceasta e bătălia care se duce în prezent în Anglia și ea va căpăta intensitate mai mare aici, mai ales datorită faptului că se apropie alegerile, iar politicienii știu că dorința cea mai mare a oamenilor de pretutindeni este pacea.

S.U.A. în America Latină, iar formula «Trade, not aid» (comerț, nu ajutor) ar implica o serie de cîncesii economice greu accesibile unui congres inclinat spre o politică comercială protecționistă, raportul înfățișează o perspectivă îngrijorătoare în ceea ce privește relațiile S.U.A. cu vecinii de la sud de Rio Grande. Rockefeller este de părere că America Latină se află la o răscruce de drumuri, subli-

niind faptul că, dacă S.U.A. nu acționează de urgență, pericolul unor revoluții sociale este iminent. Pentru prevenirea și reprimarea unor astfel de răsturnări, el propune crearea unui Consiliu de securitate al emisferei, însărcinat cu «menținerea ordinii». Recunoscînd eșecul politicii «paternaliste» a S.U.A. și cel al programului «Alianța pentru progres», raportul consideră că recomandările pri-

(Continuare în pag. 30)

Oameni aparținînd celor mai diferite pături își manifestă în număr din ce în ce mai mare protestul împotriva continuării războiului dus de S.U.A. în Vietnam. Fotografia noastră vi-l prezintă, participînd la o demonstrație pentru retragerea trupelor americane din Vietnam, pe J. Paul Getty-jr., fiul marelui magnat al petrolului american Paul Getty, considerat cel mai bogat om din lume.

RAPORTUL ROCKEFELLER

Alegerea momentului publicării raportului guvernatorului Nelson Rockefeller, la mai puțin de două săptămîni după discursul rostit de președintele Nixon, nu este întâmplătoare. Casa Albă a apreciat că a sosit timpul să se răspundă criticilor

la adresa noului concept al politicii inter-americane expus de Nixon, prin argumentele cuprinse în raportul Rockefeller.

Pentru cercurile politice americane, care consideră că noul concept de asociere reduce la minimum rolul de conducere al

ȘAPTE ZILE PE PĂMÎNT

ARHIVĂ-FOTO

U.N.E.S.C.O.

Organizația Națiunilor Unite pentru Educație, Știință și Cultură — U.N.E.S.C.O. — a fost constituită în ziua de 16 noiembrie 1945, la Londra, de către reprezentanții a 44 de națiuni. Un an mai târziu — în noiembrie 1946 — principiile fundamentale din acest act fiind recunoscute de parlamentele țărilor fondatoare, U.N.E.S.C.O. își începe activitatea ca instituție specializată a O.N.U., călăuzindu-se în toate acțiunile sale de ideea «de a contribui la menținerea păcii și a securității, unind, prin educație, știință și cultură, colaborarea între națiuni, spre a asigura respectul universal al dreptății, legii drepturilor omului și libertăților fundamentale, fără deosebire de rasă, sex, limbă sau religie». În noiembrie 1958 U.N.E.S.C.O. și-a stabilit reședința în noul său palat (în fotografie), construit la Paris prin contribuția statelor membre (care au ajuns astăzi la un număr de 122 — între ele și România).

Ion MUNTEANU

(Urmare din pag. 29)

vind concesiile economice pe care S.U.A. ar trebui să le facă țărilor latino-americane ar constitui una dintre modalitățile de contracarare a unei evoluții nefavorabile Statelor Unite.

Dacă cercurile politice din S.U.A. nu și-au precizat pînă în prezent poziția față de raport, majoritatea guvernelor latino-americane au și reacționat, aducînd în general aceleași obiecții ca și cele formulate la adresa discursului președintelui. Recomandarea referitoare la crearea Consiliului de securitate este apreciată, de pildă, ca o încercare de reactualizare a proiectului de constituire a forțelor interamericane, respins de latino-americani, care se tem că în felul acesta S.U.A. și-ar asigura o bază legală pentru a interveni în treburile lor interne. Investițiile particulare nord-americane, condiționate de acceptarea «securității» oferite de S.U.A., sînt considerate drept un mijloc de descurajare a acțiunilor de naționalizare a companiilor americane, ca acelea din Peru și Bolivia. Se apreciază că o astfel de orientare nu ține seama de necesitățile reale, de modificarea structurilor economice în sensul dezvoltării capacităților și resurselor acestor țări.

Paul DIACONU

CRONICA DE TREI SECADE

RISUL...

Vești bune, domnilor, vești bune: cite un om, doi, dacă nu chiar trei se mai pot salva prin ris. Hohotul de ris mai e o forță. Ne mai putem apăra rizînd. Partida nu e definitiv pierdută. Un tip vine — de pildă — la ghișeu unei bănci din Lubbock (Texas) și întinde casieritei un bilet: «Dă-mi 10 000 dolari sau arunc totul în aer». D-ra Franks ar fi fost gata să se execute, cînd constată — într-o fracțiune de secundă — că mustața gangsterului se desprinde de sub nas și alunecă spre bărbie, creînd astfel una din acele imagini pe care esteticienii, filozofii și criticii dramatico-cine-

În Franța, mișcările greviste și acțiunile revendicative continuă. Printre cei ce s-au alăturat acestor acțiuni se numără și muncitorii uzinelor pentru motoare de avioane SNECMA.

BLOCURI SUD-ASIATICE ÎN PROCES DE COROZIUNE

Pe măsură ce se dezvoltă dimensiunile reale ale procesului de coroziune a blocurilor militare din sud-estul Asiei, promotorii acestora par să fi intrat într-o adevărată alertă. La originea proceselor de deteriorare în care sînt antrenate ANZUS (Tratatul tripartit de securitate între S.U.A., Australia și Noua Zeelandă), S.E.A.T.O. (Organizația Tratatului Asiei de sud-est)

și ASPAC (Consiliul Asiei și Pacificului) se află factori multipli. În mod cert însă un adevărat catalizator al proceselor centrifuge ce se manifestă în cadrul acestor blocuri militare înjghebate de diplomația americană după cel de-al doilea război mondial este războiul din Vietnam. Australia, Filipine, Noua Zeelandă, Thailanda, țări care au dat curs presiunilor

KENYA — AVANPREMIERĂ ELECTORALĂ

La 6 decembrie în Kenya urmează să aibă loc alegeri generale și evenimentul domină viața politică a țării, fiind vorba de primul scrutin organizat din 1963, anul proclamării independenței.

Pînă nu demult, Kenya putea fi socotită drept una dintre cele mai echilibrate țări africane din lumea în prefacere a continentului negru, dar asasinarea, în vara acestui an, a lui Tom M'Boya, ministru al planificării și secretar general al partidului de guvernămînt Uniunea Națională Africană (KANU), a răscolit și reaprins o serie de vechi conflicte politico-tribale, a căror răbufnire afectează încercările de a se restabili calmul anterior.

Tom M'Boya era un reprezentant de

vază al tribului luu, ce numără aproximativ 1 200 000 de membri, opuși deseori grupării etnice majoritare, kikuyu (peste două milioane), careia îi aparține Jomo Kenyatta, președintele țării, și alți demnitari. Promovînd o politică de depășire a vechilor conflicte tribale, pentru contopirea comunităților etnice ale țării în vederea constituirii unei națiuni kenyote unice și omogene, Tom M'Boya s-a plasat, practic, în afara oricărui trib; moartea sa a dinamitat însă, cel puțin pentru moment, toată această politică, redeşterînd vechea inamicitate a tribului luu față de cel majoritar. Se repropoazează îndeosebi reprezentanților kikuyu din guvern că, în cei șase ani care au trecut de la procla-

americane, trimițînd trupe la sud de paralela 17, resimt din plin vicisitudinea unui angajament militar ce le-a împovărat considerabil bugetul și a provocat un val de proteste, imposibil de stăvilit, în rîndurile populației. Un alt ferment al reevaluărilor politice în Asia de sud-est l-a constituit hotărîrea Angliei de a-și retrage pînă în 1971 trupele de la est de Suez. Spulberarea definitivă a iluziilor Marii Britanii de a-și menține strategia în această zonă a lumii constituie neîndoielnic pentru țările din sud-estul Asiei un prilej de profundă meditație asupra orientării lor.

În această conjunctură, divergențele din sinul blocurilor militare se agravează vertiginos. Cazul ANZUS-ului, care a devenit un pact epavă, este mai puțin discutat de strategii de la Washington, Canberra și Wellington. Paralizia sa este oarecum estompată de criza S.E.A.T.O., iar participarea Franței la S.E.A.T.O. este pur și simplu formală. Pakistanul, una dintre cele trei țări asialice membre ale acestui bloc, s-a distanțat, de asemenea, în mod vizibil de S.E.A.T.O., nefiind reprezentat decît de un observator la reuniunile organizației. Australia, Noua Zeelandă, Filipinele și chiar Thailanda, membre a căror fidelitate față de S.E.A.T.O. era pînă acum sigură, au început să-și pună cu acuitate întrebarea dacă alianța declarată cu S.U.A. este rezonabilă și dacă interesele naționale nu le-ar cere să adopte o politică internațională mai independentă.

Încercînd să atenueze «criza de armonie» în care se zbat blocurile militare din sud-estul Asiei, criză la originea căreia se află discrepanța dintre obiectivele acestora și realitățile epocii noastre, susținătorii pactelor respective vorbesc despre eventualitatea unei așa-zise revizuirii a lor. «Reformatorii» sînt însă nevoiți să acționeze cu cea mai mare prudență, conștienți fiind că orice «exces» ar putea provoca noi și grave divergențe.

S. BONDOC

...ȘI PLÎNSUL

Se zice că invenția doctorului Hunnam-Rosen, la Long Island, e o revoluție în tehnica lentilelor de contact. Cei care poartă în locul ochelarilor o asemenea tehnică înaintată, nu vor mai avea iritații ale ochilor. Lentilele puse direct pe ochi vor fi din plastic. Și foarte suple. Apoi — fiecare lentilă va avea un recipient minuscul în care se vor putea aduna lacrimile. Lacrimile nu vor mai jena ochiul și nici lentilele. Lacrimile nu vor mai curge pe obraz, așa cum se întimplă chiar și celor cu ochelari. Din cînd în cînd, vei lua lentilele de pe ochi și le vei scutura de lacrimi. Frumos. Igienic. Simplu. Discret. De ce n-ar fi și o revoluție tehnică? Ura!

Radu COSAȘU

P(lin)S: O voce din ochi — cum ar zice Nichita Stănescu — îmi șoptește tainic că în problema lacrimilor curse pe obraz nu e nevoie de nici o revoluție.

Venera ANGHEL

carte

● O binevenită inițiativă a Editurii Meridiane: publicarea unei selecții din cronicile și articolele despre teatru ale lui Mihail Sebastian. **Întâlniri cu teatrul**, carte recent apărută, ne prilejuiește o reintâlnire cu subtilitatea unei gândiri deopotrivă nuanțată și precisă a autorului «Accidentului». Studiul introductiv și antologie de Cornelia Ștefănescu.

● La Editura militară, colecția Columna, a apărut cartea de versuri cu tematică patriotică și cetățenească: **Iarba de aur**, de Eugen Frunză. În lirica lui Eugen Frunză, compartimentul poeziei patriotice deține o continuitate și organică prezență, multe dintre piesele constitutive fiind rodul nu unor date conjuncturale, ci al unor predispoziții și inclinații firești. Obiectivitatea ne cere să evidențiem realele calități ale cărții recent apărute, survinute la capătul unui îndelungat exercițiu liric circumscriș în perimetrul respectiv. Aflăm aceste calități în exprimarea concentrată a unui patetism reținut, în imaginea și metafora revelatoare, în melodicul altor versuri ce le face ușor de reținut.

● În cartea **Cercetări literare**, George Munteanu se impune ca un critic ce urmărește strict obiectul, neispitit de divagații oricât ar fi ele de spectaculoase. Nealergând deci după interpretări cu orice preț insolite, dar sunând a gol, criticul nostru emite însă, negăgios, o cantitate de loc negliabilă de păreri proprii, oricând verificabile prin datele ce ni le pune la îndemână (Editura pentru literatură).

● În colecția Biblioteca pentru toți a apărut în trei volume romanul **Muntele vrăjit** de Thomas Mann, în excelența traducere a lui Petru Manoliu. Prefața de Ion Ianoși.

● Tot în colecția B.P.T. mai semnalăm apariția romanului **Regele Cărbune** de Upton Sinclair. Traducere de Any și Virgil Florea. Prefață și tabel cronologic de Nicolae Minei.

● Sub egida Comitetului județean pentru cultură și artă și a Muzeului de istorie a județului Prahova a apărut volumul (II) de **Studii și materiale privitoare la trecutul istoric al jud. Prahova**. Bogat și divers, sumarul volumului, prin studiile ce le cuprinde, aduce prețioase și inedite date, menite să contribuie la o cunoaștere cât mai adâncită a trecutului regiunii. Spicuim câteva titluri: Paleoliticul și epipaleoliticul de la Lapoș de Fl. Mogoșanu, Nicolae Petrascu Voievod de Stefan Mihăilescu, Focul din Ploiești din Marte 1843 de George Potra, Istoricul tipografiilor prahovene de C.M. Ripeanu și N.I. Simache (care e și redactor responsabil al volumului), O lucrare dramatică necunoscută de spre 1907 de A. Mihai....

cinema

● Să trăim pînă luni. Stanislav Rostofki, cineast care, cu cîțiva ani în urmă, ne-a cucerit adevărată cu cea sensibilă peliculă «Casa de la răsărit», dovedește din nou aalese sale daruri de investigație psihologică. În rolurile principale: Viaceslav Tihonov, Irina Pecernikova, Nina Menşikova, Olga Jizneva, Mihail Zimin.

● **Operațiunea Lady Chaplin**. Trei studiouri reunite (din Italia, Franța și Spania) și un regizor dintre cei mai obscuri, Alberto de Martino, se străduiesc să ne stîrnească palpații. În distribuție: Ken Clark, Daniela Bianchi, Jacques Bergerac, Evelyn Stewart, Helga Linne.

● **Noile aventuri ale răzbnătorilor**. Continuarea «Răzbnătorilor»

Daniela Bianchi

lôr» lui Edmond Keosaian (studiu Mosfilm) și a curajoaselor lor acțiuni, care se pare că au avut o deosebită trecere în rîndurile spectatorilor mari și mici. În distribuție: Miša Metelkin, Vasia Vasiliev, Valia Kurdinkova, Vitiu Kazih, Arkadi Tolbuzin.

● Săptămîna aceasta, Cinemateca Bucureșteană a fost gazda unei prestigioase retrospective a filmului polonez. Au putut fi văzute, în aceste zile: **Pe urmă va veni liniștea** (Janus Morgenstern), **Trenul de noapte** (J. Kawalerowicz), **Felul de a fi** (J. Rybkowski), **Stabul și alții** (H. Kluba), **Norocul sașiu**, **Pasagera** (A. Munk).

● **Mari actori pe ecranele noastre**: Ingrid Bergman, Yves Montand, Anthony Perkins (Vă place Brahms?), Jean Gabin (Soarele vagabonzilor), Vivien Leigh, Simone Signoret, Oskar Werner, Lee Marvin (Corabia nebulilor), Francisco Rabal (Viridiana), Cary Grant, Eva Marie Saint (La Nord prin Nord-Vest).

● Cunoscutul roman al lui Michel Butor «La modification» (tradus la noi cu un alt titlu, **Renunțarea**) va fi ecranizat de către Michel Worms (aflat la primul său film), fost asistent al lui Georges Franju. Rolurile principale sînt deținute de Maurice Ronet, Emmanuèle Riva și Sylva Koscina.

disc

● Un recital mai puțin obișnuit, întîlnim pe discul «Supraphon» Stereo-SUA ST 50 635, înregistrat la Casa artiștilor din Praga de eminenții soliști Ilja Hurnik și Pavel Stepan, care interpretează la patru mîini o serie de lucrări oarecum uitate. Repertoriul recitalului cuprinde: «Sonata în fa major, op. 18, nr. 6» de Johann Christian Bach, «Petite suite» de Claude Debussy, «Variații pe o temă de Schumann» de Johannes Brahms, «Sonata (1918)» de Francisc Poulenc. O deosebită grijă pentru puritatea stilului caracterizează arta celor doi interpreți praghezi.

● «Arii din Bach și Händel» în interpretarea unuia dintre renumiții cîntăreți germani — Theo Adam — reprezintă o înregistrare de zile mari, excelent imprimată din punct de vedere tehnic, în care putem asculta și admira o voce de mare cultură. Fragmentele interpretate de Theo Adam din creația celor doi titani au fost aalese din «Cantatele» 211, 68, 71, 111, 232 de J.S. Bach și din «Judas Maccabäus» și «Messias» de G.F. Händel (Eterna-8 20 701).

● «Piese populare» în interpretarea formației «Musici Pragensis», condusă de Libor Hlavacek (soliști: Janine Andrade, vioară, și Alfred Holecek, pian), însumează cele mai cunoscute și accesibile lucrări ale lui Kreisler, Sarasate, Mozart, Rubinstein, Wieniawski, Dvorak, Brahms, Rimski-Korsakov, Paganini și Grigoras Dinicu (Supraphon-SUA 10 930).

muzică

● Viktor Tretiakov, distins violonist sovietic, este solistul concertului Filarmonicii din 5-6 decembrie, dirijat de Emanuel Elenescu, și va interpreta cunoscutul Concert pentru vioară și orchestră de Aram Hacıaturian. Celelalte lucrări din program: piesa pentru orchestră «Cortegiul» de Mihail Jora și unul dintre celebrele poeme simfonice ale lui Richard Strauss — «Așa grăit-a Zarathustra» (Sala Ateneu).

● Aurelian Octav Popa, tînărul și foarte înzestratul nostru clarinetist, prezintă deosebit de activ în viața muzicală a Capitalei, ne oferă, în compania sopranei Emilia Petrescu, a pianistei Alexandrina Zorleanu și a timpanistului Nicolae Albușescu, o seară de muzică de cameră inedită. Vom asculta lucrări pentru clarinet solo, clarinet și pian, soprană, clarinet și pian, soprană, clarinet și percuție ale romanticii Schubert și Schumann și ale modernilor Silvestri, Sivic, Birtwite și Lehman (1 decembrie, Sala mică a Palatului).

● Dirijorul clujean Emil Simon din nou la București, de data aceasta la pupitrul Orchestrei simfonice a Radioteleviziunii. În program: Simfonia polifonică a compozitorului sovietic (din R.S.S. Estonă) Arvo Piart; Concertino în stil clasic pentru pian și orchestră de Dinu Lipatti; Concert pentru

Aurelian Octav Popa

pian și orchestră KV537 de W.A. Mozart. Solist, Corneliu Gheorghiu. În fine, mai ascultăm «Iberia» de Claude Debussy (4 decembrie).

● Tot la 4 decembrie (sala Studio Ateneu), un dublu recital: al pianistului Bogdan Georgescu-Pitești (J.S. Bach, Liszt, Brahms, Debussy, Ravel, Enescu) și al violonistului Șerban Lupu, acompaniat la pian de Liliana Iacobescu (Corelli, J.S. Bach, Enescu, Bartok).

plastică

● Mihai Rusu — pictură. De cîțiva ani, Mihai Rusu (n. 1925) experimentează cu consecvență, pe ecranele pinzei, noi structuri care l-au apropiat și acum integrat printre artiștii op-artei. Dar imaginile sale nu sînt ingredientele cosmarurilor unui optometru sau înregistrarea mecanică a undelor care apar în osciloscop, ci construcții severe, de cele mai multe ori calme, evocări insolite ale percepției («Contactul cu tăcerea»), ordonate după o geometrie și o dinamică intime, în cimpuri spațiale temperate cromatic (Apollo).

● Marcel Chirnoagă — gravură. Cîteva lucrări cu imagini terifiante («Cățelul pămîntului», «Sprietore» etc.), apoi un serial de zece compoziții, — o succintă istorie a mijloacelor de transport pe roți — în sfîrșit, alegorii cartografice, lucrări care demonstrează maturitate artistică și o reîntoarcere la atmosfera poeziei alegorice a miniaturii medievale (Apollo).

● Ion Nicodim — pictură. Autor de decorații murale, de tapiserii («Cîntare omului», uriașă tapiserie de 44 mp, împodobește unul dintre pereții O.N.U. din New York), Ion Nicodim (n. 1932) practică la ora actuală o «pictură deschisă», în care atenția privitorului e deplasată de la esența la aparența subiectului pictural (Apollo).

● Într-un spațiu scenic ingenios aranjat, Andrei Ivăneanu Damaschin expune decoreuri, costume și schițe la cîteva piese (Dalles).

● Interesantul studiu al lui Ion Biberi despre Bruegel a apărut mai întîi în colecția «Universul literar» (1940), apoi revăzut în Editura Meridiane (1967). Cu unele modificări și reproduceri de dimensiuni mai mari, albumul este reeditat în actualul format. Studiul lui Biberi este un pertinent sondaj în lumea vizionară a marelui flamand.

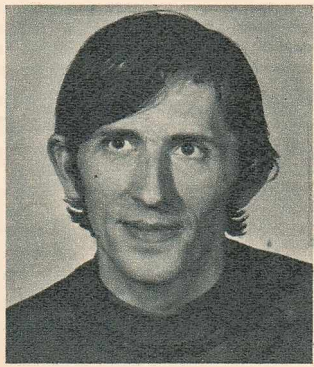
teatru

● Finala marii întreceri a teatrului românesc: FESTIVALUL NAȚIONAL 1969, se apropie de sfîrșit. După ce au fost vizionate peste 50 de spectacole în fazele de zonă din provincie, urmează a fi selecționate spectacolele Bucureștene. Ele s-au pregătit intens. Teatrul Național va fi prezent cu: **Coana Chirița**, adaptare de T. Mușatescu după V. Alecsandri, **Travesti** de Aurel Baranga, **Al patrulea anotimp** de Horia Lovinescu, **Cine ești tu?** de Paul Everac, **Alizana** de Tina Ionescu; Teatrul «Lucia Sturdza-Bulandra», cu **Transplantarea inimii necunoscute** de Al. Mirodan, **Viteazul** de Paul Anghel, **Contrapuncte** de Paul Everac, **Tandrefe și abjecție** (recital Octavian Cotescu) de T. Mazilu; Teatrul Giulești, cu **Absența** de I. Naghiu; Teatrul «C.I. Nottara», cu **Anonimul** de Ion Omescu; Teatrul Mic, cu **Maria 1714** de I. Păunescu, **Baltagul** după M. Sadoveanu, **montajul de versuri De dragoste, de viață, de moarte**; Teatrul «Ion Vasilescu», cu **Manevrele de Deak Tamas**, Teatrul «Ion Creangă», cu **Poveste neterminată** de Alecu Popovici și **Drumul e liber** de Ion Lucian și V. Puicea, Teatrul ereiesc de stat, cu **Răzbnarea suferului** de V.I. Popa, **Camuflajul** de Al. Mirodan și un spectacol coupé de Adrian Lupu (după Geo Bogza, Geo Dumitrescu, Dumitru Solomon, Marin Sorescu) intitulat **Circulații numai pe partea carosabilă a sufletului**.

● Strigoii, celebra dramă a lui Ibsen a fost restituită publicului Bucureștean de către Teatrul «Lucia Sturdza-Bulandra» în transcrierea scenică a regizoarei Marietta Sadova, care a urmărit sublinierea raporturilor psihologice dintre personaje. Rolul dificil și complex al lui Oswald este interpretat de Virgil Ogașanu, alături de Beate Fredanov, nuanțat patetică, Dan Herdan, care-si face debutul Bucureștean, Ștefan Ciubotărașu, Elena Caragiu.

● **Spectacol în pregătire la Teatrul «C. Tănase»**: Nicuță... la Tă-

Virgil Ogașanu

nase. Autori: Nicuță Tănase și Marin Traian. Muzica de Gellu Solomonescu și Petre Mihăescu. Regia: Bițu Fălcițineanu. Interpreți: Zizi Șerban, Stela Popescu, Margareta Pislaru, Puiu Călinescu, Aurelian Andreescu s.a.

televiziune

Reținem din promisiunile programelor televizate ale săptămîinii ce vine calitatea filmelor selectate și eforturile rubricii de teatru de a aduce mereu ceva nou în repertoriu. În distribuție etc. În rest, o săptămîină ca oricare alta...

DUMINICĂ. Unii își încep tele-duminica cu fotbalul. Le furnizăm informația că pe stadionul Giulești (cam impropriu pentru transmisiuni televizate) se dispută meciul **Rapid-Farul** (14.00) ● **Catrina** Ralea, arh. Ascanio Damian și conf. univ. Eugen Drobotă participă la derularea, comentată, a unui foarte promițător **sumar Realitate** ilustrată TV (16.30) ● **Film** cu trei stele: «Gambitul reginei», cu minunata Shirley McLaine și un actor englez pe care mulți cunoscători de film de la noi au dorit să-l vadă la lucru — Michael Caine (20.00) ● **Tache, Ianke și Cadir**, ultrapopularii eroi ai lui Victor Ion Popa, într-o **Seară de teatru** (20.00).

LUNI. Emisiunea concurs **Steaua fără nume** caută nu numai vedete, ci și metode perfecționate pentru depistarea lor (21.40). **MARȚI**. **Seară de teatru** de certă atractivitate: «Candida» de G.B. Shaw, cu Beate Fredanov, Septimiu Sever și alții (20.00).

MIERCURI. Telecinematecă. Pe fostul copil-minune, Freddie Bartholomew (pe care l-am văzut recent în rolul principal, strălucit interpretat, din «Căpitani curajoși»), îl revedem în ecranizarea clasicei povestiri pentru copii «Micul lord» de Frances Hodgson Burnett (20.00) ● **Salonul literar** al TV ne reține și astăzi atenția pentru toate cîte-si propune să dezbată. Amfitrion — Adrian Păunescu (21.50) ● **Cîntă Anca** Age-molu și Aurelian Andreescu (22.45).

JOI. Filmul «Week-end cu Ana», realizare a studiourilor poloneze (20.00).

VINERI. Originala emisiune de cultură științifică prin telefon **Mai aveți o întrebare?** și-a fixat dialogul pe tema tragică a cancerului (19.30).

SÎMBĂTA. Cine nu vrea să-i piardă O oră cu Alfred Hitchcock? (20.15) ● **Romanțe și cîntece** lăutărești, «lăutarii» fiind de prima mîină: Gică Petrescu și Ionel Budișteanu (22.50) ● Un interesant triptic de scurt-metraje sub titlul generic **Mosaic cinematografic**: «Tatăl» (polonez), «Maia Plisețkaia» (sovietic), «Fasolea» (francez — premiul «Palme d'or» — Cannes 1963) (20.00).

pronosport

Pronosticul antrenorului TITUS OZON pentru concursul Pronosport nr. 48, etapa din 30 noiembrie 1969

I. Polit.-Dinamo Buc.	X
II. A.S.A.-«U» Cluj	I
III. F.C. Argeș-Petrolul	I
IV. C.F.R. Cluj-«U» Craiova	X
V. Jiul-Crișul	I
VI. Steagul roșu-U.T.A.	I
VII. Bologna-Lanerossi	X
VIII. Inter-Lazio	I
IX. Juventus-Fiorentina	X
X. Napoli-Brescia	I
XI. Roma-Torino	X
XII. Sampdoria-Milan	X
XIII. Verona-Cagliari	I

FLACĂRA-ALBUM

Anul 1969 a fost pentru Brigitte Bardot cel mai spornic din cariera ei: patru filme într-un an înseamnă ceva.

